

4.2 Participatie omgeving

Op basis van de Aanwijzingslijst Adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsactiviteiten dient bij energieprojecten voor het oprichten van een opstelling van zonnepanelen participatie te worden gedaan.

4.2.1 Omgevingsanalyse

Omwonenden in een straal van 500 meter rondom het zonnepark zijn geïnterpreteerd en in categorieën opgedeeld. Er wordt onderscheid gemaakt tussen omwonenden op verschillende afstanden (0-100m, 100-300m, 300-500m). Vanaf zo'n 300m begint een zonnepark weg te vallen tegen de horizon, en wordt de impact op de leefomgeving kleiner. Daarnaast zijn ook de omliggende grondeigenaren geïdentificeerd.

Naast omwonenden zijn er ook verschillende belanghebbenden geïdentificeerd waarmee gesproken is. Het gaat om de volgende partijen.

- Gemeente Sint-Michielsgestel
- Provincie Noord-Brabant
- Dommelstroom (Energie Coöperatie)
- Natuurgroep Gestel
- Uilenwerkgroep Berlicum-Middelrode
- Waterschap Aa en Maas
- Veiligheidsregio Brabant Noord
- Omgevingsdienst Brabant Noord (via gemeente uiteindelijk)
- Gasunie
- Brabants Landschap

Afbeelding 1: Omgevingsanalyse

4.2.2 Genomen stappen

Communicatie- en Participatieplan

Voor een goede omgevingsdialoog is het belangrijk dat in een vroeg stadium overleg plaatsvindt met alle belanghebbende partijen. Hiervoor worden de stappen uit het Communicatie- en Participatieplan toegepast. In het kort komen deze stappen hierop neer:

- Aanbod voor persoonlijk contact direct omwonenden voor beantwoorden van vragen, wegnemen van zorgen en ophalen van belangen;
- Brieven naar omwonenden in de bredere kringen voor het informeren over de plannen en de uitvraag van belangen;
- Contact met belangenpartijen voor inwinnen van advies over de plannen en uitvraag van aanvullende belangen;
- Het organiseren van participatieavonden voor alle geïnteresseerde belanghebbenden voor het beantwoorden van vragen, presenteren van de plannen, informeren over de voortgang, ophalen van belangen en terugkoppeling van de verwerking van de belangen in het ontwerp;
- Opgehaalde belangen worden gemotiveerd in de plannen opgenomen. Het finale plan als resultaat van participatie wordt aan de gemeente voorgelegd als onderdeel van de vergunningaanvraag.

Gesprekken met omwonenden

Inloopavond januari 2023

Voorafgaand aan de tender hoorden wij via de grondeigenaar dat in de omgeving reeds over een zonnepark initiatief in de buurt werd gesproken. Hieruit bleek dat bijvoorbeeld de precieze locatie niet duidelijk was. Daarom hebben we besloten een inloopavond te organiseren. Hier konden we omwonenden beter informeren over het project, het stadium waarin het zich bevond, en het

eventuele verloop van het proces bij het winnen van de tender. Deze inloopavond is op 20 januari 2023 geweest.

Informatiebrief juli 2024

Na de uitslag van de tender is ons door de gemeente in eerste instantie gevraagd om te wachten met het voortzetten van het participatietraject. In de zomer van 2024 kregen gaf de gemeente hiervoor groen licht. Hierop is een informatiebrief gestuurd aan alle omwonenden (circa 230 adressen). Om er zeker van te zijn dat iedere omwonende die een bepaalde interesse of belang bij het project heeft hierover op de hoogte kan blijven maar tegelijkertijd te voorkomen dat mensen overbodige post ontvangen, is omwonenden verzocht hun contactgegevens door te geven wanneer ze over het project op de hoogte wilden worden gehouden. Dit geldt niet voor de direct omwonenden; zij worden sowieso op de hoogte gehouden. Daarnaast is in deze brief een aanbod gedaan voor een keukentafelgesprek, en is aangekondigd dat een uitnodiging voor een informatieavond zou volgen.

Informatieavond september 2024

Eind augustus hebben alle omwonenden een brief ontvangen met daarin een uitnodiging voor de informatieavond van september. In deze brief is ook verwezen naar de projectwebsite waarop meer informatie te vinden is zoals veelgestelde vragen. Bij deze informatieavond was ook de wethouder Sam Goossens aanwezig om vragen vanuit de gemeente te beantwoorden. Tijdens de avond zijn veel vragen gesteld, waardoor er weinig tijd over was om het ontwerp te bespreken en belangen op te halen.

Informatieavond november 2024

In november 2024 is een laatste informatieavond gehouden. Hierbij zijn alle omwonenden uitgenodigd die hebben aangegeven op de hoogte te willen worden gehouden van het project. Dit betrof 29 adressen. Daarnaast zijn de verschillende belangengroepen uitgenodigd. Het hoofddoel van deze bijeenkomst was om het ontwerp te bespreken en belangen op te halen, daar dat in de vorige bijeenkomst niet gelukt was. Tijdens deze avond zijn inderdaad belangen opgehaald. Een aantal direct omwonenden was echter niet aanwezig op de avond.

Keukentafelgesprekken

In eerste instantie zijn omwonenden niet ingegaan op het aanbod voor een keukentafelgesprek van juli 2024. Omdat tijdens de laatste informatieavond, welke speciaal was ingericht voor het ophalen van belangen, een aantal direct omwonenden niet aanwezig was, is besloten om opnieuw een aanbod te doen voor keukentafelgesprekken. Ditmaal zijn de direct omwonenden hier wel op ingegaan. Tijdens deze gesprekken zijn verschillende belangen opgehaald.

Overzicht contactmomenten

Er zijn in totaal 3 avonden georganiseerd waarop omwonenden in staat is gesteld om informatie te ontvangen, vragen te stellen en hun belangen te delen. Daarnaast zijn keukentafelgesprekken gevoerd met direct omwonenden. Hieronder is te zien wie er voor ieder van deze avonden is uitgenodigd.

Januari 2023	Inloopavond	Omwonenden tot 300m uitgenodigd
September 2024	Informatieavond	Omwonenden tot 500m uitgenodigd

November 2024	Informatieavond	Alle direct omwonenden uitgenodigd plus de mensen tot 500m die hebben aangegeven op de hoogte te willen worden gehouden
December 2024	Keukentafelgesprekken	Een aantal direct omwonenden

Gesprekken met belanghebbenden

Er is met alle belanghebbenden gesproken. Hieronder een kort overzicht hiervan.

- Gemeente Sint-Michielsgestel: Met de gemeente is uitgebreid overleg gevoerd voorafgaand en tijdens het participatieproces. Ook na vergunningaanvraag zal met de gemeente worden gesproken over onder andere de afronding van de financiële participatie en de bouw en exploitatie van het zonnepark;
- Provincie Noord-Brabant: Het projectvoorstel is door de gemeente met de provincie besproken;
- Energiecoöperatie Dommelstroom: Vanaf een vroeg stadium gesproken over een samenwerking voor de financiële participatie. Dommelstroom krijgt de mogelijkheid om tot 50% mede-eigenaar van het project te worden;
- Natuurgroep Gestel: Gesproken over hun belangen op het gebied van ecologie en biodiversiteit;
- Uilenwerkgroep Berlicum-Middelrode: Overleg gevoerd over de steenuilen rondom het plangebied, en de beste manieren van mitigatie;
- Brabants Landschap: Overleg over maatregelen steenuilen;
- Waterschap Aa en Maas: In een vroeg stadium contact opgenomen om de koppelkansen op de locatie te bespreken. Advies ingewonnen over de waterhuishoudkundige situatie;
- Veiligheidsregio Brabant Noord: Advies ingewonnen over de (brand)veiligheid op de locatie;
- Omgevingsdienst Brabant Noord: Advies ingewonnen via de gemeente;
- Gasunie: In een vroeg stadium contact opgenomen in verband met de eisen omtrent de gasleiding die over het perceel loopt.

4.2.3 Opgehaalde belangen

Hieronder volgt een overzicht van de opgehaalde belangen plus hun verwerking in het ontwerp. Voor sommige partijen staat geen belang genoemd; Dit is omdat ze hebben aangegeven geen belangen te hebben.

Wens	Verwerking
Natuurgroep Gestel	
Bij bouw zonnepark starten met aanplant	Ja, bouwfase
Beplanting afstemmen met Brabants Landschap	Ja
Ecoloog (Econsultancy/Sweco)	
Geen kunstverlichting i.v.m. vleermuizen	Ja
Broedvogelinspectie voorafgaand aan bouw	Ja, bouwfase
Bouwen buiten broedseizoen poelkikker en kamsalamander (augustus-april)	Ja
Steenuil	Ja
Uilenwerkgroep/Brabants Landschap	

Aandacht voor uilen in de omgeving	Ja, ecologisch onderzoek uitgevoerd
Onbegrasde strook op gasleiding en panelenveld (keverbank)	Ja
Aanvullende nestkasten niet nodig	Ja
Plaatsen jachtpaaltjes	Ja
Aanplant knotessen	Ja
Struweel bestaande uit struikvormers, geen boomvormers	Ja
Veiligheidsregio	
Minimaal brandbaar materiaal	Ja
Verklein kansen brandoverslag	Ja, kiezels rondom technische ruimtes
Bereikbaarheid brandweerwagen	Ja
Bluswatervoorziening	Ja, aanwezig in omgeving
Afkoppelbare transformatoren	Ja
Markering op elektra componenten	Ja
Gasunie	
Gasleidingstrook vrijhouden	Ja, geen panelen op gasleidingstrook. Onderhoudsweg wel toegestaan.
Bufferzone van 5 meter weerszijden gasleidingstrook	Ja, opgenomen in ontwerp
Onderzoeken beïnvloeding/kathodische bescherming	Ja, bouwfase
Omwonenden	
Trafostations en batterijen zo ver mogelijk van woningen	Ja, minimaal 50m van woningen
Nulmeting uitvoeren voor geluid, trilling en straling bij transformatoren en batterijen	Ja, bouwfase
Geen recreatieve entree	Ja, recreatieve entree vervallen
Geen panelen op gedeelte westelijk van de pijpleiding	Nee, dit gaat om te veel (circa 1,5ha) panelen en brengt de business case in gevaar
Verleggen panelen westelijk pijpleiding naar open plek aan de Werstkant	Nee, hiermee wordt de woning Werstkant 34 volledig ingesloten, en komen de panelen ook dicht bij de woningen aan de Werstkant. Dit veld is tevens buiten het plangebied.
Opschuiven zuidelijke grens naar het noorden	Ja, we zullen hier een aantal paneelrijen wegnemen om de afstand tot de weg te vergroten
Groenblijvende beplanting	Ja, opnemen in beplantingsplan
Snelgroeibende beplanting	Ja, opnemen in beplantingsplan
Volwassen groenaanplant	Misschien, dit wordt bepaald in overleg met ecooloog en groenaannemer. Volwassen groenaanplant slaat slechter aan dan jonge planten, doch jonge planten kunnen worden aangevreten door reeën.

Toegangsweg over de gasleidingstrook	Nee, dit is niet toegestaan door Gasunie
Toegangsweg verplaatsen naar het bestaande pad aan de Werststeeg	Ja, het bestaande pad kan worden gebruikt
Geen bomen in struweel, alleen struiken	Ja
Schapenbegrazing ook aan de voorzijde, zodat de schapen zichtbaar zijn voor de buurt	Ja
Breder groen op noordoosthoek	Ja, struweel noord- en oostzijde verbreedt van 3m naar 4m
5m brede haag aan de westzijde	Ja
Poelen beperken i.v.m. muggen	Ja
Beperken inpassingsmaatregelen i.v.m. terugbrengen in oorspronkelijke staat (landbouw)	Deels, afweging van belangen
Zoveel mogelijk gebruikmaken van elektrisch bouw materiaal	Ja, bouw fase
Niet toepassen chemische bestrijdingsmiddelen	Ja
Goed regelen onderhoud sloten	Ja
Nagaan of er 25% inpassing wordt gedaan (o.b.v. Gedragscode Zon op Land) Tevens 25% ruimte tussen de paneelrijen.	Ja, in het huidige ontwerp beslaat het paneelveld circa 55% van de oppervlakte. Ook is daarnaast 25% ruimte tussen de paneelrijen.

4.2.4 Financiële participatie

De gemeente Sint-Michielsgestel stelt bepaalde eisen aan de invulling van de financiële participatie. Hierbij is de voorkeur om te streven naar 50% mede-eigenaarschap middels aandelen en in samenwerking met de lokale energiecoöperatie (Dommelstroom). De gemeente erkent hierbij dat de kans bestaat dat dit in de praktijk niet kan worden gerealiseerd, bijvoorbeeld door te weinig interesse bij inwoners. Wanneer de 50% mede-eigenaarschap niet kan worden gerealiseerd, zijn er verschillende terugvalopties afgesproken, waar telkens als een optie niet blijkt te werken naar de volgende optie wordt gekeken:

- Donatie aan Omgevingsfonds
- Een directe investering door de gemeente ter aanvulling tot 50%

In een vroeg stadium is contact opgenomen met Dommelstroom. Zij gaven in die tijd aan eerst de uitslag van de tender te willen afwachten. Na het succesvol doorlopen van de gemeentelijke selectieprocedure zijn de gesprekken voortgezet. Dommelstroom heeft hierbij aangegeven pas bij financial close, wanneer het meeste risico uit het project is, te willen instappen.

De eisen van de gemeente zijn vastgelegd in de anterieure overeenkomst, en worden via die weg geborgd voor de toekomst.

BIJLAGEN

Bijlage A Participatieplan

Bijlage B Uitnodiging inloopavond zonneparkinitiatief 01-02-2025

Bijlage C Verslag van inloopavond 01-02-2025

Bijlage D Posters inloopavond

Bijlage E Aankondiging , Start participatietraject en omgevingsdialoog 17-07-2024

Bijlage F Uitnodiging informatieavond 11-09-2024

Bijlage G Reactie verslag informatieavond 11-09-2024

Bijlage H Verslag informatieavond 11-09-2024

Bijlage I Presentatie gemeente 11-09-2024

Bijlage J Presentatie Kronos 11-09-2024

Bijlage K Informatieflyer 11-09-2024

Bijlage L Verslag 2e informatieavond 14-11-2024

Bijlage M Presentatie 14-11-2024

Bijlage N Formulier ideeenbus

Bijlage O Verslagen keukentafelgesprekken

Bijlage P Uitnodiging 2e informatieavond 14-11-2025

CONCEPT

Communicatie- en Participatieplan Zonnepark Werststeeg

31-1-2023

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Kader	3
1.2. Doelstellingen	4
1.3. Analyse van belanghebbenden	4
2. Communicatie ten behoeve van omgevingsdialoog	7
2.1. Communicatiemiddelen	7
3. Procesparticipatie	9
3.1. Stappenplan	9
3.2. Lokaal draagvlak	10
4. Verkenning Financiële participatie	11
5. Planning	13
6. Conclusie	14

1. Inleiding

1.1. Kader

Kronos zorgt ervoor dat de gemeenschap vroegtijdig en voldoende betrokken wordt bij de ontwikkeling en exploitatie van het zonnepark in de gemeente Sint Michielsgestel. De gemeenschap moet een actieve rol krijgen in het proces en daadwerkelijk invloed kunnen hebben op de vormgeving en ontwikkeling van het project. De opzet en instandhouding van een omgevingsdialoog is van vitaal belang. De wijze waarop Kronos dit gaat doen wordt voorafgaand aan de start van het participatietraject aan de gemeente ter goedkeuring voorgelegd. Kronos heeft daarom voorliggend Communicatie- en Participatie plan opgesteld waarin tenminste het volgende is terug te vinden:

- a) Een analyse van de belanghebbenden;
- b) Een analyse van de thema's en belangen die in de omgeving spelen;
- c) De wijze van participatie per fase van het project;
- d) Hoe de communicatie richting belanghebbenden wordt vormgegeven;
- e) Op welke wijze de afspraken met belanghebbenden worden vastgelegd en gemonitord;
- f) Hoe de afspraken met belanghebbenden invloed hebben op de vormgeving, ontwikkeling en exploitatie van het project.

Kronos zal de omgeving actief betrekken bij de verschillende fases van het project. Ook moet de omgeving tenminste de mogelijkheid krijgen om mee te denken over oplossingen, vragen te stellen en ideeën te kunnen genereren en aandragen met betrekking tot het project. Kronos koppelt duidelijk terug wat met de inbreng van de omgeving wordt gedaan.

Hieronder treft u de uitgangspunten waar in het Communicatie- en Participatieplan rekening mee wordt gehouden.

1. Kronos Solar wenst een zonnepark te realiseren in het noordelijke buitengebied van de gemeente Sint Michielsgestel, aan de Werststeeg en Werstkant, ten noordoosten van Berlicum;
2. Kronos Solar heeft een ruimtelijk en landschappelijk onderzoek door een onafhankelijk landschapsarchitect van de betreffende locatie;
3. Kronos Solar is gebonden aan wet- en regelgeving in de gemeente Sint Michielsgestel gedurende de realisatie van dit project;
4. Bij het project is betrokkenheid van de belanghebbenden gedurende de verschillende fases van de ontwikkeling van het zonnepark gewenst;
5. De in te zetten communicatie bestaat uit het bieden van informatie betreffende het initiatief, waaraan ook verbonden is: algemene informatie over zonneparken en de noodzaak ertoe, gemeentelijk standpunt en beleid, locatiemotivering en kansen voor de omgeving;
6. Uitleg en (individuele) gesprekken worden ingezet om te spreken over de mogelijke gevolgen en kansen voor omwonenden en belanghebbenden die gecreëerd kunnen worden door de realisatie van het zonnepark;
7. Er wordt ingezet op een interactieve samenwerking met lokale belanghebbende organisaties en de creatie van draagvlak.

Een goede samenwerking met de omgeving is voor Kronos Solar van groot belang. Kronos heeft waardevolle ervaring bij lopende en reeds afgeronde projecten opgedaan waarin het communiceren en managen van stakeholders doorslaggevend is (geweest).

Om tevredenheid en een goede samenwerking te kunnen bereiken stelt Kronos meerdere mogelijkheden op het gebied van communicatie, participatie en recreatie/educatie voor. Uitgangsprincipe daarbij moet zijn dat, naast de aangeboden vormen van communicatie, participatie en recreatie/educatie, er altijd de mogelijkheid bestaat persoonlijk in contact te treden met Kronos. Hetzij om zorgen te bespreken, hetzij om op individuele basis mee na te denken over educatieve en communicatieve maatregelen. Er wordt ingezet op een open, pragmatische en transparante communicatie.

Tenslotte is van belang te melden dat de invulling van de participatie bij iedere locatie maatwerk is. Voorliggende Communicatie- en Participatieplan is een levend document dat gedurende het gehele proces moet worden aangepast en bijgesteld om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeften vanuit de omgeving.

1.2. Doelstellingen

Doelstelling 1:

Het creëren van een efficiënte samenwerking met belanghebbende organisaties door middel van transparante communicatie en het bieden van planologische duidelijkheid.

Doelstelling 2:

Inzet op creatie van een positieve beleving van het zonnepark voor de inwoners van Sint Michielsgestel door middel van informatievoorziening, landschapsherstel en participatiemogelijkheden georganiseerd door Kronos Solar gedurende de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van het zonnepark.

1.3. Analyse van belanghebbenden

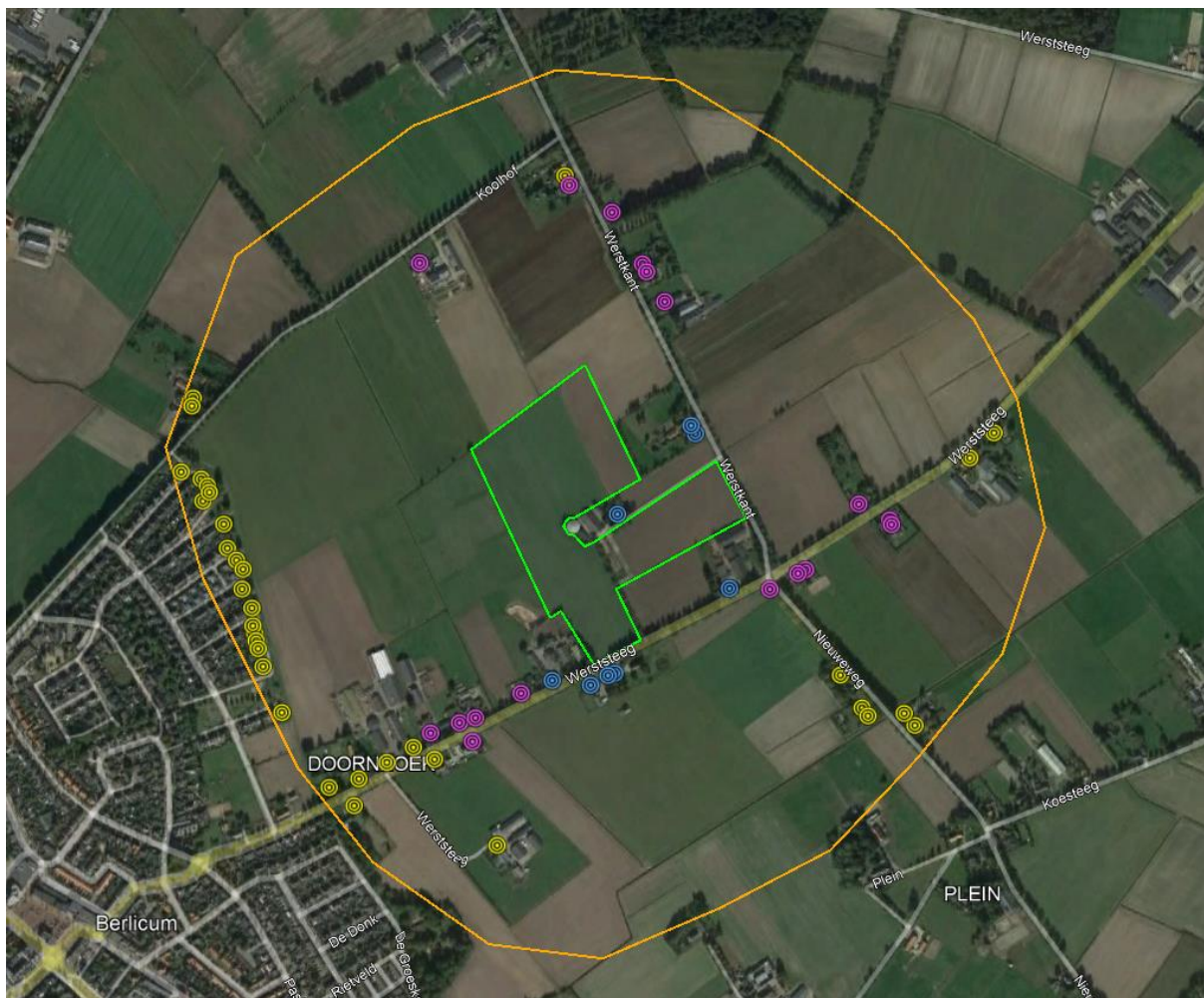
Omgeving

De omgeving wordt gedefinieerd als het gebied binnen 500 meter omtrek van het park. Dit is in afbeelding 1 met een oranje lijn aangegeven. Binnen dit gebied kunnen 3 groepen omwonenden worden geïdentificeerd.

De direct omwonenden in linie 1 (blauw): Deze groep woont direct tegen het projectgebied aan. Het zonnepark zou in de directe leefomgeving komen te liggen, en door alle bewoners worden ervaren.

De omwonenden op een afstand tot 300 meter (roze): Deze groep zal vanuit de woning beperkt zicht op het zonnepark hebben. Dit komt door tussenliggende objecten en de afstand, waarbij het zonnepark aan de horizon verdwijnt. Het zonnepark zou in de nabije leefomgeving komen te liggen, en door de meeste bewoners worden ervaren.

De omwonenden op een afstand tot 500 meter (geel): Deze groep zal vanuit de woning weinig tot geen zicht op het zonnepark hebben. Dit komt door diverse tussenliggende objecten en de grote afstand, waarbij het zonnepark door het oog niet meer als individueel object is te onderscheiden. Het zonnepark zou in de bredere leefomgeving komen te liggen, en door tenminste een deel van de bewoners worden ervaren.

Afbeelding 1: Overzicht van omwonenden

Gemeente Sint Michielsgestel

De gemeente Sint Michielsgestel dient te allen tijde op de hoogte te worden gebracht van plannen, ontwerpen en ontwikkelingen betreffende het zonnepark. De communicatie is bestemd voor de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtenaren. Hierbij zullen regelmatige rapportages toegestuurd en besproken worden om een soepele samenwerking te behouden. De aanwezigheid van de gemeente bij bijeenkomsten wordt door omwonenden en belanghebbenden altijd als positief ervaren, en is belangrijk voor de beoordeling van het participatieproces.

Lokale belanghebbende organisaties

Om een soepel ontwikkelingsproces te creëren en behouden zal Kronos Solar met verschillende belanghebbende organisaties uit de omgeving in overleg gaan, eventueel een samenwerking aanbieden en uiteraard voldoende informatie verstrekken. De partijen die hieruit zijn voortgekomen en wat we met hen willen bereiken, zijn als volgt:

- Duurzame Energie Coöperatie Dommelstroom (DEC): Bespreek opzet financiële participatie en betrekken van de omgeving;
- IVN 's Hertogenbosch: Meenemen in de ideeën, samenwerken en afstemmen van de natuurontwikkeling, ecologie en biodiversiteit op de omgeving;
- ZLTO: Betrekken om de belangen van de lokale agrarische gemeenschap mee te nemen;

- Waterschap Aa en Maas: reeds contact n.a.v. de B-watergangen. Voor het vervolg overleg over natuuroevers, amfibieënpool, aansluiting op en onderhoud van B-watergangen;

2. Communicatie ten behoeve van omgevingsdialoog

Kronos Solar hoopt bij haar projecten de omgeving een platform te kunnen bieden waar diverse onderdelen van het zonnepark en de ontwikkeling daarvan een lokale aantrekkingskracht zouden kunnen genereren. Het gaat dan bijvoorbeeld om kansen voor recreatie en natuurontwikkeling, kansen op lokale werkgelegenheid bij de constructie en onderhoud van het zonnepark, en het beschikbaar stellen van het terrein ter aanmoediging van ecologische of technologische educatie.

2.1. Communicatiemiddelen

Om bovenstaande effect, alsmede een gedegen omgevingsdialoog te kunnen opstarten en onderhouden wordt in de onderstaande tabel overzichtelijk via welke communicatiekanalen de benadering van de verschillende doelgroepen zal verlopen.

Doelgroep	Communicatie kanalen
Omwonenden	Website Post/e-mail Mogelijkheid tot persoonlijk gesprek Inloopavond(en)/informatiemoment
Inwoners van wijdere omgeving	Website Post/e-mail Inloopavond(en)/informatiemoment Lokale krant(en)
Gemeente Sint Michielsgestel	Rapportages Ontwikkeling gesprekken RO Persoonlijk overleg Telefonisch/e-mail
Lokaal belanghebbende organisaties	Website Post/e-mail Inloopavonden Openbare informatiebijeenkomsten Persoonlijk overleg

1. Website

Voorafgaand aan persoonlijke gesprekken en informatieavonden zal een website ontwikkeld worden voor het zonnepark. Deze website is in eerste instantie bedoeld om omwonenden op een overzichtelijke manier op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen rondom het initiatief. De locatie, het ontwerp, de landschappelijke inpassingsmogelijkheden, updates met nieuws over het project, de voortgang en antwoorden op veel gestelde vragen zullen op de website terug te vinden zijn. Deze website zal na het succesvol doorlopen van de gemeentelijke selectieprocedure worden opgezet.

2. Post / e-mail

Periodieke communicatie via post en/of e-mail zal gebruikt worden om de betrokkenheid van de omgeving en belanghebbende organisaties te behouden door deze regelmatig op de hoogte te brengen van de voortgang en recente ontwikkelingen. Ook worden persoonlijke uitnodigingen verstuurd naar de directe omwonenden voor bijeenkomsten en om hen te wijzen op het bestaan van de projectwebsite.

3. Inloopavonden / openbare informatiemomenten

Tijdens de informatiebijeenkomsten wordt geïnformeerd en gevraagd over de pijlers van het project en de potentiële impact hiervan op de bredere omgeving gedurende de constructie- en operationele fase. Het doel is om de impact op de omgeving te minimaliseren. Normalerweise volstaan één tot twee inloopavonden totdat het gewenste resultaat is behaald.

Tijdens de bijeenkomsten worden naast de beantwoording van algemene vragen ook specifieke gesprekken gevoerd over de afmetingen, energie opwek en de hoeveelheid voorziene huishoudens van het project, welke door toehoorders vaak interessant en nuttig gevonden worden. Ook de voordelen en kansen van het project en duurzame energie in het algemeen kunnen ter sprake komen.

De belangrijkste onderwerpen tijdens inloopavonden zijn de voorlopige lay-out van het park en de potentiële impact op de omgeving. Er kan meegepraat worden over de landschappelijke inpassing en de vormgeving van het plan. Suggesties en wensen worden zoveel mogelijk in acht genomen. Dit kan bijvoorbeeld zijn op het gebied van landschappelijke inpassing, het afschermen of juist zichtbaar maken van het park. Maar ook de indeling van het zonnepark, de aanleg van de inrit of de wensen omtrent ecologische verbeteringsingrepen bij het zonnepark kunnen aangesproken worden. Samen met een landschapsarchitect kan gekeken worden naar de (technische) mogelijkheden.

4. Lokale krant

De krant heeft als doel om aankondigingen te publiceren, dit betreft het aankondigen van openbare bijeenkomsten die op die manier aan de bredere omgeving worden gepresenteerd.

5. Persoonlijk gesprek

Persoonlijke gesprekken zullen worden ingezet naargelang daar behoefte toe is. In een persoonlijk gesprek kunnen er gedetailleerde en specifieke wensen of samenwerkingen besproken worden. Ook kunnen op individuele basis zorgen geuit worden.

6. Informatie bord(en) bij entree zonnepark

Om voorbijgangers te informeren over het zonnepark kunnen er informatieborden bij de entree komen te staan.

Via deze informatiepanelen kan uitleg worden gegeven op meerdere vlakken, zoals zonne-energie in het algemeen en het zonnepark specifiek (details, opwekgegevens), ecologische en landschappelijke specifieke kenmerken van de locatie en hoe het zonnepark daarop aanhaakt, en/of eventuele archeologische en/of cultuurhistorische kenmerken van de locatie. De specifieke locatie van de informatiepanelen en de inhoud van deze panelen kan vanzelfsprekend ook besproken worden. Dit zal uit het participatie proces moeten blijken.

3. Procesparticipatie

3.1. Stappenplan

Kronos Solar heeft veel ervaring met proces participatie en communicatie voor een goede uitrol van de burgerparticipatie. Belangrijk is dat het project goed lokaal onder de aandacht komt, er over het project gesproken kan worden en er lokaal interesse ontstaat in de kansen die een zonnepark kan genereren.

Kronos Solar werkt daarom in een vroeg projectstadium actief aan het creëren van draagvlak voor het zonnepark bij de directe omwonenden van het park. Daarin spelen transparantie en een heldere communicatievorm en belangrijke rol.

Om voldoende draagvlak te verkrijgen is het belangrijk dat er in een vroeg stadium overleg plaatsvindt met buurtbewoners. Hiervoor hanteert Kronos de onderstaande stappen. Deze stappen sluiten natuurlijk niet uit dat er tussentijds, indien nodig/gewenst, overleg plaatsvindt.

1. *Omwonenden worden persoonlijk benaderd en uitgenodigd voor een bespreking van het initiatief.*

Hiervoor wordt in eerste instantie gevraagd of een één op één gesprek wenselijk is en of men hiervoor openstaat. Niet iedereen vindt het prettig om zijn of haar mening in een groep te delen. Op deze manier kan iedereen zijn of haar mening geven over de plannen die Kronos dan mee kunnen nemen in het vervolg. Een groepsoverleg is ook mogelijk, net naar wens van de omgeving. Voorafgaand aan de bespreking wordt men geïnformeerd over de website waar alvast informatie verkregen kan worden. Afhankelijk van de voortgang van deze gesprekken kan worden besloten vervolggesprekken te voeren alvorens over te gaan tot het organiseren van een algemene publieke informatiebijeenkomst. Waar nodig (bijvoorbeeld in planschade situaties) zullen de individuele gesprekken ook voortduren.

2. *Informatiebijeenkomst voor een breder publiek waaraan alle geïnteresseerden deel kunnen nemen.*

Een openbare informatiebijeenkomst kan ingepland worden. Bij de eerste openbare bijeenkomst worden de planlocatie en de uitgangspunten besproken. Op basis van de uitkomsten van de eerdere gesprekken kunnen hier diverse middelen worden ingezet om het plan te verduidelijken, zoals visualisaties en zichtlijnenstudies. De uitnodigingen hiervoor zullen per post en/of e-mail aan omwonenden verstuurd worden en voor de bredere omgeving middels een advertentie in een lokale krant. De deelnemers aan eventuele reeds plaatsgevonden persoonlijke gesprekken of groeps gesprekken op kleine schaal worden eveneens persoonlijk benaderd.

3. *Mogelijke aanpassingen doorvoeren en opnieuw bespreken.*

De punten die bij de eerste bijeenkomst(en) zijn aangesproken worden ter voorbereiding op de volgende bijeenkomst uitgewerkt. Dit wordt wederom met de omgeving besproken. Dit proces van aanpassen en bespreken wordt herhaald tot er duidelijk is dat er partijen op bepaalde punten niet nader tot elkaar komen. Het is belangrijk dat er van beide kanten wel de intentie is om overeenstemming te vinden. In het beste geval ligt er een plan waar alle partijen mee in kunnen stemmen. In het slechtste geval ligt er een aangepast plan waar men het op bepaalde onderdelen eens is en op bepaalde onderdelen heeft besloten dat men hier niet uitkomt. Deze onderwerpen kunnen dan worden doorgezet naar het bevoegd gezag voor een

finaal besluit. Het is natuurlijk belangrijk dat de beleidskaders en voorwaarden vanuit de gemeente en provincie in het begin zijn meegenomen als uitgangspunten. Op deze manier wordt voorkomen dat er uiteindelijk een plan op tafel ligt wat in strijd is met het beleid.

4. *Eventuele aanpassingen worden ter goedkeuring voorgesteld aan de gemeente.*

Het aangepaste plan wordt ter toetsing en beoordeling aan de gemeente aangeboden.

3.2. Lokaal draagvlak

Draagvlak bij het project wordt middels procesparticipatie zo vroeg mogelijk verkregen en gedurende het proces naar vergunningverlening onderhouden, zoals hierboven beschreven is. Het deel financiële participatie zal onderdeel zijn van deze gesprekken. In dit vroege stadium kunnen echter nog geen concrete afspraken gemaakt worden. Wel kunnen alvast de wensen geïnventariseerd worden. De mogelijkheden voor financiële participatie worden verder besproken in hoofdstuk 4.

Vervolgens kan tijdens de aanleg van het park en het daaropvolgende beheer eveneens op een ander front extra draagvlak verkregen worden. Zo wordt de mogelijkheid geboden om lokale bedrijven, en waar mogelijk ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, via SROI (Social Return On Investment) te betrekken bij zowel de bouw als ook het onderhoud van het zonnepark. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld het plaatsen van hekwerken, het aanleggen van infrastructuur voor het zonnepark, landmeetkundige activiteiten en de aanplant en het beheer van groenstructuren die onderdeel zijn van de landschappelijke inpassing van het park. Hiermee pleit Kronos Solar voor een positieve bijdrage aan de lokale samenleving en bieden wij persoonlijke gesprekken aan met de gemeente en lokale belanghebbende organisaties die eventueel eigen ideeën willen voorleggen ter discussie.

Aan het einde van het proces zal een draagvlakmeting worden uitgevoerd, waaruit zal blijken hoe verschillende belanghebbenden zijn betrokken, wat voor invloed deze betrokkenheid heeft gehad op de plannen, en welk percentage omwonenden positief of negatief tegenover de plannen staat.

4. Verkenning Financiële participatie

Een wezenlijk onderdeel van het draagvlak voor de opwek van duurzame energie wordt gevormd door de mogelijkheid voor burgers om ook te profiteren van de komst van een zonnepark. Dit kan bijvoorbeeld door financieel in duurzame projecten te participeren. Hierom is een uitgangspunt in het Klimaatakkoord het streven naar 50% lokaal mede-eigenaarschap. Dit behoort inmiddels ook tot de standaard formuleringen in de verschillende Regionale Energie Strategieën. Ook de gemeente Sint Michielsgestel heeft deze wens in haar beleid overgenomen.

Wat biedt Kronos Solar aan?

1. Mede-eigenaarschap: Kronos Solar biedt 50% mede-eigendom aan. Een lokale energie coöperatie wordt voor 50% mede-eigenaar van het park, en deelt daarmee ook voor 50% in de opbrengsten. Burgers kunnen participaties kopen via de energie coöperatie, waarbij direct omwonenden voorrang kunnen krijgen. Er moet uiteraard wel voldoende animo zijn in de lokale gemeenschap om te investeren. In Sint Michielsgestel wordt hierover gesproken met energie coöperatie DEC Dommelstroom.
2. Donatie Gebiedsfonds: Een jaarlijkse donatie aan een duurzaamheids- of omgevingsfonds van een bedrag per opgewekte MWh of het doneren van zonnepanelen ter waarde van dit bedrag aan enkele maatschappelijke functies in de kern waar het park is gelegen. Hierbij kan gedacht worden aan een verenigingsgebouw of school dat daarna over gratis duurzame energie kan beschikken, of een combinatie van beide.
3. Educatie: In alle gevallen biedt Kronos de mogelijkheid aan om eens per jaar een rondleiding te geven aan een lokale school of andere instantie. Tijdens deze rondleiding wordt informatie gegeven over het zonnepark, de opwek, de inpassing en andere zaken die hiermee samenhangen.
4. Lokale werkgelegenheid: Kronos gaat voor het vervullen van bepaalde taken bij het zonnepark, zoals bijvoorbeeld de groenaanplant, het groenonderhoud, of de schapenbegrazing, op zoek naar lokale partijen. Op die manier voorziet het zonnepark ook in de lokale werkgelegenheid.
5. Certificaat van oorsprong: In overleg met de lokale omgeving kan gekeken worden of, door middel van certificaten van oorsprong, de opgewekte energie lokaal terecht kan komen, waarbij eventuele extra opbrengsten terug de gemeenschap in kunnen vloeien.

Afhankelijk van de lokale wensen kunnen ook alternatieven worden aangeboden. De precieze invulling, samenstelling en uitwerking van deze mogelijkheden wordt in samenspraak met de gemeente, de lokale omgeving en de lokale energie coöperatie verder bepaald. Indien er bijvoorbeeld niet genoeg animo is voor mede-eigenaarschap kan een andere vorm van participeren middels het investeren in obligaties worden aangeboden. Obligaties zijn leningen met een vaste looptijd en een vast rente percentage. Direct omwonenden krijgen voorrang en kunnen een hoger rendement ontvangen. Deze optie is voor particulieren vaak interessant

omdat je vanaf de start gelijk rendement ontvangt en de looptijd van de investering te overzien is i.p.v. de 25 jaar als aandeelhouder van een zonnepark. De uitgifte van obligaties kan verlopen via een online platform zoals ZonnepanelenDelen of duurzaaminvesteren.nl. Hierbij kan de openstelling in eerste instantie gedaan worden voor omwonenden en later voor de bredere omgeving. (<https://www.zonnepanelendelen.nl/hoe-werkt-het/>).

Kronos heeft waardevolle ervaring opgedaan bij haar projecten voor het vinden van de juiste vormen van financiële participatie. Er zal tijdens de eerste bijeenkomsten met belanghebbenden en omwonenden een inventarisatie gemaakt worden van de lokale wensen t.a.v. financiële participatie. De meest voor de hand liggende oplossingen kunnen alleen worden uitgevoerd in samenwerking met een lokale energie coöperatie. Wanneer hier geen animo voor bestaat, zijn er genoeg andere alternatieven waar naar uitgeweken kan worden. Ook een combinatie van mogelijkheden is denkbaar.

Van groot belang bij het opzetten van de inrichting van financiële participatie is het luisteren naar de omgeving, zodat de lusten van het zonnepark op de beste manier bij de lokale omgeving en de inwoners van Sint Michielsgestel terecht komt.

5. Planning

Op basis van ecologische en landschappelijke onderzoeken, een analyse van de mogelijkheden en de technische aspecten zijn enkele uitgangspunten omtrent de planning van het ontwikkelproces van het zonnepark geformuleerd. Hierbij dient ook gedacht te worden aan het minimale aantal panelen wat benodigd is, de verschillende koppelkansen die zich in het gebied voor doen, landschappelijke aspecten, etc. Middels deze planning en technische uitgangspunten worden heldere kaders opgesteld op basis waarvan omwonenden en andere belanghebbenden met ons in contact kunnen komen om zaken, zorgen of vragen te bespreken.

Maand	
Juni 2023	- Persoonlijk contact met omwonenden - Website ontwikkelen - Brieven versturen met verwijzing naar website en uitnodiging informatiebijeenkomst - Bijeenkomst 1: Ruimtelijk & financieel, met omwonenden - Uitwerken input omwonenden - Meeting met lokale energie coöperatie
Juli/Augustus/September 2023	- Bijeenkomst 2: Ruimtelijk & financieel, met omwonenden - Openbare bijeenkomst: ruimtelijk voor wijdere omgeving - Openbare bijeenkomst 2: financiële participatie voor wijdere omgeving - Uitwerken input omgeving - Evt. vervolg bijeenkomst(en) (ruimtelijk danwel financieel)
Oktober/November 2023	- Aanvraag omgevingsvergunning indienen bij gemeente
	- Verdere vervolg is afhankelijk van resultaten van bovenstaande en gemeentelijke feedback

Het participatieproces is geen voorgeschreven proces waar een vast plan op van toepassing is. Voorliggende Communicatie- en Participatieplan is een levend document wat gedurende het gehele proces moet worden aangepast en bijgesteld om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeften vanuit de omgeving.

6. Conclusie

Kronos Solar streeft naar een positieve benadering van het zonnepark, zodat dit gezien wordt als 'ons park' door de inwoners van Sint Michielsgestel. Daarmee wil Kronos Solar een draagvlak creëren bij de omwonenden van het zonnepark. Het creëren van een breed maatschappelijk draagvlak is van groot belang en kent een belangrijke rol in het proces van de projectontwikkeling. In voorliggend document is beschreven hoe deze ambitie waar kan worden gemaakt.

Er zullen gespreken volgen met direct omwonenden, de wijdere omgeving en de lokale belanghebbende partijen. Het verder uitgewerkte plan dat bij de gemeente wordt voorgelegd zal daar op worden afgestemd.

Ook na vergunningverlening zal tijdens de aanleg van het park en tijdens het daarna volgende beheer, de mogelijkheid geboden worden om lokale bedrijven, en waar mogelijk ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, via SROI (Social Return On Investment) te laten participeren. Hiermee pleit Kronos Solar voor een positieve bijdrage aan de lokale samenleving. Ook biedt Kronos persoonlijke gesprekken aan met de gemeente en lokale belanghebbende organisaties die eventueel eigen ideeën of projecten willen voorleggen ter discussie.

Tenslotte dient vermeld te worden dat Kronos Solar, in tegenstelling tot vele andere (Nederlandse) projectontwikkelaars, gedurende het gehele proces van projectontwikkeling nauw betrokken blijft bij haar individuele projecten. Kronos Solar is verantwoordelijk en aanspreekpunt vanaf de eerste ontwikkeling tot aan het exploiteren van het zonnepark. Zo kunnen afspraken goed worden nagekomen en bijvoorbeeld ook tijdens en na de bouwperiode rekening houden met omwonenden.

Aan de bewoners van
«Adres_1»
«Adres_2»

VAN Dirk-Jan Klein
Kronos Solar Projects
ADRES Rijswijkseplein 786
2516 LX Den Haag
TEL 06 36478461
E-MAIL Dirk-jan.klein@kronos-solar.com
WEBSITE www.kronos-solar.com

Datum: 02-01-2023

Betreft: Uitnodiging informatieavond zonnepark initiatief

Geachte meneer/mevrouw,

Zoals u wellicht weet heeft de gemeente Sint Michielgestel, net als elke andere gemeente in Nederland, de opgave om energie-neutraal te worden. Om dit te bewerkstelligen heeft de gemeente niet alleen energiebesparingen en zon-op-dak nodig, maar moet er ook grootschalig duurzame energie worden opgewekt. Daarom heeft de gemeente in december 2022 een eerste tender (aanbesteding) opengesteld tot 1 februari 2023, waarbij ontwikkelaars en andere gegadigden hun plannen kunnen indienen. Wij als ontwikkelaar van zonneparken dragen hier graag aan bij.

U ontvangt deze brief omdat u in de buurt woont van ons initiatief “zonnepark Werstkant” gelegen aan de Werststeeg/Werstkant. Wij vinden het belangrijk om u als belanghebbende vroegtijdig te informeren over ons initiatief voor de tender.

Graag nodigen wij u dan ook uit voor een eerste kennismaking middels een vrije inloopavond.

Datum: Vrijdag 20 januari 2023
Inloop: Tussen 19.00 en 21:00
Locatie: Dorpshuis De Moerkoal, Driezeeg 20 te Middelrode

Tijdens deze inloopavond zijn wij beschikbaar voor vragen en gaan we graag het gesprek met u aan. Duurzame energiedoelstellingen en zonneparken, het participatieproces, de landschappelijke inpassingsopties, koppelkansen en biodiversiteit, maar ook de mogelijkheden van financiële participatie lichten we graag toe.

Wij vinden het bovendien ook belangrijk om alvast te weten welke wensen en behoeften er zijn. Op basis van deze informatie kunnen wij, waar mogelijk, aanpassingen in de plannen doorvoeren.

Bij een uiteindelijke tenderwinst zal met alle belanghebbenden het vervolgtraject van de participatie starten.

Graag zouden wij op voorhand weten of u van plan bent om op de inloopavond langs te komen. U kunt ons dit laten weten door een mail te sturen naar dirk-jan.klein@kronos-solar.com met als onderwerp “Aanmelding Zonnepark Werstkant 20 januari 2023”, en onder vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer.

Wij hopen u te zien op vrijdag 20 januari.

Met vriendelijke groet,

Dirk-Jan Klein & Roald Blijleven
Kronos Solar

ROALD BLIJLEVEN

From: roald.blijleven@kronos-solar.com
Sent: Wednesday, 25 January 2023 12:05
To: roald.blijleven@kronos-solar.com
Cc: dirk-jan.klein@kronos-solar.com
Subject: Documenten zonnepark Werststeeg

Beste meneer/mevrouw,

U ontvangt deze mail omdat u aanwezig was op de inloopavond voor het zonnepark-initiatief aan de Werststeeg te Berlicum.

Tijdens de bijeenkomst hebben verschillende mensen gevraagd om verschillende documenten. Hierbij sturen wij alle relevante documenten op aan de mailadressen die bij ons bekend zijn. Het gaat om de volgende stukken:

- Verslag inloopavond 20 januari 2023 & posters
- Gemeentelijk beleid

Vanwege de bestandsgrootte kunt u de documenten downloaden via deze Wetransfer link: <https://we.tl/t-33DJ0qzxgy> (let op, download vervalt over 6 dagen)

Mocht u naar aanleiding van deze stukken nog vragen of opmerkingen hebben dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,
Roald Blijleven & Dirk-Jan Klein

Roald Blijleven | Business Development Manager | Kronos Solar Projects
+31 (0)6 2488 1722 | roald.blijleven@kronos-solar.com
Kronos Solar Projects NL | KvK 72047496 | Rijswijkseplein 786 2516 LX Den Haag

Verslag Inloopavond Tenderinitiatief Zonnepark Werststeeg, Sint Michielsgestel**Datum:** 20-01-2023**Tijd:** 19:00-21:00**Locatie:** Dorpshuis de Moerkoal

Voor deze inloopavond zijn 8 posters voorbereid:

1. Klimaatproblematiek	5. Ontwerp (concept)
2. Regionale Energiestrategie	6. Waarom deze locatie?
3. Gemeentelijk beleid	7. Vergunningsproces
4. De locatie	8. Participatie

De posters zijn als bijlage bij dit verslag gevoegd.

De posters zijn in een museumopstelling rondom de ruimte geplaatst. De eerste poster hing bij de koffietafel. Van hieruit konden bezoekers rondlopen langs de muur voor een vijftal posters met informatie over het beleid en het initiatief. Twee laatste posters met uitleg over het proces en participatie hingen bij de deur.

De avond is rustig verlopen. Er zijn veel goede vragen gesteld over uiteenlopende onderwerpen: het ontwerp, de aansluiting, netproblematiek, beplanting, planschade, brandverzekeringen, participatie mogelijkheden en het proces. De gesprekken waren redelijk, ondanks het feit dat de meeste bezoekers niet enthousiast waren over het mogelijke vooruitzicht van een zonnepark bij hen in de buurt. Er was onder omwonenden begrip voor de energietransitie. De noodzaak van duurzame opwek was duidelijk, maar tegelijkertijd was er onvrede over de mogelijke komst van een zonnepark in hun directe leefomgeving. Verschillende bezoekers hebben ons laten weten met deze kwestie te worstelen.

We hebben geprobeerd om zoveel mogelijk zorgen weg te nemen, om vragen eerlijk en duidelijk te beantwoorden, om openheid van zaken te geven over elke stap en om in oplossingen te blijven denken. We hebben mensen in dat kader ook aangeraden om tijdens een eventueel toekomstig participatieproces vooral met elkaar in gesprek te blijven. Door samen het gesprek te blijven voeren kunnen planwijzigingen worden doorgevoerd die bepaalde zorgen verminderen of wegnemen. Het gaat hierbij dan altijd om een afweging van belangen. Wanneer bijvoorbeeld een deel van de gronden paneelvrij wordt gelaten om uitzicht te behouden, dan zal de invulling van de resterende gronden strakker moeten gebeuren, met negatievere effecten op de bodem tot gevolg. De vraag die beantwoord moet worden is: Als er hier een zonnepark moet komen, hoe doen we dat dan op de beste manier?

De avond is door de bezoekers als nuttig ervaren. Het werd op prijs gesteld dat we, ondanks het feit dat de komst van het zonnepark nog afhankelijk is van het tender-traject, we de buurt toch nu al informeerden over ons initiatief. De posters vonden bezoekers informatief. Een deel van de vragen die men had werd door de informatie op de posters al beantwoord. Voor het deel dat niet beantwoord werd boden de posters een goede basis voor het gesprek.

In de gesprekken was er een duidelijk tweerichtingsverkeer. Waar wij zoveel mogelijk hebben uitgelegd over ons initiatief, hebben zij ons verteld over de leefomgeving, de buurt, welke zaken hier spelen en wat er voor hen belangrijk is. De sfeer en beleving van de locatie zijn hierdoor voor ons nog duidelijker geworden. De informatie die we vanuit omwonenden verkregen hebben is voor ons interessant en zal worden meegenomen in een eventueel vervolgtraject.

Een overzicht van de belangrijkste vragen en/of zorgen, en het antwoord van Kronos hierop, is hieronder opgenomen.

Vraag / Zorg	Behandeling
Bij brand kunnen zonnepanelen exploderen waardoor glasscherven op omliggend land terecht kunnen komen. Dit is zeer moeilijk te verzekeren.	Wij hebben een verzekering die dit dekt. Mocht het initiatief doorgang vinden dan kan dit verder worden geborgd.
De huidige pachter kan deze gronden niet blijven pachten.	Dit is een kwestie tussen de grondeigenaar en de pachter. Zij hebben een overeenkomst.
De woning zal minder waard worden.	Hiervoor bestaat de planschade regeling. Wij zullen een planschaderisicoanalyse laten uitvoeren wanneer we de tender winnen.
De kans dat iemand de woning zal kopen zal kleiner worden.	Dit is op voorhand eigenlijk niet te voorspellen. Niet iedereen denkt hier hetzelfde over.
Het zonnepark zal in ons uitzicht komen te liggen.	Tijdens een eventueel volgend participatieproces kan er verder worden gesproken over wijzigingen in het ontwerp, zoals een paneelvrij deel of een bredere haag.
De openheid van het landschap zal verminderen.	Dit is een feit. Er kan worden gesproken over lagere beheerhoogte van de omliggende hagen.
Is er sprake van straling?	Het RIVM rapport "Klimaatakkoord: effecten van nieuwe energiebronnen op gezondheid en veiligheid in Nederland" (2021) concludeert dat er geen negatieve effecten zijn van straling van zonneparken op de gezondheid.
Komt hier een veld panelen met een ijzeren hek eromheen?	Er komt een veld zonnepanelen, waar omheen voor de verzekering een hekwerk moet komen. Dit hekwerk bestaat uit ruwe houten palen en grofmazig gaas. Buitenom het hekwerk worden struweelhagen aangeplant om het geheel aan het zicht te ontnemen.
Hoe hoog wordt de beplanting?	Het hekwerk is 1,90 hoog, de zonnepalen zijn 1,95 hoog (in het huidige ontwerp). Daarom zal de beplanting beheerd worden op 2-3 meter.
Een zonnepark komt in de plaats van natuur.	De huidige natuurwaarden op monocultuur landbouwgrond zijn laag. Bij dit zonnepark wordt veel nieuw groen aangeplant. Daarnaast wordt de grond ingezaaid als kruidenrijk grasland en met schapenbegrazing beheerd. Het beheer wordt door een groenaannemer gedaan en op voorhand vastgelegd in een Beheerplan. Bij andere projecten zien we met deze aanpak een sterke verhoging van natuurwaarden.
De daken moeten eerst vol komen te liggen.	De gemeente heeft, in het kader van de zonneladder, berekend hoeveel er opgewekt kan worden met zon-op-dak. De conclusie is dat dit onvoldoende is, en dat zonneparken en/of windmolens nodig zijn om de doelstelling te halen.

Foto's

Klimaatproblematiek

Al zeker sinds 1960 is bekend dat het gebruik van fossiele brandstoffen zorgt voor meer CO₂ in de atmosfeer. Deze CO₂ zorgt voor de opwarming van de aarde. Dit leidt tot allerlei soorten klimaatproblematiek zoals extremer weer en de stijging van de zeespiegel. De effecten hiervan zijn op verschillende plekken ter wereld zichtbaar, van smeltende ijskappen op Antarctica tot overstromingen in Limburg.

In 2015 hebben 195 landen, inclusief Nederland, afgesproken om in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot ruim onder 2 graden Celsius. De Nederlandse invulling hiervan is vastgelegd in het Klimaatakkoord.

De Nederlandse politiek heeft een doel gesteld: in 2030 stoten we in Nederland bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit dan we in 1990 deden. Het Klimaatakkoord gaat over de maatregelen die we de komende jaren nemen om dit doel te halen.

Regionale Energie Strategie

In heel Nederland werken 30 regio's samen om het doel van het Klimaatakkoord te bereiken: Energieneutraliteit in 2050. De regio's maken hiervoor een strategie: De Regionale Energie Strategie (RES).

Sint-Michielsgestel maakt deel uit van de RES-Regio Noordoost Brabant. Hierbinnen is afgesproken dat alle gemeenten een bijdrage leveren aan de RES-opgave.

Gemeentelijke Doelstelling

De gemeente Sint-Michielsgestel wil in 2040 energieneutraal te zijn. Om dit te doen is opwek van duurzame energie nodig. De gemeente heeft berekend dat dit enkel met zon-op-dak niet mogelijk is.

Er is circa 40 hectare aan zonneparken nodig. Daarom wordt hier tot en met 2030 maximaal op ingezet. Om initiatieven voor zonneparken goed te kunnen beoordelen en de beste plannen uit te kunnen kiezen, heeft de gemeente een eerste “tender” (aanbesteding) uitgeschreven. Dit is in de basis voor 10 hectare, maar zou ook meer kunnen worden.

[Zie ook het gemeentelijk beleid, paragraaf 1.3 – 1.5](#)

Gemeentelijk Beleid

Op 17 december 2020 is de Visie zonne- en windenergie door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin staan de verschillende regels en aanbevelingen voor zonneparken en windmolens in de gemeente.

In een motie is daarnaast bepaald dat een tender voor 10 hectare zonneparken wordt opengesteld. De beoordeling van deze tender gebeurt door een onafhankelijke commissie.

Gemeentelijke Tender

Vanaf 1 december 2022 tot 1 februari 2023 kunnen initiatiefnemers principeverzoeken voor zonneparken indienen.

Tender criteria	Toepassing
Landschappelijk inpassingsplan	Wij werken samen met een onafhankelijke landschapsdeskundige
Participatiemogelijkheden omgeving	De omgeving kan op verschillende manieren participeren, zowel meedenken als financieel
Toename van biodiversiteit	Diverse maatregelen ter bevordering flora en fauna, waaronder kruidenzones rondom, bloemrijk grasland, schapenbegrazing, groene inpassing en insectenhôtels. Zie ook het ontwerp.
Maatschappelijke kosten voor netaansluiting	Afstand tot aansluitpunt (middenspanning Berlicum) slechts 850 meter
Toename van recreatieve en/of toeristische waarde	In overleg met lokale belanghebbenden over de wensen. Bijvoorbeeld informatiepunt met picknicktafels, oplaadplek elektrische fietsen, of een speeltuin)

Zie ook: <https://www.sint-michielsgestel.nl/zonneparken>

Vergunningsproces

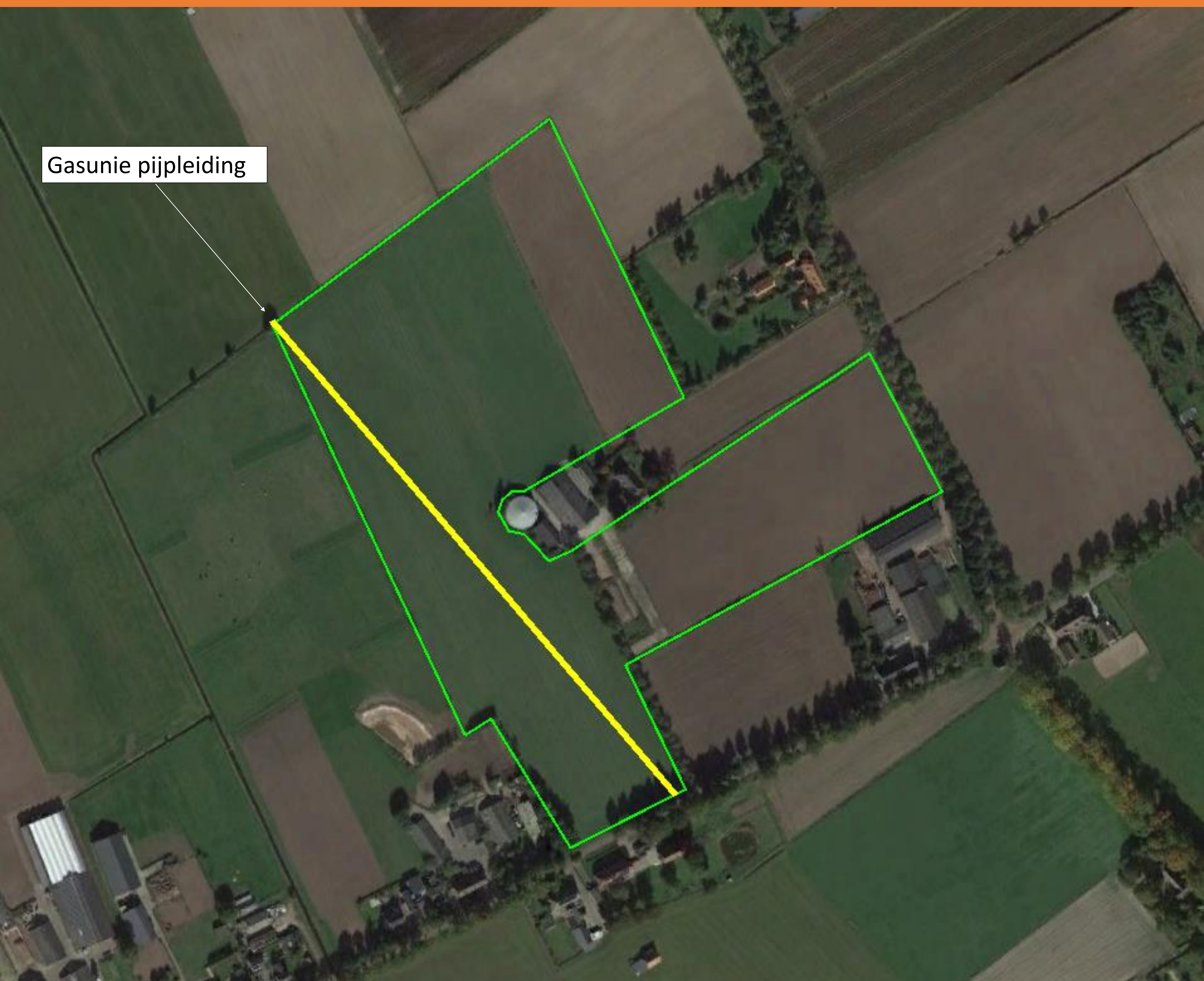
Het vergunningsproces bestaat uit de volgende stappen:

1. Initiatief indienen (tender)
2. Toetsing op ontvankelijkheid
3. Inhoudelijk beoordeling
4. Selectie initiatieven
5. Omgevingsdialoog (diverse bijeenkomsten)
6. Afstemming financiële participatie met omgeving
7. Planaanpassingen en definitief ontwerp
8. Overeenkomst gemeente
9. Aanvraag omgevingsvergunning
10. Beoordeling en verlening vergunning
11. Aanvraag SDE-subsidie (4 maanden)
12. Netaansluiting (in overleg met Enexis)
13. Bouw zonnepark (2-3 maanden)
14. Exploitatie (25 jaar)
15. Opruimen zonnepark

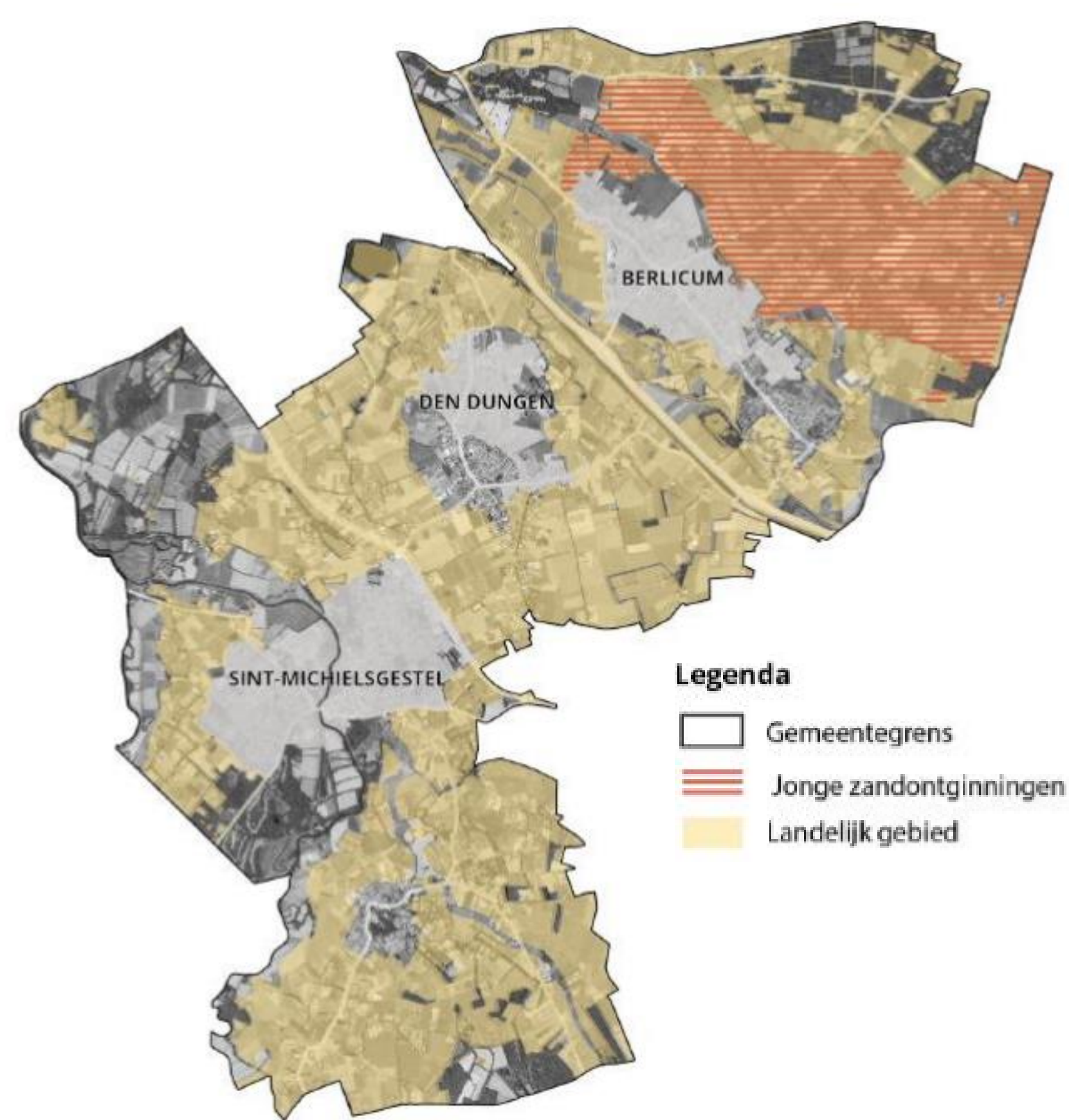
Dit project is op dit moment een initiatief dat zal worden ingediend bij de komende gemeentelijke tender. De komst van dit zonnepark is dus absoluut nog niet zeker.

Er zijn verschillende momenten in het proces waarop u bezwaar kunt maken.

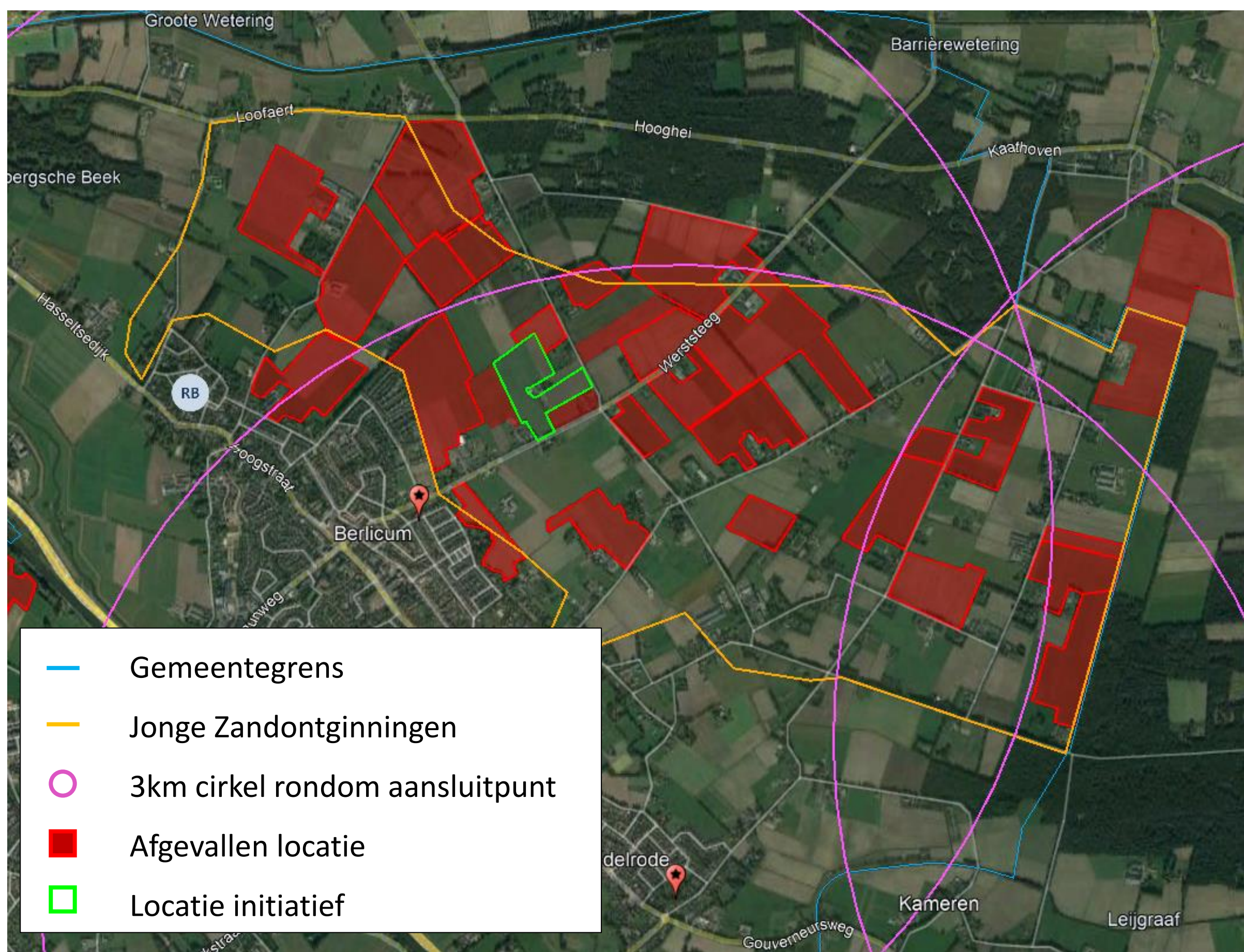
De locatie

Waarom deze locatie?

Gemeentelijk beleid staat zonneparken met een maximale grootte van 10ha toe in de Jonge zandontginningen. Voor een rendabele ontwikkeling van een zonnepark is 10ha de minimaal benodigde afmeting. Het zoeken heeft zich daarom dus tot dit gebied beperkt. In de andere gebieden is maximaal 6ha per zonnepark mogelijk.

Een kijkje in de keuken: De zoektocht naar een geschikte locatie binnen het beleidsgebied. De afstand tot een aansluitpunt mag niet te ver zijn vanwege de kosten voor de aanleg van de kabel. Van alle grondeigenaren die we spreken staat slechts zo’n 10% open voor een gesprek. Slechts bij 20% hiervan komt er ook echt een initiatief voor een zonnepark uit.

De locatie aan de Werststeeg

Binnen de Jonge Zandontginningen

Criterium beleid

Op 850m van een aansluitpunt

Criterium haalbaarheid

9,7 hectare groot

Criterium haalbaarheid

Niet direct tegen dorpsrand Berlicum

Criterium haalbaarheid

Niet in een natuurgebied

Criterium beleid

Instemming grondeigenaar

Criterium haalbaarheid

Geen beperkende rechten van derden

Criterium haalbaarheid

Mogelijkheid tot renovatie van het erf

Koppelkans

Diverse kansen voor recreatie

Koppelkans

Goede kansen voor natuurontwikkeling

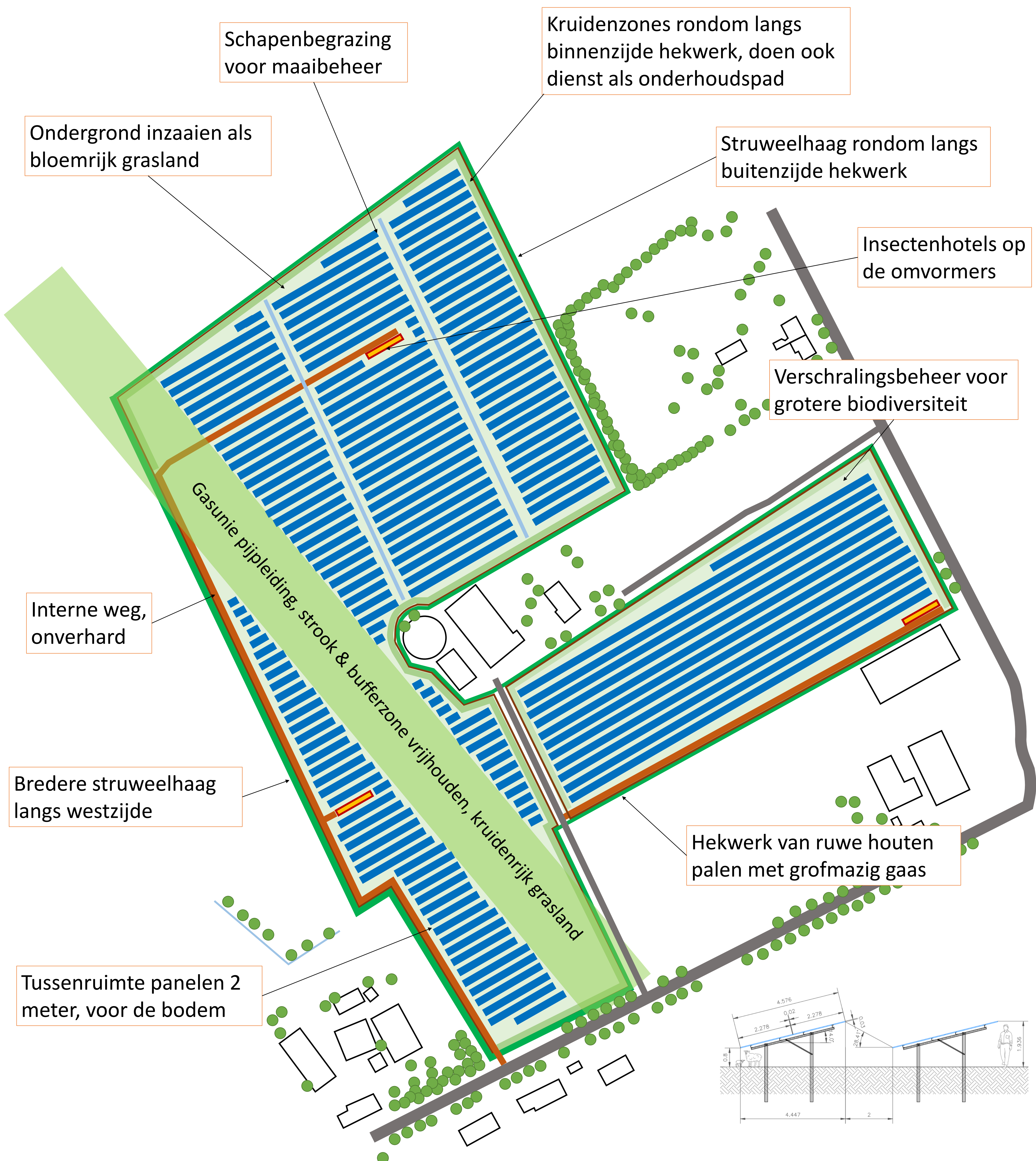
Koppelkans

Opwekpotentie circa 8,3MWp (2000 huishoudens)

Criterium haalbaarheid

Is dit de best denkbare locatie? Nee.
Is dit de best haalbare locatie? Ja.

Het ontwerp (concept)*

Dit is een eerste, voorlopig ontwerp. Dit kan in overleg met omwonenden, gemeente en provincie verder worden aangepast. Het ontwerp is gemaakt door een onafhankelijke landschapsdeskundige.

Participatie

Wanneer dit initiatief de tender wint zal de aanvraag van de vergunning starten. Een belangrijke eerste stap hierin is participatie. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Proces Participatie

Proces Participatie betekent het meedenken over het ontwerp van het project. Bij een zonnepark betekent dat meedenken over de indeling van het zonnepark, de types en hoeveelheid groenaanplant, de afstanden tussen panelen, de ecologische versterkingen en de toevoeging van recreatie. Suggesties worden zoveel mogelijk meegenomen, en wanneer dit niet mogelijk is wordt dit toegelicht. Het einddoel is een definitief ontwerp.

Financiële Participatie

Financiële Participatie betekent het meedenken over mogelijkheden waarop de omgeving kan meeprofiteren van het zonnepark. Kronos biedt hiervoor verschillende opties, zoals mede-eigenaarschap (via de energiecoöperatie), een omgevingsfonds, collectieve inkoop van zonnepanelen of donaties aan lokale instellingen. Wanneer u zelf andere ideeën heeft is dit natuurlijk ook bespreekbaar.

Heeft u vragen, opmerkingen of ideeën? Wij horen het graag!
Stuur een email naar roald.blijleven@kronos-solar.com.

Aan de bewoners van
«ADRES1»
«ADRES2»

VAN Roald Blijleven
Kronos Solar Projects
ADRES Rijswijkseplein 786
2516 LX Den Haag
TEL 06 2488 1722
E-MAIL roald.blijleven@kronos-solar.com
WEBSITE www.kronos-solar.com

Datum: 17 juli 2024

Betreft: Zonnepark Werststeeg: Start participatietraject en omgevingsdialoog

Beste meneer, mevrouw,

Zoals u misschien weet heeft de gemeente Sint-Michielsgestel, net als elke andere gemeente in Nederland, de opgave om energieneutraal te worden. De gemeente heeft berekend dat alleen zon-op-dak en energiebesparingen onvoldoende zijn om dit doel te behalen. Daarom moet er ook grootschalig duurzame energie worden opgewekt, bijvoorbeeld met zonneparken. De gemeente heeft, samen met haar inwoners, gewerkt aan het opstellen van beleid voor zonneparken. Vervolgens is begin 2023 een maatschappelijke tender uitgegeven voor initiatieven van zonneparken. Kronos Solar heeft haar initiatief voor een zonnepark aan de Werststeeg bij deze tender ingediend. De gemeente heeft na beoordeling van alle ontvangen initiatieven 4 projecten geselecteerd, waaronder dit project. Hiermee kunnen wij door met de verdere uitwerking van dit initiatief richting een vergunningaanvraag.

Omgevingsdialoog

Een belangrijk onderdeel van het traject is de omgevingsdialoog: het spreken met betrokken partijen om hun wensen en belangen te horen. De verschillende belangen kunnen wij dan tegen elkaar afwegen en op basis daarvan aanpassingen in de plannen maken.

Over welke onderdelen kunt u meepraten?

- Landschappelijke inpassing (waar komt aanplant, wat voor soorten, type beheer)
- Vergroting biodiversiteit (welke maatregelen, gericht op welke diersoorten, type beheer)
- Recreatie (is recreatie gewenst, inrichting, welk type)
- Inrichting zonnepark (paneelhoogte, opstelling, locatie transformatorstations, kleuren)
- Lokaal eigendom (hoe kunnen inkomsten van het zonnepark terugvloeien naar de samenleving)

Eerdere inloopavond: 20 januari 2023

Op 20 januari 2023 is door ons een inloopavond georganiseerd om omwonenden in een vroeg stadium (nog voor de gemeentelijke tender) te informeren over het project. Een grote groep omwonenden is hiervoor per brief persoonlijk uitgenodigd. Tijdens deze avond is het eerste ontwerp voor het zonnepark gedeeld en zijn vragen beantwoord en wensen opgehaald. Ook is een toelichting gegeven op de mogelijkheden voor financiële participatie. Het ontwerp dat op de inloopavond getoond is, is ook bij de tender ingediend. Dit ontwerp is niet definitief, en zal, naar aanleiding van de uitkomsten van de omgevingsdialoog, verder worden aangepast.

Planning vervolg participatietraject

De planning van het participatietraject ziet er grofweg als volgt uit:

- Informeren omwonenden
- Keukentafelgesprekken (waar gewenst, zie hieronder)
- Eerste informatiebijeenkomst (ophalen belangen)
- Tweede informatiebijeenkomst (terugkoppeling keuzes nieuwe ontwerp)
- Vergunningaanvraag

Deze brief is gestuurd aan alle omwonenden tot 500 meter afstand van het project. Daarmee is het eerste punt, het informeren, voltooid. Denkt u dat wij iemand vergeten zijn? Laat ons dit dan weten, dan sturen wij hen alsnog een brief.

Op de hoogte blijven?

Om te voorkomen dat u informatie ontvangt waar u niet op zit te wachten, willen we nagaan of u op de hoogte wilt blijven van het project. Wanneer u wenst op de hoogte te worden gehouden, laat u ons dit dan weten door een mail te sturen aan roald.blijleven@kronos-solar.com onder vermelding van uw naam, adres en eventueel uw telefoonnummer. Wij zullen dit dan noteren en zorgen dat u toekomstige communicatie ook blijft ontvangen.

Keukentafelgesprek?

Wij willen graag zorgvuldig te werk gaan en een goede samenwerking met de verschillende betrokkenen opzetten. Omdat u in de buurt van het initiatief woont kunnen we ons voorstellen dat u behoefte heeft aan een persoonlijk gesprek. Tijdens dit gesprek kunnen we uw vragen beantwoorden en uw wensen en belangen horen. Dit is uiteraard vrijblijvend en geen verplichting. Wilt u met ons een keukentafelgesprek hebben over het project Zonnepark Werststeeg? Stuur u dan een mail naar roald.blijleven@kronos-solar.com, en vermeldt u daarbij uw naam en adres, en eventueel een telefoonnummer. Wij zullen hierna contact met u opnemen om een afspraak te maken. U kunt ons uiteraard ook bellen op het nummer dat bovenaan de brief staat.

Eerste informatiebijeenkomst

U ontvangt nog een aparte brief met een uitnodiging voor de eerste informatiebijeenkomst. Bij deze bijeenkomst zal ook de gemeente aanwezig zijn. De datum hiervoor is op dit moment nog niet bekend.

Projectwebsite

Om u zo goed mogelijk van informatie te kunnen voorzien hebben wij een projectwebsite opgesteld. Hierop vindt u meer informatie over het project, zoals de locatie, het ontwerp, en eventuele informatie over het participatietraject. Op zonnepark-werststeeg.nl kunt u de projectwebsite terugvinden.

Met vriendelijke groet,

Roald Blijleven
Kronos Solar

Aan de bewoners van
<ADRES1>
<ADRES2>

VAN Roald Blijleven
Kronos Solar Projects
ADRES Rijswijkseplein 786
2516 LX Den Haag
TEL 06 2488 1722
E-MAIL roald.blijleven@kronos-solar.com
WEBSITE www.kronos-solar.com

Datum: 27 augustus 2024
Betreft: Zonnepark Werststeeg: Informatieavond

Beste meneer, mevrouw,

Eerder heeft u van ons een brief ontvangen over het zonnepark project aan de Werststeeg. Het project is geselecteerd als in één van de vier te realiseren zonneparken in de gemeente Sint Michielsgestel. In het kader van de omgevingsdialoog wordt daarom een informatieavond georganiseerd. Tijdens deze avond kunt u meepraten over het ontwerp van het zonnepark.

Omgevingsdialoog

Om de dialoog soepel te laten verlopen zal een gespreksleider aanwezig zijn. Deze zal erop toezien dat vragen en opmerkingen zich richten op het doel van de avond. De vraag die op deze avond aan u wordt gesteld is:

Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie?

Denk daarbij bijvoorbeeld aan de volgende onderwerpen:

- Landschappelijke inpassing (waar komt aanplant, wat voor soorten, type beheer)
- Vergroting biodiversiteit (welke maatregelen, gericht op welke diersoorten, type beheer)
- Recreatie (is recreatie gewenst, inrichting, welk type)
- Inrichting zonnepark (paneelhoogte, opstelling, locatie transformatorstations, kleuren)
- Lokaal eigendom (hoe kunnen inkomsten van het zonnepark terugvloeien naar de samenleving)

Informatieavond

Datum: Woensdag 11 september 2024

Tijd: 19:30 – 21:30

Locatie: Den Durpsherd, Kerkwijk 61, Berlicum

Aanwezigen: Omwonenden, lokale belangenpartijen, gemeente Sint Michielsgestel, Kronos Solar

Komt u naar de informatieavond? Laat ons dit dan weten met een mail naar roald.blijleven@kronos-solar.com onder vermelding van uw adres en het aantal mensen waarmee u komt. Op die manier kunnen we samen met het personeel van de locatie de avond beter voor u voorbereiden.

Meer informatie

Op zonnepark-werststeeg.nl kunt u de projectwebsite terugvinden. Hierop vindt u informatie over het project, de locatie, het ontwerp en de participatie. Ook kunt u via deze weg contact met ons opnemen om vragen te stellen of suggesties te doen.

Met vriendelijke groet,

Roald Blijleven
Kronos Solar

ROALD BLIJLEVEN

From: ROALD BLIJLEVEN
Sent: Wednesday, 2 October 2024 11:08
To: ROALD BLIJLEVEN
Cc: DIRK-JAN KLEIN; Rowin Israel; John van Zuijlen; Marloes Schut
Subject: Verslag informatieavond Zonnepark Werststeeg 11-09-2024

Beste,

Hierbij delen wij met u het verslag van de informatieavond en bijlagen van Zonnepark Werststeeg van 11 september 2024.

De bestanden worden met u gedeeld via een WeTransfer link, om te voorkomen dat uw mailbox de bestandsgrootte niet aankan. Deze download link is geldig tot 9 oktober: <https://we.tl/t-EWNYUJSrgD>

Heeft u vragen of opmerkingen over dit verslag? Laat u ons dit dan weten binnen 2 weken (voor woensdag 16 oktober). Daarna finaliseren we het verslag, waarna het ook op de projectwebsite zal worden geplaatst. U ontvangt daarover tegen die tijd nog een mail.

Deze mail wordt verstuurd aan alle email-adressen die zich bij ons hebben aangemeld. De adressen zijn opgenomen in de BCC van de email in verband met de privacy.

Met vriendelijke groet,
Roald Blijleven

kronos solar
edp renewables

Director Netherlands
+31 (0)6 2488 1722 | roald.blijleven@kronos-solar.com
Kronos Solar Projects NL | KvK 72047496 | Rijswijkseplein 786 2516 LX Den Haag
<https://kronos-solar.com/> | <https://www.edpr.com/>

Reactie verslag 1^e informatieavond Zonnepark Werststeeg d.d. 11 september 2024

Geachte heer Blijleven,

Dank voor het toesturen van het verslag van de 1^e informatieavond Zonnepark Werststeeg. Hierbij namens een aantal direct omwonenden van het geplande zonnepark (zie namen in de cc) onze opmerkingen hierop.

In het rood de reacties van Kronos en de Gemeente. Waar relevant is aangemerkt waar antwoorden aan het verslag worden toegevoegd.

Vooraf:

1. Tijdens de informatieavond zelf bleek dat de invulling anders was dan aangekondigd in de uitnodiging. Een groot deel van de avond werd nu ingevuld door de gemeente die een toelichting gaf op het proces, terwijl in de uitnodiging met dikke letters was aangegeven dat het (enige) doel van de avond was beantwoording van de vraag 'Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie?'

Wij zijn ervan overtuigd dat hierdoor veel minder mensen bij de informatieavond aanwezig zijn geweest dan wanneer duidelijk was dat met de gemeente over het proces gepraat zou worden. Omwonenden willen immers geen zonnepark en zitten op dit moment helemaal niet te wachten op het geven van invulling aan het beste ontwerp. (zie ook punt 6 verslag).

Kronos: De gemeente was enkel aanwezig om de aanleiding (beleid en proces) van het geheel toe te lichten. Dit is gedaan omdat wij uit ervaring weten dat hier veel vragen over komen. Dit bleek ook op deze avond het geval. Hierdoor is meer dan de geplande tijd opgegaan aan het beantwoorden van deze vragen. In plaats van het proces van vragen stellen en beantwoorden te stoppen en over te gaan tot het bespreken van het ontwerp, zoals dit op de planning de bedoeling was, hebben we ervoor gekozen uitgebreid de tijd te nemen voor het behandelen van de vele vragen. Kronos zal binnenkort een tweede informatieavond plannen die alleen zal draaien om het bespreken van het ontwerp.

2. In het verlengde hiervan: uit de samenvatting van Kronos (boven aan blad 2) en in de 'Afsluitende Opmerkingen Kronos' (voorlaatste blad) blijkt dat Kronos het blijkbaar nodig vindt om te benoemen en te herhalen dat ze 230 adressen uitgenodigd hebben en er (slechts) 37 mensen op die avond waren. Ons inziens lijkt dit op misleiding, immers hoe groter de groep is die je uitnodigt, hoe kleiner het percentage wordt van de aanwezige bezoekers. Wij wensen daarbij te benadrukken dat ons is gebleken dat een groot deel van de groep genodigden helemaal niet weet of zich ervan bewust is dat er een zonnepark komt op de hoek Werststeeg/Werstkant. Dat er een ander zonnepark gepland is eveneens nabij de Werststeeg heeft waarschijnlijk ook aan deze verwarring bijgedragen.

Kronos: We kunnen de herhaling van cijfers in de afsluitende tekst weghalen.

In de basis vinden we het belangrijk dat als omwonenden interesse hebben om mee te praten, ze zich opgeven voor de mailinglijst. Op die manier werken we naar een kernachtigere groep van geïnteresseerden. Wanneer u mensen kent die ondanks de twee door ons gestuurde brieven niet op de hoogte zijn van het project maar hier wel over willen meepraten, verzoekt u deze dan om een mail te sturen naar

roald.blijleven@kronos-solar.com onder vermelding van naam en adres, zodat ze op de mailinglijst kunnen komen.

3. Wij zien dat er bij sommige vragen aanvullende antwoorden zijn opgenomen in het verslag. Dit zijn dus andere/aanvullende antwoorden dan die zijn gegeven tijdens de informatieavond. Wij nemen deze ter kennisgeving aan, en vragen ons af wat de status van deze antwoorden is aangezien belangstellenden hierop dus niet hebben kunnen reageren tijdens de informatieavond. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat (alleen) degenen die dit conceptverslag ontvangen hier nog vragen over kunnen stellen voordat het verslag wordt gepubliceerd op de projectwebsite?

Kronos: Op een avond worden allerlei vragen gesteld, die soms gaan over details of andere informatie die op de avond zelf niet direct paraat is. Omdat we uw vragen wel zo volledig mogelijk willen beantwoorden hebben we de aanvullingen opgenomen in het verslag. Door deze expliciet als aanvullingen te benoemen is duidelijk dat deze antwoorden niet op de avond zelf gegeven zijn. Wij geven hier de voorkeur aan boven het onvolledig of niet beantwoordt laten van enkele vragen van die avond.

Iedereen die op de avond aanwezig was heeft het verslag kunnen ontvangen en kan hier dus op reageren. Ook zal het verslag worden gepubliceerd op de projectwebsite, waardoor iedere geïnteresseerde, of deze aanwezig was op de avond of niet, de kans heeft de vragen en antwoorden te bekijken. Wanneer er naar aanleiding van de antwoorden nog aanvullende vragen zijn kunnen deze op ieder moment aan de gemeente of Kronos worden gesteld via de eerder gecommuniceerde kanalen.

4. Aan het einde van de avond werd een informatieflyer uitgedeeld met daarop ook een procesoverzicht ontwikkeling zonneparken. Dit overzicht wijkt af van het overzicht vergunningsproces zoals opgenomen in de posters op de inloopavond van 20 januari 2023 en ook terug te vinden op de projectwebsite. Op dit laatste overzicht staat afstemming financiële participatie met omgeving vóór planaanpassing en definitief ontwerp en vóór aanvraag omgevingsvergunning. In de informatieflyer is het onderdeel afstemming financiële participatie niet opgenomen. Kronos gaf op de informatieavond aan dat de inrichting van de financiële participatie in een later stadium aan de orde komt, pas nadat het ontwerp helder is en de gehele financiering rond is (zie antwoord op vraag 26 verslag). Wat is nu het juiste proces aangaande financiële participatie met omgeving?

Kronos: Om financiële participatie mogelijk te maken moet Kronos samenwerken met een lokale energiecoöperatie. In Sint Michielsgestel is dit Dommelstroom. Begin 2023, bij de inloopavond en voorafgaand aan de tender, was vanuit Dommelstroom nog geen duidelijkheid over de manier waarop zij deze samenwerking wilden aangaan. Zij wensten de uitkomst van de tender af te wachten alvorens hier verder over te spreken.

Na de tenderuitslag hebben wij met Dommelstroom dit gesprek voortgezet. Zij hebben toen aangegeven pas in te willen stappen in het project wanneer de financiering rond is, mede omdat op dat moment het meeste risico uit het project is. Daarom is dit dus anders dan eerder aangegeven.

De gemeente werkt momenteel aan de zogenaamde anterieure overeenkomst. In deze overeenkomst legt de gemeente afspraken met de initiatiefnemer vast om ervoor te zorgen dat deze worden nagekomen nadat de vergunning is verleend. Dit

wordt ook wel ‘borging’ genoemd. Eén van deze afspraken is dat Kronos in samenwerking met Dommelstroom de financiële participatie uitwerkt wanneer de financiering rond is. Kronos en Dommelstroom zullen op dat moment een samenwerkingsovereenkomst sluiten, en aan de hand daarvan met de omgeving in gesprek gaan om te bepalen wat de voorkeuren zijn voor de invulling van de financiële participatie.

5. Tot slot wensen wij te benadrukken dat, ongeacht of wij in deze reactie nog opmerkingen hebben op bepaalde punten of niet, dit in geen geval betekent dat wij ons conformeren aan de informatie en/of antwoorden zoals die door de gemeente c.q. Kronos zijn gegeven. Wij behouden ons uitdrukkelijk het recht voor hier op een later moment in de procedure op terug te komen.

Kronos: Dit document zal onderdeel worden van de verslaglegging van het participatietraject voor de vergunningaanvraag. Deze opmerking zal daar dus terug te lezen zijn.

Opmerkingen op het verslag, puntsgewijs

Vraag 4 antwoord: De provincie geeft een bindend advies, maar de gemeente verleent uiteindelijk de vergunning. Dit antwoord is onduidelijk: als een bindend advies negatief is, hoe kan de gemeente dan toch een vergunning verlenen? Wij zien dit ook niet terugkomen in de stappen van het vergunningsproces.

Kronos: De stappen van het vergunningsproces zijn op hoofdlijnen weergegeven, vandaar dat dit punt niet terugkomt in het overzicht.

Het hele proces verloopt als volgt: In eerste instantie gaat de gemeente een vooroverleg in met de provincie, waarin ze de provincie vraagt om te kijken of het initiatief voldoet aan de provinciale regelgeving. Wanneer hier punten uitkomen die niet voldoen zal de gemeente dit terugkoppelen aan de initiatiefnemer, die vervolgens de kans krijgt om het plan bij te stellen om alsnog te voldoen aan de provinciale regelgeving. Daarna wordt het finale plan opnieuw voorgelegd aan de provincie, die dan een bindend advies afgeeft. Wanneer het plan voldoet aan de provinciale regelgeving zal dit advies positief zijn. Is dit niet het geval, dan geeft de provincie een negatief advies. De gemeente zal in de meeste gevallen de vergunning dan niet verlenen.

Wordt als aanvulling opgenomen in het verslag.

Vraag 9 antwoord: provincie kijkt mee of de berekeningen van de gemeente juist zijn. Er is nog geen terugkoppeling van de provincie. Krijgen wij nog een aanvullend antwoord op de vraag doordat die terugkoppeling met ons kan wordt gedeeld?

Gemeente: Als bouwsteen voor de Uitvoeringsstrategie zon op daken en objecten kunnen we die resultaten wel delen, maar dan moeten die wel eerst besproken zijn met de portefeuillehouder of aan het college voorgelegd zijn als hij dat wenst. Die kunnen we nu dus niet leveren.

Vraag 9.2 aanvullende vraag op het aanvullend antwoord: Moet het park worden aangelegd binnen x-termijn na vergunningverlening? Dit in verband met netcongestie (‘wij moeten hier (aansluiting zonnepark) nog een aantal jaar op wachten tot er voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk is’).

Gemeente: Anterieur worden daarover wel afspraken gemaakt en geldt in ieder geval een inspanningsverplichting om dit binnen een redelijke termijn te doen. Maar ook daarvoor is men afhankelijk van een aansluiting van de netbeheerder.

Vraag 11 antwoord: De parken zijn met name individueel getoetst,... Wij vragen ons af wat dan wél in samenhang is getoetst. Met name betekent immers niet 'enkel en alleen'. Is het zo dat ligging van verschillende voorgestelde zonneparken in elkaars nabijheid voordeel heeft opgeleverd in de beoordeling?

Gemeente: De parken zijn individueel getoetst, maar voor het criterium maatschappelijke kosten voor inpassing op het elektriciteitsnetwerk is wel gekeken naar de mogelijke samenhang. Gezien de weging van 25% is die samenhang niet doorslaggevend.

Vraag 11.1. Wij missen in het antwoord de reactie van de gemeente dat andere dan agrarische gronden niet zo snel aangeboden zullen worden door de eigenaren omdat die liever gokken op een hogere grondprijs bij verkoop voor woningbouw. De gemeente lijkt vooringenomen te zijn op het gebruik van landbouwgrond ten behoeve van de zonneparken. Wij vragen ons af of daadwerkelijk is onderzocht of plaatsing op andere locaties die hoger op de zonneladder staan mogelijk zou zijn.

Gemeente: In de tender zijn geen andere dan agrarische gronden aangeboden en zijn ook geen (agrarische) gronden aangeboden, die liggen in gebieden waar verstedelijking afweegbaar is (meestal rondom de kernen, waar er vraag naar elektriciteit is). Dit terwijl duidelijk in de tender gesteld is dat die gronden voorrang krijgen boven andere agrarische gronden. Gronden in trede 2 (binnen stedelijk gebied) of trede 3 (niet agrarische grond in het buitengebied) zijn niet aangeboden.

Wordt als aanvulling opgenomen in het verslag

Vraag 20. Wij missen in het antwoord de opmerking van de gemeente dat zij geen eigen gronden heeft ingebracht omdat het geld kost om dit te laten ontwikkelen en ze dit dus liever aan de markt overlaten.

Gemeente: Voor openstelling van de tender is wel onderzocht of we geen eigen gronden van enige omvang (vanaf 6 hectare om enigszins rendabel te zijn) konden inbrengen. Doordat de gemeente nauwelijks grondposities heeft, zijn deze niet beschikbaar en is er dus ook niet voor gekozen om deze beschikbaar te stellen.

Word als aanvulling opgenomen in het verslag

Vraag 28.2 Er wordt gesproken over 2 á 3 containers voor batterijen. Kan Kronos voor onze beeldvorming aangeven hoe groot deze containers zijn?

Kronos: Een batterijcontainer is in de huidige specificaties 2,9 m hoog, 6,7m lang en 2,4 m breed. Dit kan uiteraard met de tijd veranderen.

Vraag 29. In aanvullend antwoord opgenomen dat transformatoren ivm geluidsproductie minimaal 50 meter van woningen af moeten staan. Op de avond zelf zou gesproken zijn van minimaal 100 meter afstand?

Kronos: De in de aanvulling genoemde 50 meter is correct.

Verslag 1^e informatieavond Zonnepark Werststeeg

Datum: 11 september 2024

Locatie: Den Durpsherd te Berlicum

Tijd: 19.30-21.30 (22.00)

Aanwezigen:

36-37 omwonenden (van de circa 230 uitgenodigde woonadressen)

3 raadsleden, 1 waterschap, 2 Kronos-medewerkers, 1 externe gespreksleider, 3 gemeenteambtenaren en de betrokken wethouder.

AGENDA

- SAMENVATTING
- INTRODUCTIE TOM VAESSEN (gespreksleider)
- VERZAMELEN VRAGEN WETHOUDER, GEMEENTE, (KRONOS)
- PRESENTATIE WETHOUDER GOOSSENS
- RUIMTE VOOR BEHANDELEN VRAGEN AAN WETHOUDER, GEMEENTE
- PRESENTATIE KRONOS
- RUIMTE VOOR BEHANDELEN VRAGEN AAN KRONOS
- AFSLUITENDE OPMERKINGEN KRONOS
- VERZAMELDE OPMERKINGEN TIJDENS DE AVOND
- AFSLUITENDE OPMERKINGEN VANUIT HET PUBLIEK
- EINDE
- BIJLAGEN

SAMENVATTING

Er zijn 230 uitnodigingen verstuurd. Er zijn circa 37 mensen op komen dagen. De avond werd geleid door gespreksleider Tom Vaessen. Vanuit de gemeente waren 3 ambtenaren aanwezig om vragen te beantwoorden. Vanuit Kronos Solar waren 2 mensen aanwezig om vragen te beantwoorden. Wethouder Goossens gaf een presentatie, en beantwoordde daarna uitgebreid de gestelde vragen. Dit duurde langer dan verwacht. In overleg werd besloten om de avond niet op de geplande tijd af te sluiten, maar langer door te gaan. Kronos Solar gaf een presentatie, en beantwoordde daarna vragen. Tenslotte werd afgesloten met laatste opmerkingen en een oproep voor mensen om hun gegevens te mailen zodat ze op de hoogte kunnen worden gehouden. Bij uitlopen ontvingen mensen een informatieflyer met diverse informatie.

INTRODUCTIE TOM VAESSEN (gespreksleider)

Tom Vaessen deed een kort introductie van zichzelf als gespreksleider. Ook werd er kennis gemaakt met de zaal, en Tom vroeg verschillende aanwezigen met welke reden ze aanwezig waren. Dit was bijvoorbeeld omdat men vlak bij het projectgebied woont en nieuwsgierig is, vragen heeft, of bezwaar wil indienen. Ook zijn mensen aanwezig als toehoorders of uit pure interesse. Tenslotte werd gevraagd of mensen er akkoord mee waren dat de avond werd opgenomen door Tom, in verband met de verslaglegging. Iedereen was hiermee akkoord.

VERZAMELEN VRAGEN WETHOUDER, GEMEENTE, (KRONOS)

Voordat begonnen werd met de presentatie van de wethouder kreeg de zaal de gelegenheid vragen te stellen. Er werd verzocht om zich te beperken tot vragen bedoeld voor de gemeente en wethouder. De vragen werden door de gespreksleider verzameld om na de presentatie van de wethouder deze gebundeld per onderwerp te kunnen behandelen. Uiteraard kwamen hier ook vervolgvragen uit, die ook mee zijn genomen.

PRESENTATIE WETHOUDER GOOSSENS

Wethouder Goossens gaf een presentatie over de doelstellingen van de gemeente Sint Michielsgestel en de reden waarom er gekozen is voor het toestaan van 4 zonneparken in de tender.

De presentatie is terug te vinden in bijlage 1.

Aanvullend: Het gemeentelijk beleid voor zonne- en windenergie is te vinden via onderstaande link:
https://sint-michielsgestel.raadsinformatie.nl/document/9527073/1/12_a_1+-+bijlage+1+Visie+zonne-+en+windenergie+gemeente+Sint-Michielsgestel+versie+7-12-2020

RUIMTE VOOR BEHANDELEN VRAGEN AAN WETHOUDER, GEMEENTE

Onderstaand de vragen en antwoorden. De verzamelde vragen zijn genummerd. Ook zijn er tussendoor (deel-)vragen bijgekomen of opmerkingen geuit. Deze zijn als subkopjes onder de betreffende vraag weergegeven. Sommige vragen konden tijdens de bijeenkomst niet volledig worden beantwoord. Hierbij is schuingedrukt een aanvullend antwoord opgenomen in dit verslag.

Het verslag is ter goedkeuring aan de aanwezigen gestuurd. Daaruit zijn nog een aantal aanvullingen gekomen. Deze staan schuingedrukt in **blauw** onder de antwoorden.

1. Wordt de dialoog vanavond genotuleerd of opgenomen?

Er wordt een opname gemaakt van de gehele dialoog vanavond en vervolgens wordt er door de gemeente en Kronos een verslag gemaakt die wordt gedeeld met de aanwezigen.

1.1 Is er ook een mogelijkheid te reageren op het verslag?

Het verslag wordt gedeeld per e-mail. Reageren op het verslag is uiteraard mogelijk.

2. Zorgt de komst van het zonnepark ervoor dat mijn eigen zonnepanelen uitvallen?

Zie vraag 9 bij Kronos deel.

3. Hoe wordt gezorgd voor voldoende capaciteit voor het zonneveld?

Uiteindelijk is er geen 100% garantie. Maar Enexis neemt het zonnepark (onderdeel RES opgave van 0,04TWh) mee in haar investeringsplannen. We hebben tenslotte in de toekomst de energie nodig. Zonne-energie blijft de meest kostenefficiënte energiebron.

4. Neemt de gemeente een besluit of is de provincie ook bevoegd gezag?

De provincie geeft een bindend advies, maar de gemeente verleent uiteindelijk de vergunning.

Aanvullend: Het hele proces verloopt als volgt: In eerste instantie gaat de gemeente een vooroverleg in met de provincie, waarin ze de provincie vraagt om te kijken of het initiatief voldoet aan de provinciale regelgeving. Wanneer hier punten uitkomen die niet voldoen zal de gemeente dit terugkoppelen aan de initiatiefnemer, die vervolgens de kans krijgt om het plan bij te stellen om alsnog te voldoen aan de provinciale regelgeving. Daarna wordt het finale plan opnieuw voorgelegd aan de provincie, die dan een bindend advies afgeeft. Wanneer het plan voldoet aan de provinciale regelgeving zal dit advies positief zijn. Is dit niet het geval, dan geeft de provincie een negatief advies. De gemeente zal in de meeste gevallen de vergunning dan niet verlenen.

4.1 Op welke termijn is de inzage?

Begin volgend jaar.

5. Wie zaten er in de beoordelingscommissie van de tender?

Voor elk criterium is een extern deskundige geraadpleegd, een ecooloog, een landschapsarchitect, een energieadviseur van de netbeheerder en een participatieadviseur. Voor elk criterium is een bepaald aantal punten toegekend. Vervolgens zijn de initiatieven hierop gerangschikt.

5.1 Zijn de criteria uitgebreider dan op de website te zien zijn?

Criteria verwijzen/linken naar het beleid en dit beleid is openbaar.

Aanvullend: De criteria binnen dit afwegingskader worden genoemd in figuur 8 op bladzijde 26 van de Visie zonne- en windenergie Sint-Michielsgestel.

5.2 Is de beoordeling van de tender in te zien?

De beoordelingsstukken van de tender is geheim. De insteek van de tender was om als gemeente regie te houden over de voorwaarden. Het nadeel is wel dat je vervolgens vastzit aan geheimhouding over hoe de gemeente dit beoordeeld heeft, zoals dit bij aanbestedingen altijd geldt. Initiatiefnemers zijn er wel vrij in hun eigen beoordeling te delen.

5.3 Welk deel heeft financiële participatie in dit vraagstuk?

Het criterium is een streven naar 50% lokaal eigendom. Dit kan met een plaatselijke energie coöperatie (EC) of nog op te zetten EC. Er zijn ook andere manieren om financiële participatie in te richten wanneer lokaal eigendom niet werkt, zoals een omgevingsfonds.

5.4 Wat als de omgeving geen zonnepark wil?

Dan nog blijven we streven naar lokaal eigendom of een andere vorm van financiële participatie. Er zijn dan nog steeds verschillende manieren om dit in te vullen, zoals collectieve inkoop van panelen, een omgevingsfonds, er zijn diverse oplossingen. Dit is aan de initiatiefnemer.

Aanvullend: Zie ook vraag 26 van dit verslag, waar dit onderwerp tijdens het Kronos-gedeelte aan bod komt.

5.5 Hoeveel punten werden aan elk onderdeel in de tender gegeven?

Deze worden nog gedeeld.

Aanvullend: Een uitgebreide toelichting op de tender is te vinden op <https://www.sint-michielsgestel.nl/zonneparken?search=tender>

6. We zijn door Kronos uitgenodigd om te praten over de inrichting. Waarom is hier dan een hele afvaardiging van de gemeente? Wij hebben geen uitnodiging van de gemeente gehad. We voelen ons gedwongen tot een dialoog. Welke rol heeft de gemeente? Ik zie een samenspel tussen gemeente en Kronos?

De rol van de gemeente is de omwonenden en de bredere gemeenschap informeren over het proces. En uit te leggen wanneer bepaalde besluiten zijn genomen en waarom en in welke context. Wij zijn hier ook als toehoorder en uiteindelijk zijn wij bevoegd gezag om de vergunning uiteindelijk te toetsen.

7. Waarom komt het zonnepark op deze locatie? Het lijkt ook allemaal al vastgelegd?

De locaties van de zonneparken die de tender hebben gewonnen liggen inderdaad vast. De gemeente verleent medewerking aan deze vier zonneparken. De gemeente ziet graag dat de zonneparken de eindstreep halen.

7.1 We hebben het beginstuk/voortraject gemist

Aanvullend: Er is door de gemeente een beleid opgesteld voor het toestaan van grootschalige opwek. Hiervoor is participatie met de inwoners gevoerd, dit staat beschreven in hoofdstuk 4 van dit beleid. Vervolgens is de tender uitvraag gepubliceerd. Kronos heeft voorafgaand aan de tender een inloopavond georganiseerd die puur en alleen bedoeld was om omwonenden reeds in een vroeg stadium op de hoogte te stellen van het project en dat dit mogelijk succesvol uit de tender zou komen. Aan het einde van de avond is een document uitgereikt waarop het totale proces is weergegeven.

8. Waarom alle vragen opstapelen? We krijgen hierdoor te weinig ruimte.

Dit wordt gedaan zodat iedereen de mogelijkheid krijgt een vraag te stellen. Vervolgens kunnen de vragen per onderdeel (of per bijbehorende spreker) behandeld worden.

9. Kunnen we de berekening inzien aangaande de noodzaak potentie 60% zon op land? Hoe is dat becijferd, door wie, en is dit inzichtelijk?

Er wordt GIS data (*Geographic Information System*), geografische data aangeleverd van het kadaster maar ook van het RVO. Hier is inzichtelijk welke dakoppervlakten beschikbaar kunnen zijn. Daarin zijn ook de belemmeringen meegenomen (monumentale status, zonzijde, dakconstructie). Hieraan worden cijfers toegekend die uiteindelijk leiden tot een bepaald percentage beschikbare potentie voor grootschalig zon op dak. Hierbij is heel ruim gerekend, dus bij twijfel wordt een dak meegerekend in plaats van uitgesloten. Voor de duidelijkheid: Het gaat dan om gebouwen met een mogelijkheid voor meer dan 15 KWp zon op dak – alleen die mogen meetellen voor de grootschalige opwek.

De aangeleverde data is openbaar, of de berekeningen ook inzichtelijk zijn dat weet ik niet. De berekeningen zijn voorgelegd aan de provincie. Die kijken mee of alles klopt. Er is nog geen terugkoppeling, deze wordt wel binnenkort verwacht. De provincie heeft wel de methodiek eerder getoetst, en deze was akkoord.

Aanvullend: De aangeleverde data is tot op zekere hoogte openbaar, en kan hier worden gevonden: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/zonne-energie/geschikte-daken/overzicht-regio>. De berekening is nu nog intern en vraagt de nodige afstemming, maar zal uiteindelijk openbaar worden.

9.1 Hoeveel hectare is er in de tender uitgevraagd?

Er is 20 hectare in tender uitgevraagd. Er is uiteindelijk 24,3 hectare gegund.

9.2 Als ik mijn dak wil volleggen krijg ik het niet aangesloten. We zitten hier bij elkaar met heel veel dakoppervlak. Stel dat we alles volleggen en we willen dit laten aansluiten? Dit is een afmeting vergelijkbaar met dit veld. Wij krijgen dit niet voor elkaar. Hoe werkt dat dan?

Zonnepanelen op het dak van particulieren worden gezien als besparing en tellen dus mee in de besparingsopgave, maar tellen niet mee voor de opwekopgave. Zonnenvelden worden tevens direct op het net aangesloten en nemen mitigerende maatregelen om het net zoveel als mogelijk in balans te houden.

Aanvullend: Het is niet zo dat een zonnepark wél zou kunnen aansluiten en een dakinstallatie niet. In beide gevallen wachten we op een oplossing voor de huidige netcongestie. Het zonnepark wordt niet volgend jaar al aangesloten. Wij moeten hier nog een aantal jaren op wachten, tot er voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk is. Dit geldt ook voor dakinstallaties. We zitten dus in hetzelfde schuitje.

9.3 Vorig jaar is ingezet op 24 hectare. En we gaan nu pas toetsen of dat klopt?

Die exercitie is ook al gedaan in het kader van de RES. In 2021 is deze vastgesteld door de Raad. De potentie van zon op dak is toen ook al berekend in 2021. Nu volgt enkel een finetuning en bredere uitwerking door strikter hanteren van de zonneladder.

9.4 De technieken zijn inmiddels zoveel verder. Zonnepanelen kunnen zo licht worden geproduceerd dat ze in principe op alle gevels en daken kunnen worden geplaatst.

Deze technologie is pas recent gepatenteerd. Voordat dat voor de consument beschikbaar is en dit grootschaliger kan, duurt het even.

10. Eerst zouden er windmolens komen (2020) en na protest ging dat niet door en nu moeten er zonneparken komen? Waarom gaat de gemeente hiermee door?

Dat was in het kader van het vormgeven van de visie (conceptinitiatief). Daar stonden ook windmolens ingetekend. Die hebben uiteindelijk niet de eindstreep gehaald. Uiteindelijk gekozen voor zon en geen wind.

11. Waarom 2 zonneparken binnen 1,5 km van elkaar (Heidebos even verderop)? Waarom niet meer gespreid?

De parken zijn niet lokaal tegen elkaar afgewogen, daar is niet voor gekozen. De parken zijn met name individueel getoetst, en daaruit is een rangorde ontstaan qua scores. Er waren geen specifieke geografische beperkingen. Wel uitsluitingsgebieden. Er is (destijds) geen criterium meegenomen voor geografische spreiding. De gemeente is tevreden met de uitkomst van de tender. Als we uit minder parken hadden moeten kiezen hadden we een minder goede selectie kunnen maken om onze doelstellingen te halen.

11.1 Wat is dan de goede kwaliteit van dit park?

Deze omgeving is niet veel beter of slechter dan andere omgevingen. Uiteindelijk zijn er altijd omwonenden, je zit vrijwel altijd in agrarisch gebied. Als het in een ander gebied was geweest had het gesprek dat we hier voeren niet anders geweest.

Aanvulling gemeente: In de tender zijn geen andere dan agrarische gronden aangeboden en zijn ook geen (agrarische) gronden aangeboden, die liggen in gebieden waar verstedelijking afweegbaar is (meestal rondom de kernen, waar er vraag naar elektriciteit is). Dit terwijl duidelijk in de tender gesteld is dat die gronden voorrang krijgen boven andere agrarische gronden. Gronden in trede 2 (binnen stedelijk gebied) of trede 3 (niet agrarische grond in het buitengebied) zijn niet aangeboden.

11.2 Je zegt dat een gesprek op een andere locatie hetzelfde was geweest: ja, maar wel met andere mensen. Het valt me op dat je zeven parken tot je beschikking hebt, er dan vier uitkiest, maar er dan twee daarvan in Berlicum liggen.

Dit is misschien geen bevredigend antwoord, maar uiteindelijk is dat “domme pech”. Dit waren de best scorende parken.

11.3 De gemeente had ook anders kunnen kiezen zodat het netter over de gemeente was verdeeld. Dit geeft namelijk een belasting op de omgeving.

In onze visie en tender hebben we dat criterium niet meegewogen.

12. Is er gesproken met het agrarisch bedrijf dat de gronden gebruikt en mogelijk in zijn voortbestaan wordt bedreigd?

Dit is uiteindelijk aan de initiatiefnemer en iedere individuele grondeigenaar. Ieder grondeigenaar van de tender heeft ingestemd met de plannen.

13. Waarom wordt de brief van Hugo de Jonge genegeerd (geen zon op landbouwgrond per 1 januari 2024)? Hierin wordt een uitzondering gegeven aan projecten in een vergevorderd stadium van participatie – dat is hier toch niet van toepassing? Voldoet dit project hieraan?

De brief van Hugo de Jonge en Rob Jetten kwam op dezelfde dag als dat de toetsingscriteria aan de Raad werden voorgelegd en vastgesteld. In de basis is nu duidelijk dat de provincie een interim-omgevingsverordening heeft en daar voldoet ook dit zonnenveld aan. De tender was al uitgeschreven en we waren al bezig met het proces. Door het advies van de commissie over te nemen hebben wij commitment gegeven aan de initiatiefnemers dat die zonneparken door mochten. Zij vallen dus onder het overgangsrecht.

De brief is op 26 oktober (2023) gekomen van Hugo de Jonge en die hebben de provincies gevraagd dit in hun beleid op te nemen. En in het huidige beleid zijn zonneparken mogelijk mits je je aan de zonneladder houdt, dat moet je dus onderbouwen.

De provincie heeft wel gezegd dat die omgevingsverordening wordt aangepast. Het concept is al gepubliceerd door de provincie. Ze willen dat richting december bekrachtigen, maar daarin staat dat alles dat voor 1 juli 2025 wordt vergund onder het overgangsrecht kan vallen.

Dit is dus de uitwerking die de provincie hanteert.

13.1 Maar in de brief staat het toch anders?

Aanvullend: De brief van Hugo de Jonge bevat afspraken die nog geen concreet beleid zijn. In de brief staat een instructie aan provincies om de aangescherpte voorkeursvolgorde zon juridisch te verankeren in hun omgevingsverordeningen. Dit geldt ook voor de afspraak om alleen projecten in een vergevorderd stadium van participatie doorgang te blijven geven: dit is door elke provincie in Nederland opgenomen in een overgangsregeling voor lopende trajecten/projecten. Bijvoorbeeld Overijssel neemt het vrijwel geheel over, in Limburg is een lijst opgesteld van projecten die doorgang kunnen vinden, In Friesland en Groningen is er geen sprake van een overgangsregeling en wordt alles stopgezet, en in Noord-Brabant wordt een uiterste datum van 1 juli 2025 gegeven.

Een toelichting op de brief en de brief zelf zijn hier terug te vinden:

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/10/26/rijk-en-medeoverheden-nee-tenzij-voor-zonnepanelen-op-landbouw--en-natuurgronden>.

De ontwerp wijziging omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant is hier terug te vinden: <https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930Ovrwijzregels1-on01>. De wijzigingen voor de Zonneladder (voorkeursvolgorde zon) staan in artikel 5.54. De overgangsregeling staat in artikel 10.12.

14. Hebben mensen zich aangemeld voor een zonnepark? Hoe is dat proces verlopen?

De tenderprocedure stond op de website van de gemeente. Elke initiatiefnemer (ontwikkelaar en of grondeigenaar) kon zich hiervoor inschrijven.

15. In het tenderdocument wordt gesproken over toename van recreatie (zie ook vraag 32) en verhogen van de biodiversiteit (zie ook vraag 33). Waar haal je dat vandaan?

De biodiversiteit woog binnen de tender zwaarder. Zonneparken hebben de mogelijkheid biodiversiteit te verbeteren. Dit kan bijvoorbeeld door het inzaaien van kruidenrijk grasland wat insecten en vogels aantrekt of voldoende ruimte tussen de panelen.

De weging in de tender was op de recreatie erg laag, maximaal 5%. Op een zonnepark kan iets van recreatie gerealiseerd worden maar dit blijft altijd ondergeschikt. Denk bij recreatie bijvoorbeeld aan wandelpaden langs of door het zonnepark.

15.1 Zou de gemeente het leuk vinden op zondag te recreëren in het zonnepark?

Ik zou niet specifiek gaan wandelen in een zonnepark, maar als ik er op een wandeling langs zou komen zou ik dat niet vervelend vinden. Het is misschien op dit moment lastig voorstelbaar. Nu overvalt het mensen dat er een zonnepark in hun buurt komt, en willen ze het niet, maar als het er eenmaal ligt vinden mensen het best aantrekkelijk om erlangs te lopen.

15.2 Het project van Kronos is in de tender beoordeeld. Dan moet er toch een meer concreet antwoord te geven zijn op de vraag naar biodiversiteit en recreatie?

Deze vraag wordt doorgezet naar Kronos (zie vraag 32 en 33).

15.3 Hoe wil je een open karakter creëren in zo'n park? Ondanks een hekwerk voor beveiliging.

De vraag wordt doorgezet aan Kronos. Het is aan de initiatiefnemer om dit verder met de omgeving in te vullen.

16. Hoeveel hectare zon ligt er in de gemeente al op de daken?

Aanvullend: Uit de voortgangsrapportage RES NOB (bijlage 4) blijkt dat ongeveer 1/3 deel van het RES-opwekdoel van de gemeente Sint-Michielsgestel (zie figuur 3) door grootschalig zon op dak is gerealiseerd. Dat betreft dus $1/3 \times 0,04 \text{ TWh} = 0,013 \text{ TWh}$. Uitgaande van 1MWp per hectare en 950 vollasturen per jaar, kom je dan uit $13.000 \text{ MWh} / 950 = 13,7$ hectare. Met 24 hectare zonnepark en nog wat grootschalig zon op dak tot 2030 extra wordt het RES-doel dus behaald.

17. Wat zijn de conclusie van de evaluatie van de informatieavond voor park 1 en 2?

Dit is door een extern bureau geëvalueerd en kan worden gedeeld. De omgevingsdialoog was in de basis goed doorlopen met een aantal aandachtspunten. De resultaten van de eerste twee dialogen met uitkomst zijn ook op de raadspagina terug te vinden.

Aanvullend: https://sint-michielsgestel.raadsinformatie.nl/modules/1/Ingekomen%20stukken/view?month=7&year=2024&week=all&module_filter%5Bselect%5D%5B45%5D=none&module_filter%5Brange%5D%5B7%5D%5Bdata_type%5D=datetetime&module_filter%5Brange%5D%5B15%5D%5Bdata_type%5D=datetetime&module_filter%5Brange%5D%5B47%5D%5Bdata_type%5D=datetetime§ion= (ingekomen stuk 164)

18. Wat is de toekomstige visie van dit gebied, langjarig gezien?

Dat is best een brede scope (*omvang/werkgebied*). Deze maand ligt de omgevingsvisie voor in de gemeenteraad. Wat we waar in onze gemeente willen tot 2040, in grote lijnen. Dit wordt ook onderzocht en getoetst door een onafhankelijke MER commissie. Het gebied is een beetje een lappendeken. De provincie Brabant staat bekend als mozaïek. Dat betekent heel veel kleine deelgebieden gemengd door elkaar. Uit de historie is dit zo ontstaan. De visie volgt het beleid dat is vastgesteld en soms is de visie leidend voor nog vast te stellen beleid. Soms worden ze parallel opgesteld (beleid en visie).

19. Hoe is de situering van het zonnepark tot stand gekomen? Volg je de markt of heb je zelf beleid als gemeente?

Wij hebben een visie zon en wind geschreven. Die is vervolgens aan de gemeenteraad voorgelegd. Hierin is aangegeven wat wel en niet wenselijk is. Hier mag het wel en hier mag het niet. En als er dan zonnevelden komen moeten ze voldoen aan de criteria. Uiteindelijk is het aan de initiatiefnemers een plek uit te kiezen.

20. Wat heeft de gemeente onderzocht op mogelijkheden voor het inzetten van gemeenteground?

De gemeente heeft beperkte gronden. Veel hiervan zijn langdurig verpacht. Daarnaast heeft de gemeente ook een woningbouwopgave. Hierom worden gemeentelijke gronden niet ingezet voor zonneparken.

Aanvulling gemeente: Voor openstelling van de tender is wel onderzocht of we geen eigen gronden van enige omvang (vanaf 6 hectare om enigszins rendabel te zijn) konden inbrengen. Doordat de gemeente nauwelijks grondposities heeft, zijn deze niet beschikbaar en is er dus ook niet voor gekozen om deze beschikbaar te stellen.

21. Wat vindt de Gasunie van deze plannen?

Kronos: Gasleidingen komen vaker voor in zonneparken. Er dient hiervoor een strook vrijgehouden te worden van vijf meter aan weerszijden van de buis. Hierover wordt overleg gepleegd met Gasunie. Het plaatsen van bouwwerken op de leidingstrook is niet toegestaan, echter struweelgroen of kruidenrijk grasland zijn wel toegestaan.

22. Is de omgevingsvergunning voor bepaalde of onbepaalde tijd?

Bepaalde tijd, voor 25 jaar maximaal.

23. Hoe kunnen wij dit tegen houden?

In deze omgevingsdialoog kunt u dit niet tegenhouden. Er is een mogelijkheid een zienswijze in te dienen of schriftelijk bezwaar te maken op de vergunning.

PRESENTATIE KRONOS

De presentatie van Kronos Solar wordt kort gehouden vanwege de beperkte tijd die nog beschikbaar is. De centrale vraag die gesteld wordt is: "Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie?". Er wordt een toelichting gegeven op de opbouw van een zonnepark in het algemeen, en wat daar allemaal bij komt kijken aan elementen en regelgeving. Vervolgens wordt gekeken naar het huidige ontwerp van het zonnepark Werststeeg, waarbij wordt aangegeven dat dit ontwerp nog niet vastligt maar met de omgeving wordt besproken.

Zie bijlage 2 voor de presentatie.

RUIMTE VOOR BEHANDELEN VRAGEN AAN KRONOS

24. Hoe ziet het struweel eruit? Met bomen of enkel struiken?

Vrij algemeen struweel, geen bomen in basis, wel zoveel mogelijk inheems. In overleg met wensen omgeving.

24.1 Hoe hoog wordt het struweel?

Dit hangt af van het beheer, waarover afspraken kunnen worden gemaakt. Over het algemeen wordt het struweel op 3-5 meter hoogte beheerd, zodat het hekwerk en paneelveld netjes wordt afgeschermd.

24.2 Hoelang duurt het voor het 3 meter hoog is?

Dit is afhankelijk van plantsoort, grondsoort en weersfactoren. Soms is dit 2 jaar, soms 4 tot 5 jaar. Wel wordt er in basis voldoende rekening gehouden met een goede mix. Wintergroen en geen wintergroene beplanting.

25. Hoe zit het met reflectie?

De reflectie van zonnepanelen is zeer beperkt, vergelijkbaar met een wateroppervlak. Ze zijn juist gemaakt om zon op te nemen en niet te reflecteren. Zonnepanelen worden hierom ook langs snelwegen en vliegvelden gelegd.

Aanvullend: Zonnepanelen reflecteren minder dan een wateroppervlak.

25.1 Zijn jullie panelen anders dan op dak?

Er worden andere panelen gebruikt in het zonnepark, maar er is geen verschil in reflectie bekend.

Aanvullend: De technologie ontwikkelt zich constant, en zonnepanelen worden steeds efficiënter, mede doordat de reflectie verder wordt beperkt. Het is op dit moment nog niet bekend welke panelen op het zonnepark gebruikt zullen worden, maar het zou goed mogelijk zijn dat deze minder reflecteren dan panelen die nu reeds op daken liggen.

26. 50% participatie. Hoe werkt dat voor de gemeente?

De inrichting van de financiële participatie komt in een later stadium aan de orde. Pas als het ontwerp helder is en de gehele financiering rond is kunnen concrete uitspraken worden gedaan over de verschillende mogelijkheden voor financiële participatie. Wel zijn we in gesprek met de lokale energie coöperatie (EC) Dommelstroom om dit samen op te zetten.

Vooraf kunnen we wel inventariseren welke vorm van financiële participatie wenselijk kan zijn. In basis kan dit via aandelen met een plaatselijke of nog op te richten EC. Obligaties zijn eveneens een optie. Daarnaast kan er ook worden gekozen voor een omgevingsfonds.

26.1 Maar het leeft toch niet, participatie?

Het kan ook een keuze zijn niet direct te participeren middels aandelen. Dan biedt bijvoorbeeld het omgevingsfonds een route zodat de omgeving toch profiteert.

26.2 Omgevingsfonds, wie vallen daar dan in? Wat is de omgeving?

Aanvullend: Er is nog geen besluit genomen over het Omgevingsfonds en wie daar precies onder vallen.

26.3 Hoe weten we of geld uit een Omgevingsfonds ook echt in de buurt terecht komt?

De omgeving kan ook een eigen fonds oprichten, zo weet je dat het geld in de eigen omgeving blijft.

26.4 Dommelstroom is toch niet actief in de buurt?

Dommelstroom is actief in de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel.

26.5 Waarom stap je hierin als initiator als niet alle kosten al helder zijn.

Dat is het risico dat je neemt. Maar wij denken dat het haalbaar is op basis van onze eigen ervaring.

27. Bestaat er een kans dat het niet door gaat (financieel)

Dat kan, we kunnen er uiteindelijk ook voor kiezen om geen vergunning in te dienen.

28. Wanneer verwachten dat Enexis het net heeft verzwaard?

Het is voor ons op dit moment niet duidelijk wanneer Enexis in staat zal zijn om het zonnepark aan te sluiten. Uitvraag bij Enexis levert hierover geen eenduidige antwoorden op. Enexis beheert het netwerk in de grond, Tennet boven de grond. Enexis verwijst vaak naar Tennet, daar waar de congestie in de basis zit. De oplostermijn is naar verwachting niet eerder dan 2026/2028. Parallel lopen er ook innovatieve oplossingen van batterijopslag binnen het netwerk van Tennet.

28.1 En bouwen jullie al eerder of pas erna?

Kronos bouwt pas wanneer de aansluiting concreet is. Dit kan mogelijk ook parallel lopen. Idealiter is het zonnepark klaar op het moment dat de kabel van Enexis is gelegd, zodat het zonnepark direct stroom kan gaan exporteren.

28.2 Kunnen zonneparken ook uitgezet worden?

Het is mogelijk om afspraken te maken met Enexis voor het uitschakelen mits noodzakelijk om netcongestie te minimaliseren. In de nieuwe SDE++ is als eis gesteld dat men maar de helft van het vermogen van het park mag leveren op het piekmoment. Wij worden zo indirect verplicht batterijen te plaatsen om dit af te vangen. Dus de helft opslaan op de piek en vervolgens levering in het dal moment. Dit gaat om 2 à 3 containers binnen het park. Deze moeten nog worden toegevoegd in het plan, daar dit toen nog niet als oplossing was meegenomen.

28.3 Heeft het zonnepark invloed op mijn eigen panelen op het dak?

Een zonnepark wordt aangesloten op midden- of hoogspanning. Zon op dak betreft laagspanning. Deze congestie staat los van elkaar. De komst van het zonnepark heeft dus geen invloed op particuliere zonnepanelen.

29. Hoe zit het met geluid?

Het enige onderdeel van het zonnepark dat geluid maakt zijn de ventilatoren in de transformatoren en batterijen. Op warme dagen zullen deze aanslaan om de apparatuur te koelen. Om hier rekening mee te houden worden deze installaties op enige afstand van woningen geplaatst. Dit is in het plan ook terug te zien.

Aanvullend: Transformatoren dienen, in verband met geluidsproductie, op minimaal 50 meter van woningen te staan. Voor batterijen is dit niet specifiek geregeld en een beslissing van het bevoegd gezag. Gezien de vergelijkbare geluidsproductie is het logisch om voor batterijen dezelfde afstand aan te houden.

29.1 Er staan geen transformatoren bij de woning van de grondeigenaar?

De locatie van de transformatoren kan worden veranderd, maar richtlijnen voor afstanden moeten wel gevolgd worden.

Aanvullend: De woning in het zonnepark is niet van de eigenaar, maar van diens moeder. Dit is op dit moment één van de dichtstbijzijnde woningen ten opzichte van de transformatoren.

30. Hoe lang krijgen jullie de vergunning?

Vergunning is voor 25 jaar. Conform afspraken met grondeigenaar en gemeente (afwijking bestemmingsplan van maximaal 25 jaar).

31. Hoe zit het met het afbreken van het zonnepark?

Het afbreken van het zonnepark gebeurt na 25 jaar. Om te garanderen dat dit financieel mogelijk is wordt een ontmantelingsborg op een derdenrekening gestort. Dit staat ook opgenomen in de overeenkomst met de grondeigenaar en in de anterieure overeenkomst die we met de gemeente sluiten.

31.1 Stel dat jullie failliet gaan?

Dan is er nog steeds een derdenrekening voor de ontmantelingsborg. Echter zal de financier inspringen daar het zonnepark nog inkomsten zal genereren. Er zijn tot heden geen voorbeelden van failliete zonneparken. Op het moment dat het zonnepark wordt gebouwd zijn alle langlopende afspraken en geldstromen zoveel als mogelijk geborgd om dit juist uit te sluiten. Een nieuwe partij zal deze afspraken eveneens moeten nakomen.

32. Waar hebben we het over bij biodiversiteit op een zonnepark?

Het verbeteren van de biodiversiteit binnen een zonnepark wordt op verschillende manier gedaan. Langs de sloten die door het veld lopen worden natuuroevers aangelegd die zorgen voor de vergroting van biodiversiteit en verbetering van de waterkwaliteit. Hierin is ook een landelijke opgave waarbij wordt aangesloten. Ook de vele meters nieuwe groenaanplant rond het park draagt bij aan biodiversiteit doordat nest- en broedgelegenheid voor vogels ontstaat. Waardplanten voor vlinders kunnen in het struweel worden opgenomen. Uiteindelijk zorgen al deze maatregelen voor meer biodiversiteit dan een monocultuur landbouwperceel. Kortom, het zorgt voor meer leven binnen het zonnepark.

Vanuit de nieuwe SDE++ is er ook een monitoringsplicht om de biodiversiteit in stand te houden, met verplichtingen tot aanpassingen in het beheer wanneer blijkt dat de biodiversiteit achteruit gaat.

32.1 Is er onderzoek gedaan naar de bestaande natuur?

Er is een zogenaamde quickscan uitgevoerd om de aanwezige flora en fauna in beeld te brengen. Er zijn geen beperkingen voor dassen in het gebied geconstateerd. Op de planlocatie zelf zijn er geen sporen gevonden. Los van alle bedreigingen kan een zonnepark juist ook voor veel soorten een verbetering zijn. Het leefgebied van soorten kan worden verbeterd door het opnemen van maatregelen binnen het plan.

32.2 Wat is een quickscan?

Dit is de term die binnen ecologisch onderzoek wordt gebruikt voor een eerste ecologische analyse van het gebied. Het bestaat uit een veldbezoek en een bureauonderzoek, waar vervolgens een rapport van wordt gemaakt.

32.3 Op mijn percelen zie ik wel degelijk dassensporen, dus er zitten dassen in het gebied. Waarom komt dat in de quickscan dan niet naar voren?

Aanvullend: Er zijn wel dassen in de omgeving aanwezig, maar door het ontbreken van reliëf en schuilmogelijkheden is de locatie ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats voor dassen.

32.3 Waarom wordt niet aan omwonenden gevraagd welke soorten er leven in het gebied?

De procedure die geldt voor ecologisch onderzoek is om een quickscan te laten uitvoeren, waarna eventueel vervolgonderzoek wordt gedaan. Dit is wat vanuit beleid van ons wordt gevraagd. Het is niet gebruikelijk om omwonenden te vragen wat er leeft, simpelweg omdat zij geen ecologen zijn. Wanneer de omgeving het belangrijk vindt dat deze lokale kennis wordt meegenomen, zullen we overwegen dit te doen.

32.4 Er gaat allemaal natuur af. Dassen kunnen er niet doorheen, reeën, vossen enz.

Reeën kunnen inderdaad niet meer op dit veld lopen. Voor kleinere zoogdieren is het zonnepark nog wel als foerageergebied te gebruiken doordat we het hekwerk op 10cm van de grond plaatsen. Dieren kunnen er dan onderdoor. Specifiek voor de das geldt dat ze zijn eigen wissels kan graven en op het veld kan blijven foerageren.

Aanvullend: De afweging die vanuit wetgeving moet worden gemaakt is of de komst van het zonnepark een onevenredig grote afbreuk doet aan het leefgebied van een soort. Wanneer een soort in de omgeving bijvoorbeeld 1000 hectare leefgebied heeft, dan zorgt het ontnemen van 8 hectare niet voor een onevenredig grote afbreuk; er blijft nog voldoende leefgebied over. Is dit niet het geval dan moeten mitigerende maatregelen worden genomen. De te nemen maatregelen zijn per soort verschillend. Omdat een zonnepark een rustgebied is (het wordt zelden door mensen bezocht en er is nauwelijks geluid) is het voor veel diersoorten niet ingewikkeld om te mitigeren.

32.5 Het interesseert Kronos niet wat de biodiversiteit daar doet. Jullie hebben enkel een verplichting om een ecologisch onderzoek te doen. Dan wordt er een snel onderzoekje gedaan, en dat is het dan. Er wordt niet gekeken naar de kwaliteit.

Een quickscan is, ondanks de naam, geen snel en onzorgvuldig onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk en gerenommeerde partij, Sweco, een van de grootste in Nederland. Daarnaast heeft ook de ecooloog uit de tender beoordelingscommissie hiernaar gekeken. Wij zijn geen ecologen. Wie zijn wij dan om die resultaten in twijfel te trekken?

33. Wat voor recreatie is er bij een zonnepark?

In het huidige ontwerp is recreatie ingetekend bij de entree van het zonnepark. Hier staan bankjes, fiets-oplaadpunten en eventueel informatiepanelen waarop bijvoorbeeld informatie over de opwek van het zonnepark of de omgeving kan worden geplaatst.

33.1 Daar komen alleen maar hangjongeren op af

Dat is precies waarom we jullie vragen om wensen en ideeën voor dit ontwerp. Wanneer de buurt deze recreatie hier niet wil, dan kunnen we deze uit het ontwerp halen.

34. Wat zijn de volgende stappen voor Kronos?

Wij gaan de verschillende vragen en opmerkingen van vanavond inventariseren en waar nodig aanvullende beantwoording geven. Daarnaast zullen we kijken wat we met de verschillende opgehaalde belangen gaan doen. Een voorbeeld daarvan zou kunnen zijn om te bekijken of we lokale kennis over de ecologie willen meenemen in het onderzoek.

AFSLUITENDE OPMERKINGEN KRONOS SOLAR

Niet iedereen vindt het interessant om over dit onderwerp mee te spreken. Wilt u wél op de hoogte blijven, stuurt u ons dan een mail met uw naam en adres, dan voegen wij u toe aan onze lijst. Bij vertrek ontvangt u straks nogmaals een document met onder andere onze gegevens daarop.

VERZAMELDE OPMERKINGEN TIJDENS DE AVOND

- Waarom in een landschappelijk gebied? Je ziet het van alle kanten, als een soort industrieterrein. We zien niet meer wat we vroeger zagen. We zijn er niet blij mee.
- Ik zie geen enkel draagvlak bij niemand in de zaal en wil de gemeente vragen en ook Kronos, denk nou eens even na wat je aan het doen bent. Er is geen enkele voeding om dit door te zetten, alleen maar een hoop weerstand.
- Je gaat hier over de inrichting praten, terwijl er helemaal nog geen draagvlak is.
- Waarom spreken we hier over een park terwijl wij geen park willen?

AFSLUITENDE OPMERKINGEN VANUIT HET PUBLIEK

- “Ik wil graag dat er aandacht besteed wordt aan hoe de kwaliteit is van de landbouwgrond na het zonnepark”
- “Mijn aanwezigheid, en ik denk dat dat ook voor anderen geldt, wil niet per definitie zeggen dat er draagvlak is”
- “Sluit ik mij bij aan”
- “Kijk gemeente ff, kijk nou wat er hier speelt, wat er loopt, he. Dit is even een extra toelichting van jullie, allemaal prima, maar de stap daarvoor: er is geen draagvlak. Kijk daarnaar met de gemeente en doe daar je voordeel mee.”
- “Ik ben benieuwd, en geef dat dan in je mail terug, wat de vervolgstappen zijn in de participatie. Hoe ga je die verdieping in de participatie aanbrengen?”

EINDE

- Bij het uitgaan hebben mensen een informatieblad meegekregen (bijlage 3) met daarop de vervolgstappen van het project en contactgegevens van Kronos Solar.
- Bij de volgende bijeenkomst zullen alleen uitnodigingen worden verstuurd aan de mensen die hebben aangegeven op de hoogte gehouden te willen worden.

BIJLAGEN

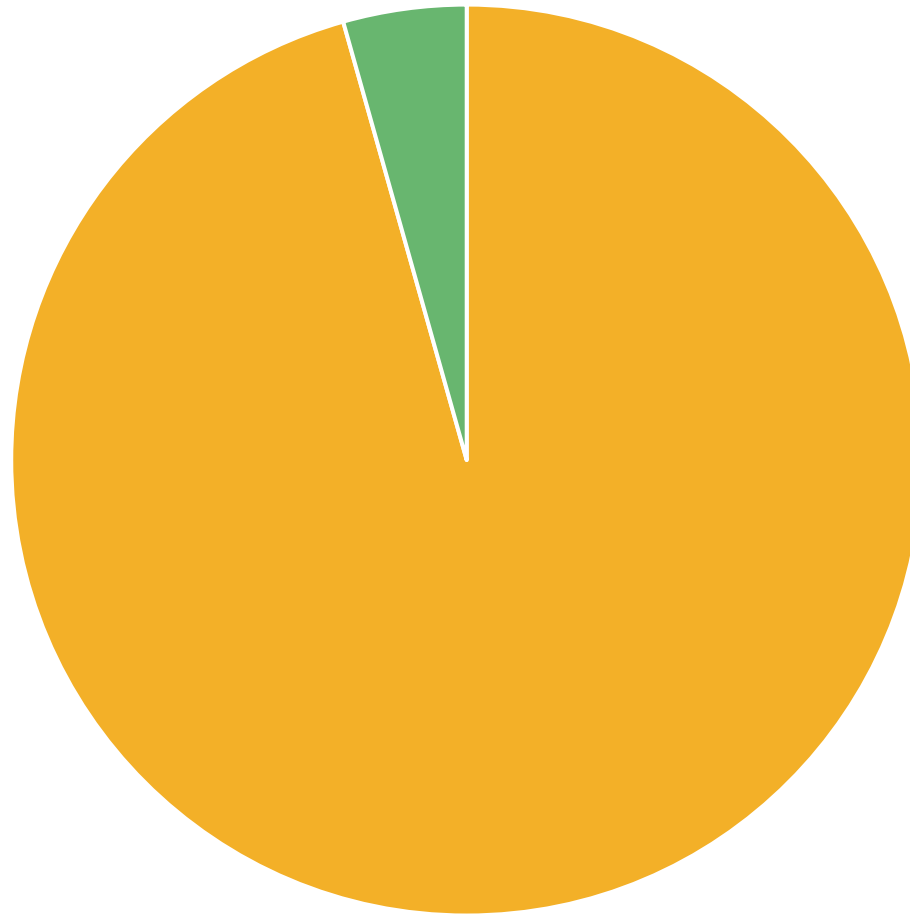
- Bijlage 1-Presentatie Gemeente
- Bijlage 2-Presentatie Kronos Solar
- Bijlage 3-Informatieflyer
- Bijlage 4-Voortgangsrapportage RES NOB

Aftrap omgevingsdialoog
zonnepark aan de Werststeeg

- De opwekopingave
- Zonnelladder
- Tender
- Tendercriteria
- Vervolgproces

Opwekopgave Nederland en regio tot 2030

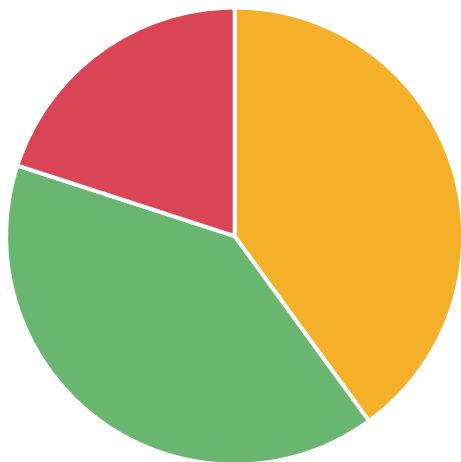
(vertrekpunt)
Opwekopgave RES NOB

■ 30 RES regio's in Nederland ■ Regio Noordoost Brabant

- Klimaatakkoord van Parijs: energietransitie.
- Opgave voor gemeenten: 35 TWh duurzame energie opwekken.
- Regio NOB: 1,6 TWh , gemeente SMG: 0,04 TWh.
- Medio 2025 de opgave vergund.
- Volgens bestuursakkoord 2022-2026 geen windmolens in de gemeente tot 2030.
- Zon op dak op (particuliere) woningen 'achter de meter' telt mee voor de energiebesparingsopgave.

Verhouding zon op dak/zon op land

- grootschalig zon op dak gerealiseerd 2030
- 1e en 2e zonnepark uit voorkeursvolgorde
- 3e en 4e zonnepark uit voorkeursvolgorde

- 40% grootschalig zon op dak, zon op land dus noodzakelijk.
- Gemeente volgt de (aangescherpte) voorkeursvolgorde zon.
- Als we de 24,3 hectare zonneparken uit de tender realiseren halen we de opwekopgave binnen de RES.

Tender zonneparken gemeente Sint-Michielsgestel

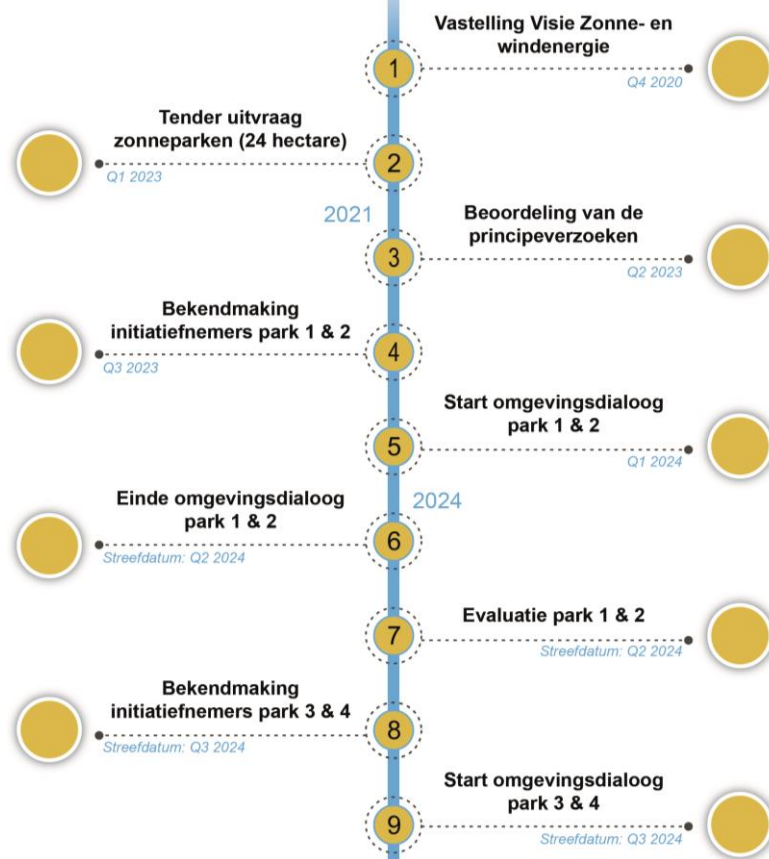
- In december 2020 is de visie zonne- en windenergie door de gemeenteraad vastgesteld: zonneparken via een tender.
- Tender gaf ons de mogelijkheid om méér eisen te stellen aan de zonneparken (bovenop ruimtelijke regelgeving).
- Initiatiefnemers (ontwikkelaars en/of grondeigenaren) in onze gemeente konden zich voor deze tender inschrijven.
- 7 initiatieven ingediend voor in totaal 36 hectare aan zonneparken.
- Beoordeling door een onafhankelijke commissie zonneparken.
- Principeverzoeken 4 zonneparken door de gemeenteraad goedgekeurd. (samen 24,3 hectare). Eis van de raad: eerst de omgevingsdialogen voor de eerste 2 zonneparken starten (14 hectare). Na evaluatie omgevingsdialogen start volgende 2 zonneparken (10 hectare).

Criterium	Omschrijving
1	De borging van de ruimtelijke kwaliteit van het zonnepark
2	Welke manier de omgeving participeert in het project.
3	Toename van de biodiversiteit op en direct nabij de projectlocatie.
4	De maatschappelijke kosten voor inpassing op het elektriciteitsnetwerk.
5	Toename toeristische en recreatieve waarde
aanvullend	Invulling van de waterbergingsfunctie in een gebied met een waterbergingsopgave

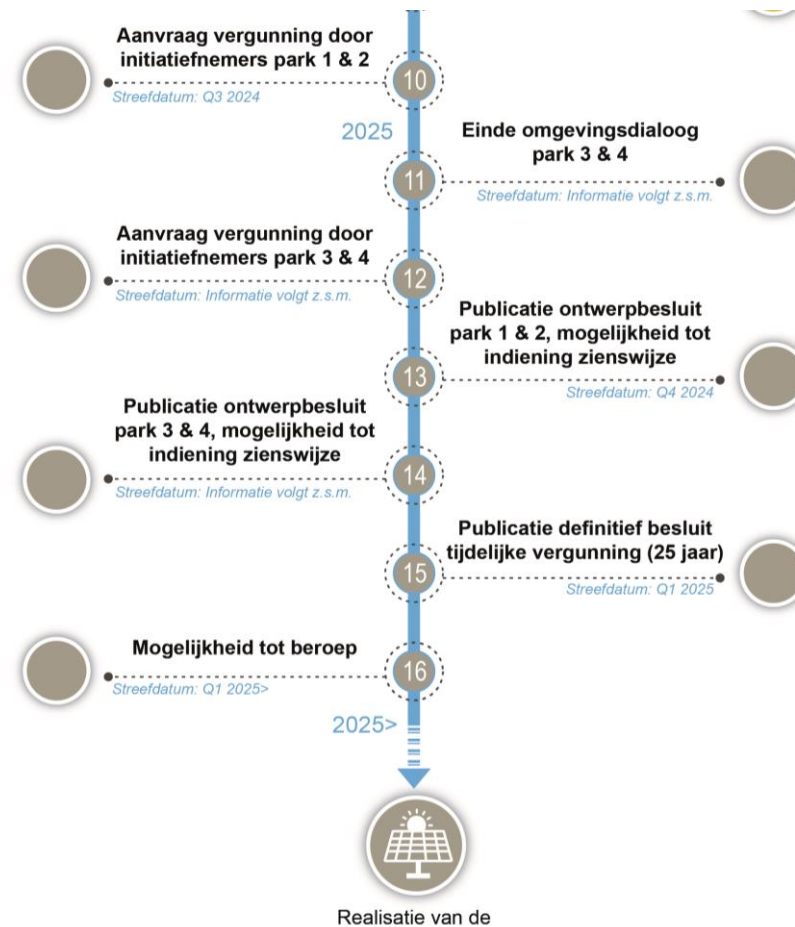
In de tender kregen zoekgebieden waar verstedelijking afweegbaar is voorrang boven het overig landelijk gebied (conform aangescherpte voorkeursvolgorde zon).

Er zijn echter geen principeverzoeken ingediend die gelegen zijn binnen deze zoekgebieden.

Afgerond

Komend

Vragen?

duurzaamheid@sint-michielsgestel.nl

St-M
Sint-Michielsgestel

BIJLAGE J

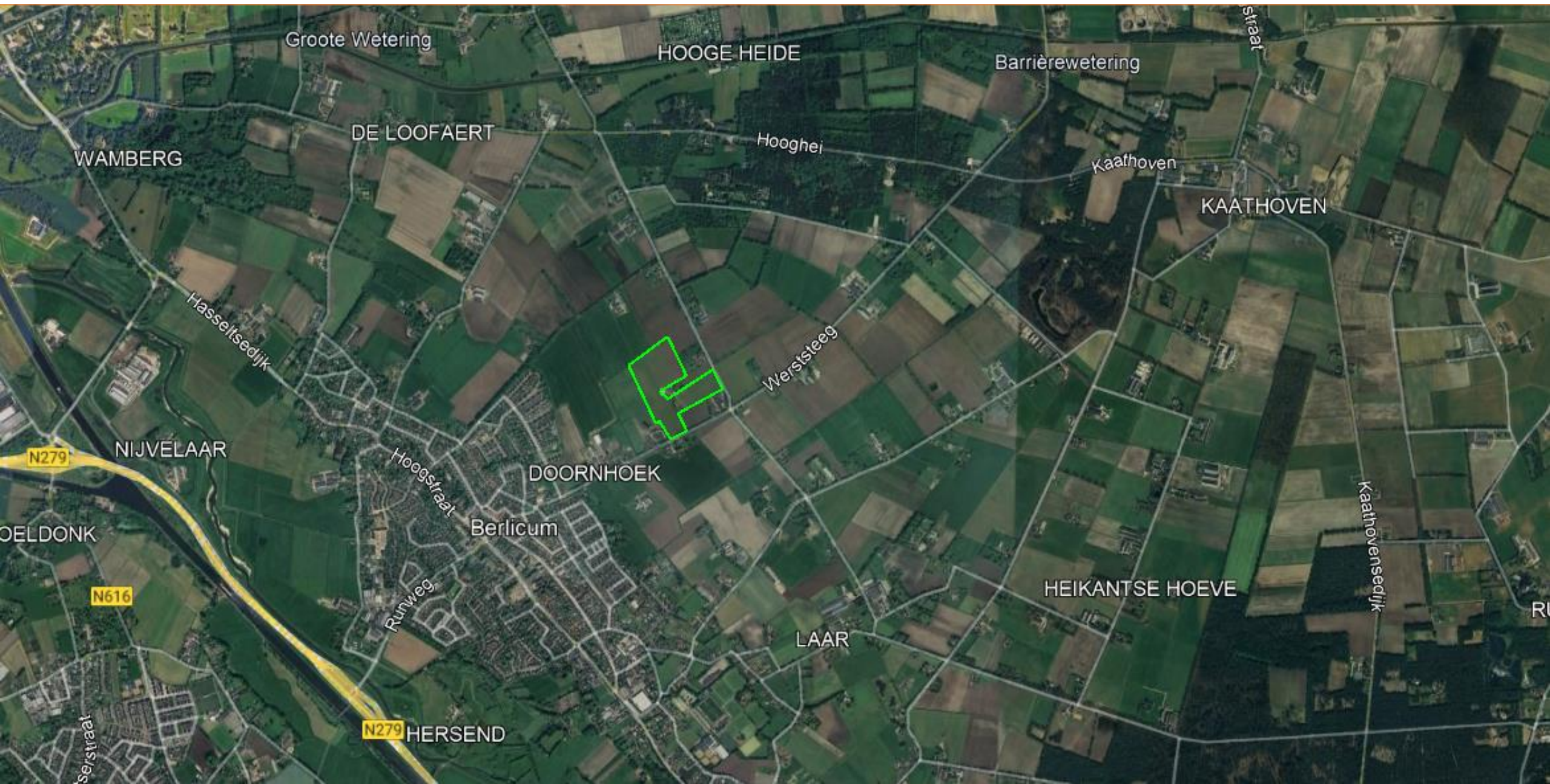
kronos solar
edp renewables

Informatieavond Zonnepark Werststeeg 11.09.2024

Wat is het beste ontwerp voor een
zonnepark op deze locatie?

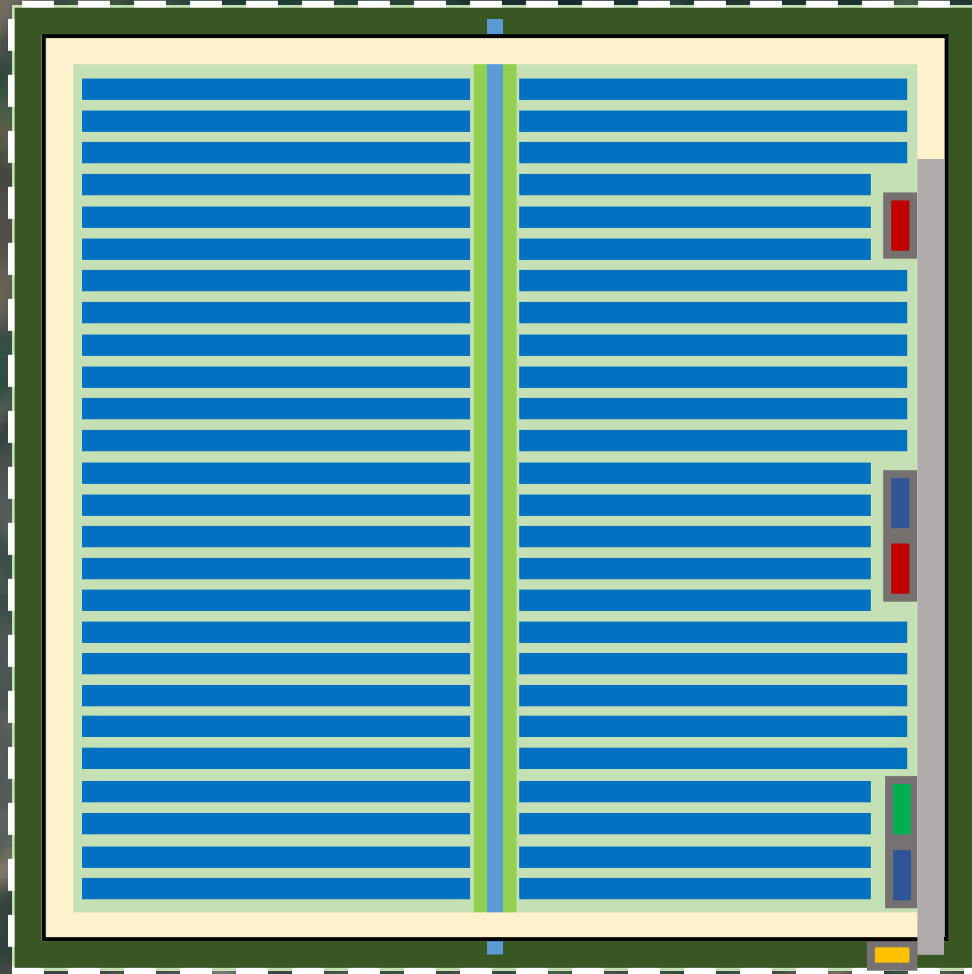
Inleiding: Het plangebied

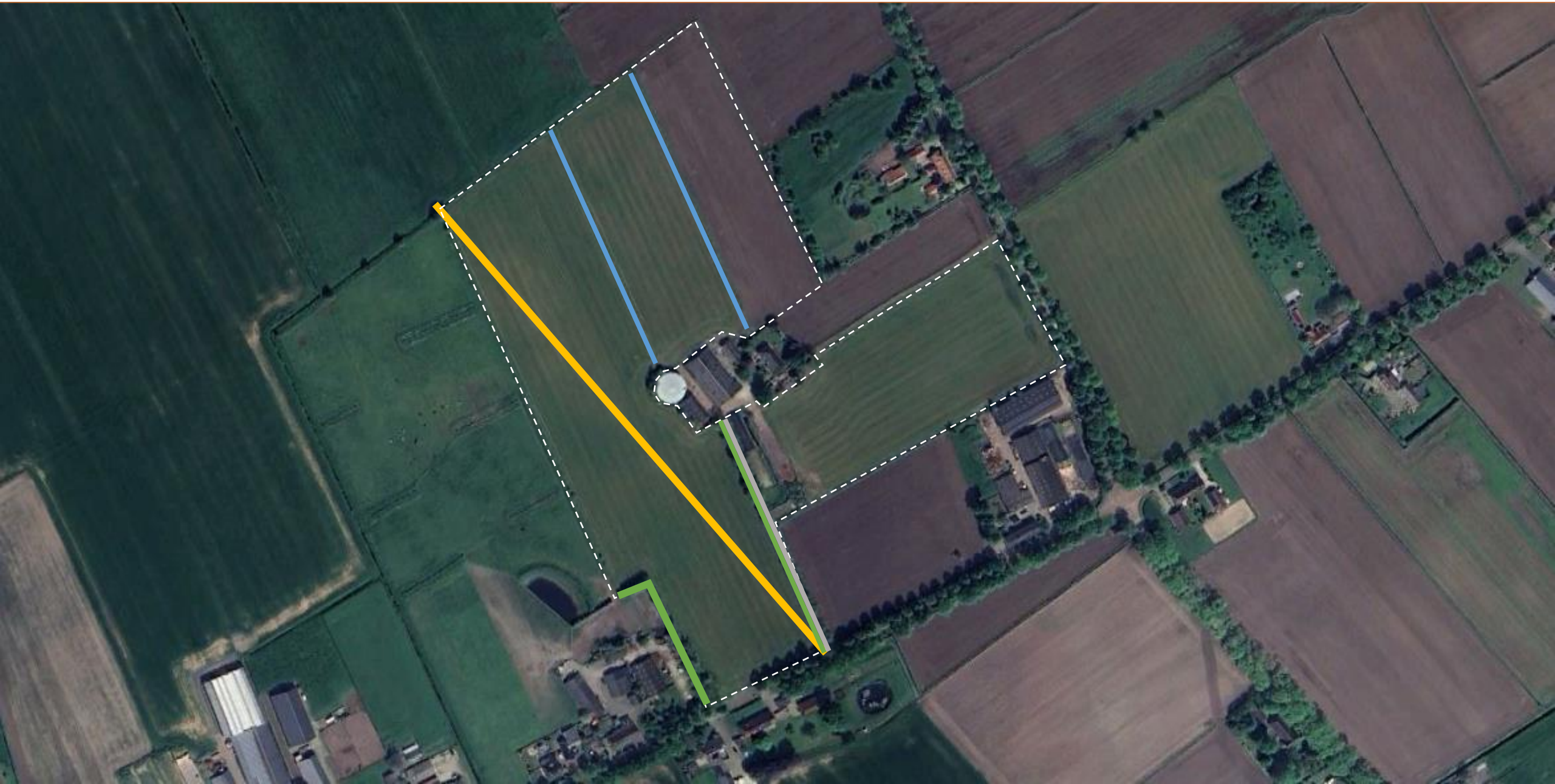
Inleiding: Het plangebied

Inleiding: Schematische weergave zonnepark

Inleiding: Opzet ontwerp

Inleiding: Opzet ontwerp

Technisch noodzakelijk

- Zonnepanelen (10MWp)
- Transformatoren
- Inkoopstation (bij entree)
- Batterijen
- Container reserveonderdelen
- Container besturingssysteem
- Interne weg
- Onderhoudsstroken
- Geen panelen op leidingstrook

Beleidsmatig noodzakelijk

- Versterking biodiversiteit
- 25% afstand paneelrijen (SDE++)
- Maatregelen Steenuil

Optioneel

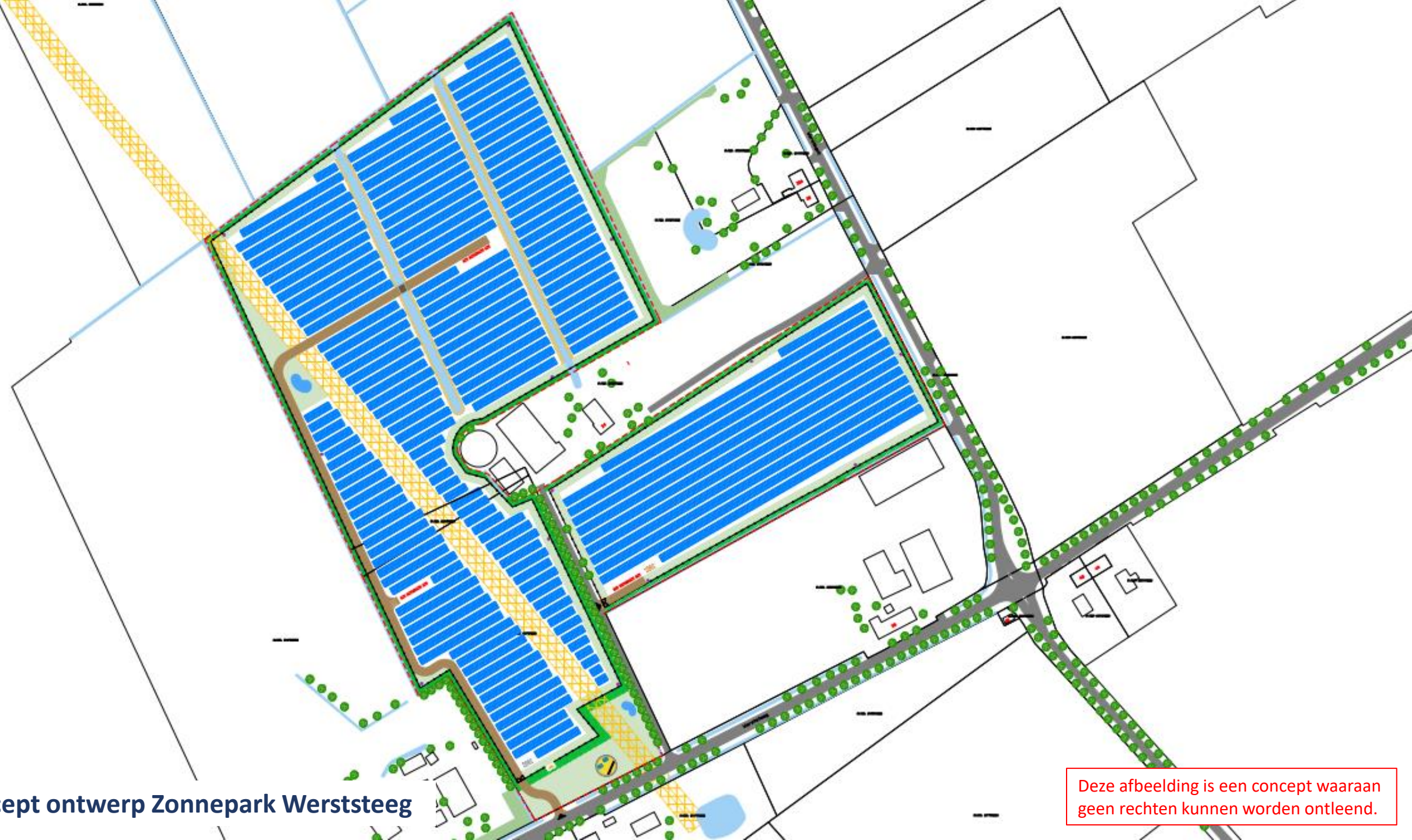
- Visuele afscherming
- Waterberging
- Recreatie
- Informatievoorziening

Beheer

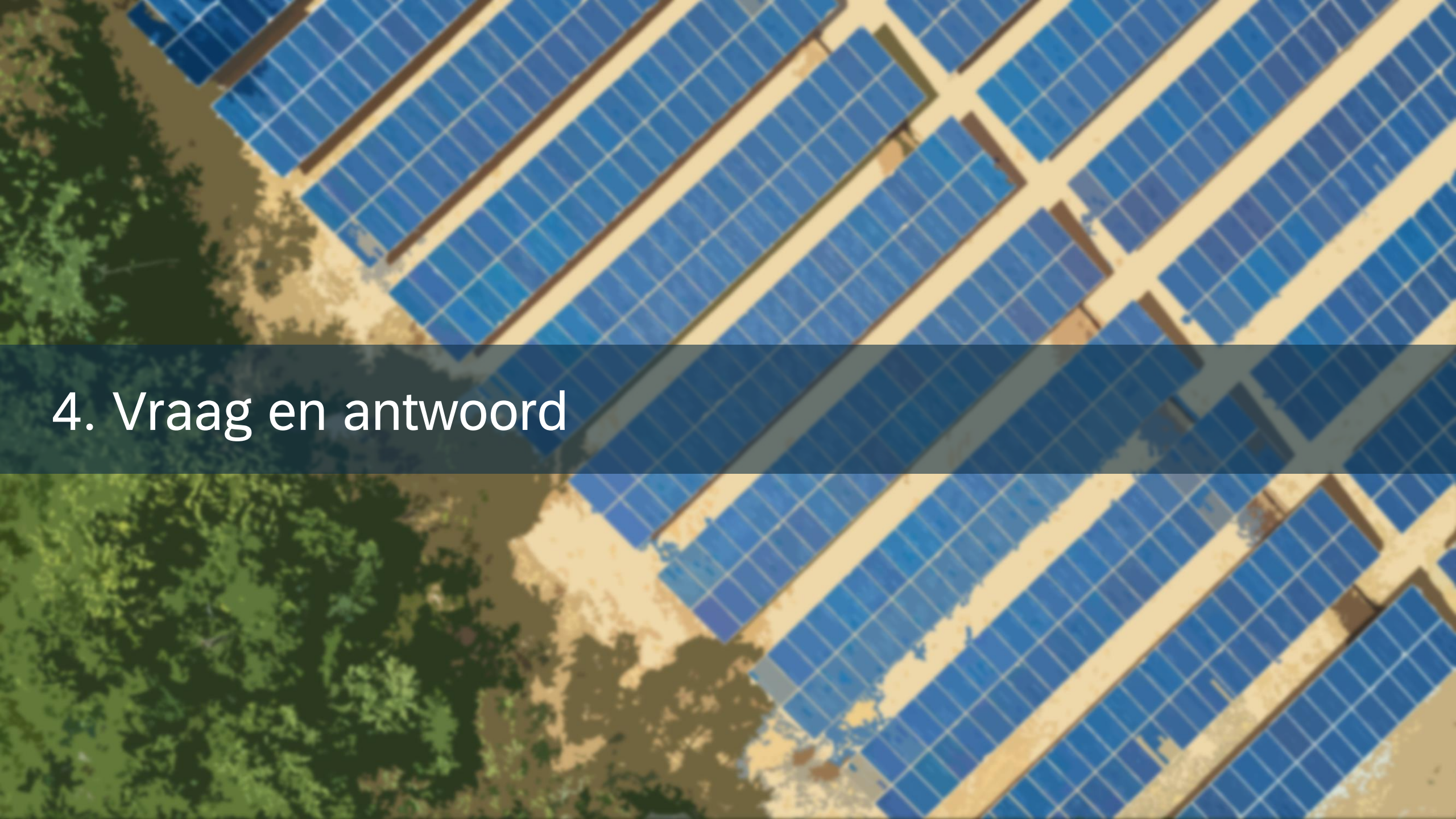
- Geen kunstverlichting
- Groenonderhoud
- Schapenbegrazing
- Monitoring
 - Bodem
 - Water
 - Ecologie

Concept ontwerp Zonnepark Werststeeg

Deze afbeelding is een concept waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

An aerial photograph of a large-scale solar farm. The image shows numerous rows of blue photovoltaic solar panels installed on a flat, light-colored ground. The panels are arranged in a grid-like pattern, with yellowish-brown metal support structures visible between them. In the lower-left corner, there is a dense area of green trees and foliage, partially obscuring the solar panels. The overall scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

4. Vraag en antwoord

An aerial photograph of a solar farm. The image shows multiple rows of blue photovoltaic solar panels installed on a field. The panels are separated by light-colored gravel paths or gutters. In the bottom left corner, there is a dense area of green trees. The overall scene is captured from a high angle, showing the geometric layout of the solar array.

5. Ontwerp

Wat is het beste ontwerp voor een
zonnepark op deze locatie?

Ontwerp

Technisch noodzakelijk

- Zonnepanelen (10MWp)
- Transformatoren
- Inkoopstation (bij entree)
- Batterijen
- Container reserveonderdelen
- Container besturingssysteem
- Interne weg
- Onderhoudsstroken
- Geen panelen op leidingstrook

Beleidsmatig noodzakelijk

- Versterking biodiversiteit
- 25% afstand paneelrijen (SDE++)
- Maatregelen Steenuil

Optioneel

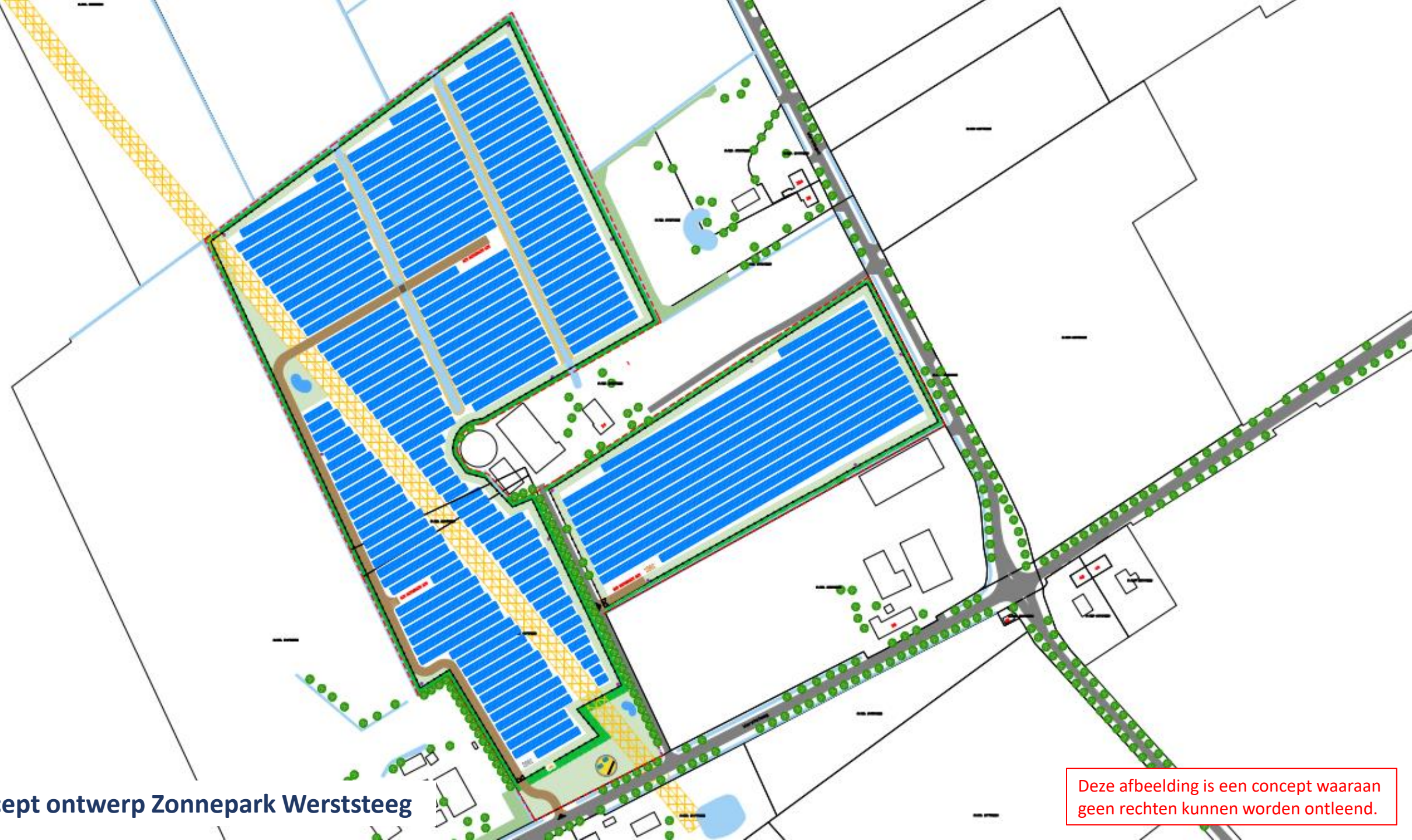
- Visuele afscherming
- Waterberging
- Recreatie
- Informatievoorziening

Beheer

- Geen kunstverlichting
- Groenonderhoud
- Schapenbegrazing
- Monitoring
 - Bodem
 - Water
 - Ecologie

Concept ontwerp Zonnepark Werststeeg

Deze afbeelding is een concept waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

Concept ontwerp Zonnepark Werststeeg (detail)

Deze afbeelding is een concept waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

Concept ontwerp Zonnepark Werststeeg (detail)

Deze afbeelding is een concept waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

An aerial photograph of a solar farm. The image shows multiple rows of blue photovoltaic solar panels installed on a field. The panels are separated by light-colored gravel paths or gutters. In the bottom left corner, there is a dense area of green trees. The overall scene is captured from a high angle, showing the geometric layout of the solar array.

6. Afsluiting

Afsluiting

Vervolg

- Verzamelen belangen bij andere belangenpartijen
- Evaluatie en verwerking van belangen in planontwerp
- Nieuwe bijeenkomst met terugkoppeling voor mensen die hebben aangegeven op de hoogte te willen blijven over dit project

Op de hoogte blijven?

Wilt u op de hoogte worden gehouden van dit project? Stuur u dan een mail met uw naam en adres aan Roald Blijleven.

Projectmanagers Kronos Solar

Roald Blijleven	roald.blijleven@kronos-solar.com	06 2488 1722
Dirk-Jan Klein	dirk-jan.klein@kronos-solar.com	06 3647 8461

Projectwebsite

www.zonnepark-werststeeg.nl

Einde

Informatieavond Zonnepark Werststeeg

Zonnepark Werststeeg: Informatie flyer

Vervolg

Sept-Okt '24	Verzamelen belangen bij andere belangenpartijen
Oktober '24	Evaluatie en verwerking van belangen in planontwerp
Okt-Nov '24	Bijeenkomst met terugkoppeling gewijzigde planontwerp
November '24	Vergunningaanvraag
Juni '25	Afgifte vergunning
Sept-Dec '25	SDE++ subsidieronde
Feb '26	Bijeenkomst financiële participatie

Op de hoogte blijven?

Wilt u op de hoogte worden gehouden van dit project?
Stuurt u dan een mail met uw naam en adres aan Roald Blijleven.

Vragen of opmerkingen?

Heeft u vragen of opmerkingen?
Stuurt u dan een mail naar één van onze projectmanagers.

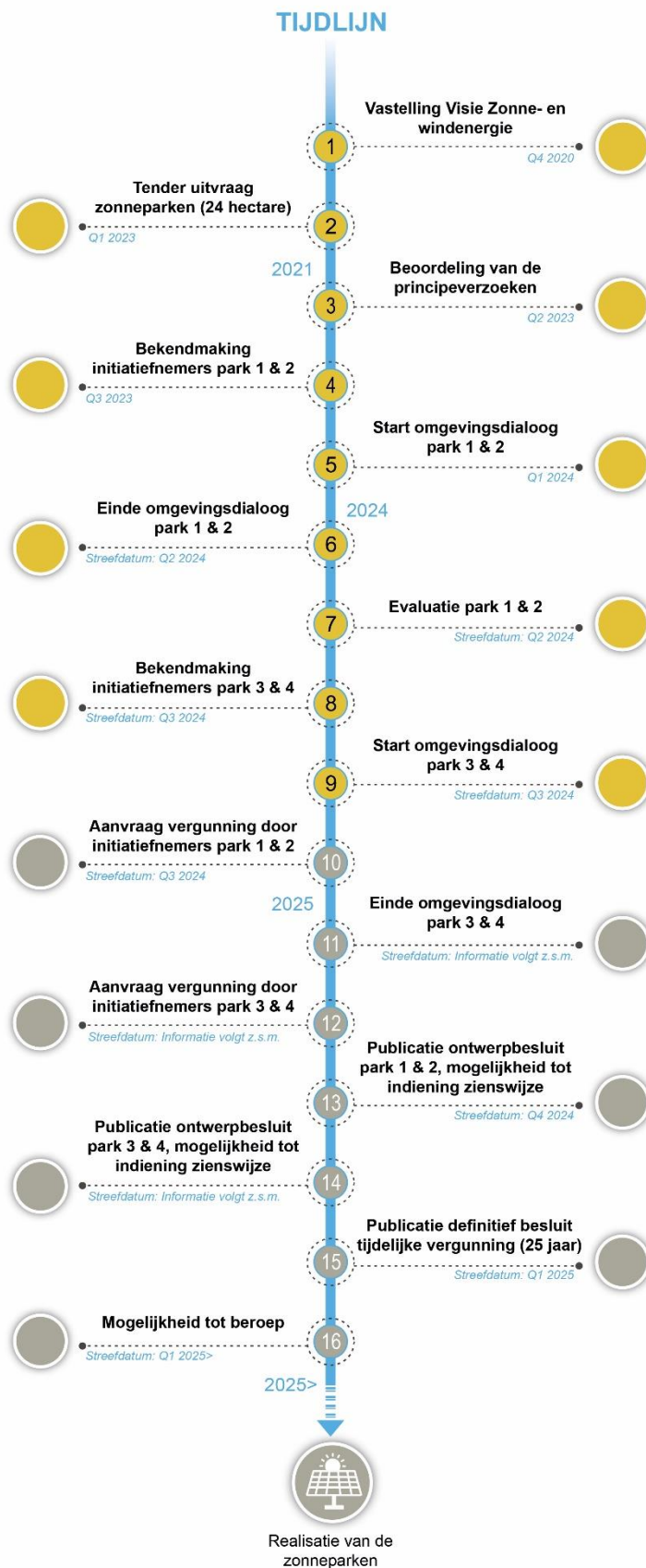
Projectmanagers Kronos Solar

Roald Blijleven	roald.blijleven@kronos-solar.com	06 2488 1722
Dirk-Jan Klein	dirk-jan.klein@kronos-solar.com	06 3647 8461

Projectwebsite

www.zonnepark-werststeeg.nl

PROCESOVERZICHT ONTWIKKELING ZONNEPARKEN

11 september 2024

Aan : Raden van de RES Noordoost Brabant
Onderwerp : 5^e monitor voortgang RES NOB (v20240911)

Geachte raadsleden,

Eind juni heeft de Stuurgroep Regionale Energiestrategie Noordoost Brabant (Stuurgroep) de gevraagde gegevens over de voortgang van de opwek opgave ingediend bij Nationale Programma RES (NPRES). Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u met de 5^e monitor over de voortgang van de opwek- en besparingsopgave. Daarnaast informeren wij u over enkele besluiten die de stuurgroep genomen. Vorig jaar hebben we met de voortgangsrapportage '[Samen vaart maken](#)' zowel de kwalitatieve als kwantitatieve voortgang in de regio gerapporteerd aan NPRES, dit jaar hebben we alleen kwantitatieve gegevens aan hoeven leveren.

Aanleiding

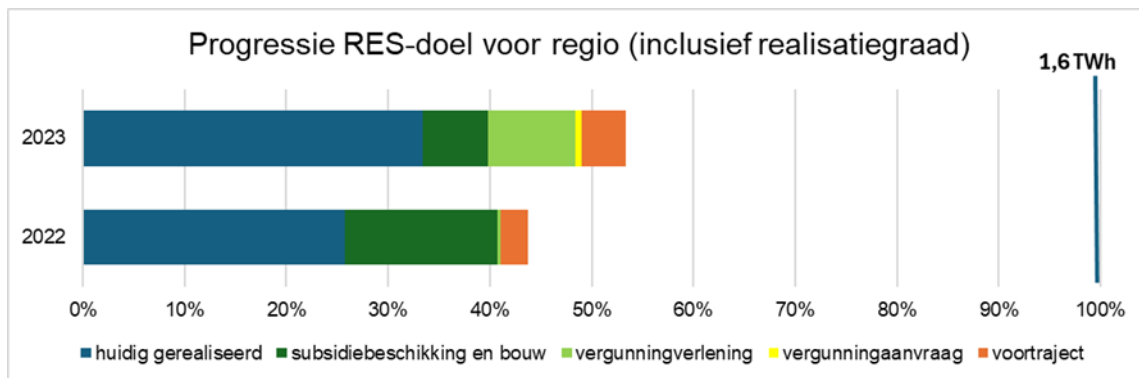
In 2021 hebben alle gemeenteraden in de regio Noordoost Brabant, Gedeputeerde Staten en de Algemeen Besturen van beide waterschappen de Regionale Energie Strategie (RES NOB) 1.0 vastgesteld. Hierin staat de ambitie van de regio om in 2030 1,6 TWh aan duurzame energie op land op te wekken als bijdrage aan de opgave in het Klimaatakkoord. Die 1,6 TWh is doorvertaald naar een lokale resultaatsverplichting aan hernieuwbare opwek per gemeente. Het nationale doel is om in 2030 ten minste 35TWh aan grootschalige duurzame elektriciteit op land op te wekken en om de hiervoor benodigde vergunningen voor 2025 te verlenen. Daarnaast is in de RES NOB 1.0 bepaald dat er in 2030 t.o.v. van 2017 11% energiebesparing gerealiseerd wordt.

Verplichtingen NPRES

Het NPRES heeft met de 30 RES-regio's afgesproken dat ze jaarlijks gegevens aanleveren over de voortgang van opwekopgave volgens een vastgesteld [begrippenkader](#). Daarbij wordt de opwek van projecten die in de pijplijn zitten (waarvan de opwek nog niet gerealiseerd is) door NPRES afgeschaald met een realisatiegraad (de realisatiekans). Die wordt bepaald door de fase in de pijplijn (voortraject, vergunningaanvraag, vergunningverlening, subsidiebeschikking en bouw, huidig gerealiseerd) en de mate van netcongestie. Zo worden vergunde, maar nog niet gerealiseerde projecten voor zon op veld in onze regio met structurele netcongestie, maar voor 10% meegerekend. Dit in tegenstelling tot vergunde, maar nog niet gerealiseerde windprojecten, die voor 90% worden meegerekend.

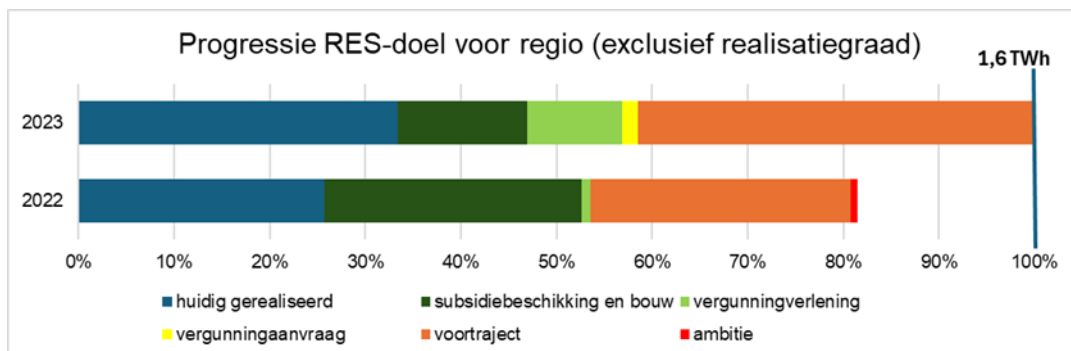
In opdracht van de Stuurgroep heeft de afdeling O&S van de gemeente 's-Hertogenbosch de data voor de monitoring verzameld en verwerkt in een 5^e monitor. Hieraan geven wij onderstaande duiding.

Progressie opwek

Figuur 1

In 2023 bedroeg de progressie (inclusief realisatiegraad) 53% van de doelstelling (figuur 1). Als de realisatiegraad niet wordt meegenomen is dat 101% (figuur 2). Ter vergelijking: in 2022 waren deze cijfers 44% respectievelijk 81%. Er wordt dus voortgang geboekt, de regio is op de goede weg. Maar zelfs als we slagen in het doel van vergunningverlening voor 2025, dan zal door de netcongestie en het gegeven dat we in de regio voor een relatief groot deel aangewezen zijn op zon op veld, het opwekdoel volgens het NPRES begrippenkader worden afgeschaald. Het is dan aan gemeenten, netbeheerders en de initiatiefnemers om hiervoor oplossingen te bedenken waarmee het opwekdoel in 2030 gerealiseerd kan worden.

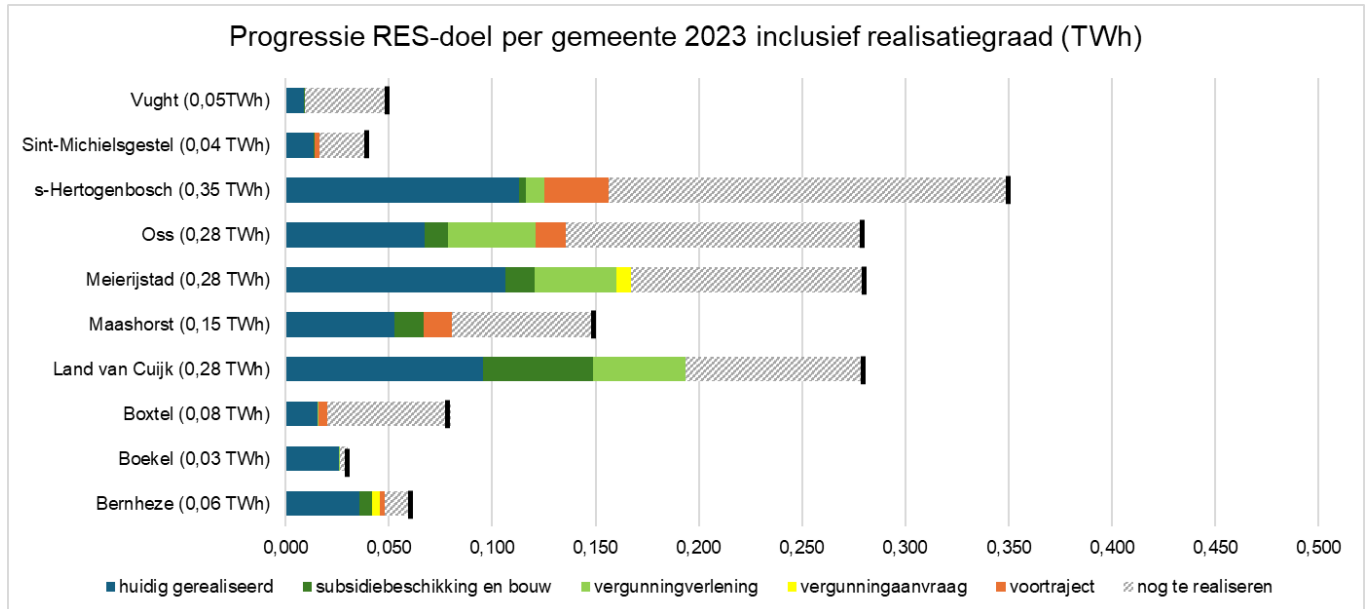

Figuur 2

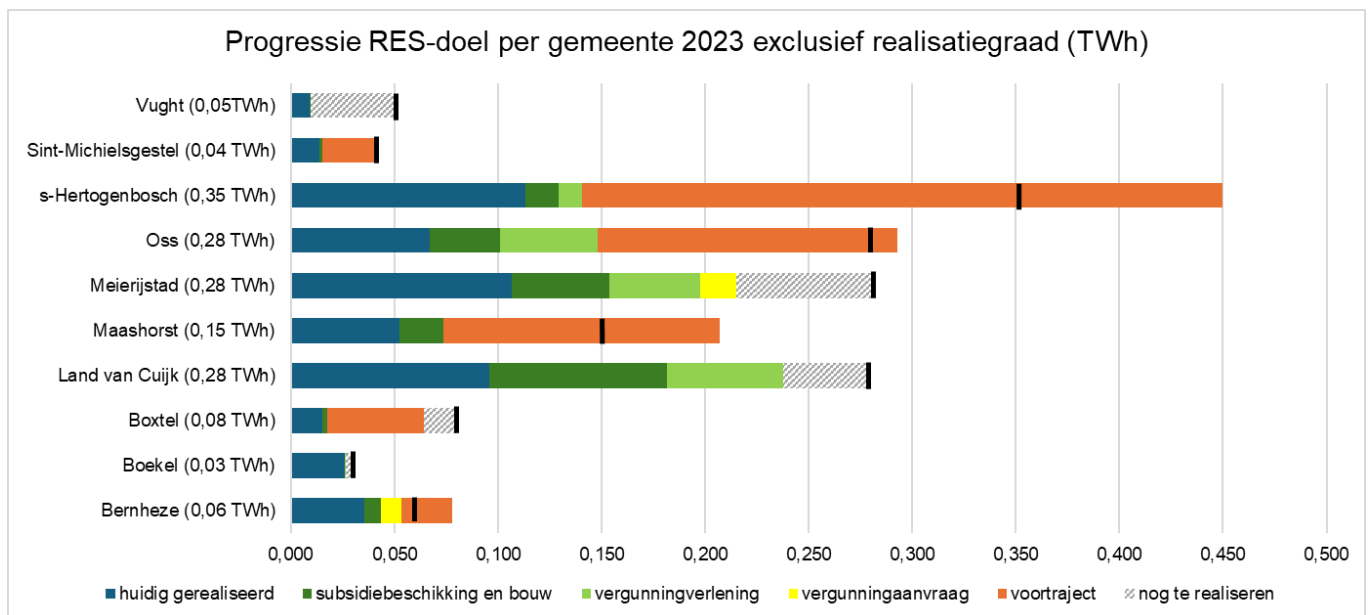
Voor de gemeenten geldt dat ze geen of weinig invloed hebben op de afschaling door netcongestie. Daarom is voor hen de progressie van het RES-doel zonder afschaling van belang en dan blijkt dat de productie inclusief pijplijn is gestegen van 81 naar 101%. Dit betekent overigens, vanwege de kans dat projecten alsnog niet vergund kunnen worden, dus niet dat ons doel gehaald wordt. In figuur 2 valt op dat de opwek in de fasen 'huidig gerealiseerd' en 'subsidiebeschikking en bouw' in 2023 is afgenomen ten opzichte van 2022. Hiervoor zijn twee verklaringen te geven. In de eerste plaats is een gedeelte te verklaren doordat een deel van de fase 'subsidiebeschikking en bouw' doorschuift naar de fase 'huidig gerealiseerd' en een ander deel uit de pijplijn kan vallen doordat de subsidie vervalt of naar de fase 'vergunningverlening' terugvalt als de vergunning wordt vernietigd. Voor een ander deel kan als volgt worden verklaard. In 2022 is ten onrechte voor zon op dak gerekend met het zelfde aantal productie-uren als voor zon op land. Echter volgens het NPRES-begrippenkader dient voor zon op dak met 900 uur productie te worden gerekend en niet (zoals in 2022 is gebeurd) met 950 uur productie. In 2023 is wel met de goede cijfers gerekend, waardoor er sprake is van een terugval.

Progressie opwek per gemeente

Als we de progressie van het RES-doel per gemeente bekijken, dan zien we dat de verschillen in relatieve en in absolute zin groot zijn, maar dat ook de verschillen in- en exclusief realisatiegraad groot zijn.

Figuur 3

Figuur 4

Gemeenten met de kleinste opgave hebben vaak relatief veel dakoppervlak en hebben mede daardoor een groot gedeelte van de opgave al gerealiseerd met zon op dak. Ook zien we dat bij gemeenten met een grotere opgave een groot deel nog in de eerste fasen van de pijplijn zit, waar de realisatiegraad laag is. Van de andere kant zijn er ook gemeenten die een pijplijn hebben die groter is dan de opwekopgave, waardoor er ruimte is voor vertraging of uitval van projecten. En zelfs als het (oa door netcongestie) niet lukt om de hele opgave in 2030 gerealiseerd te hebben,

dan spreekt uit de investeringsplannen van de netbeheerders de verwachting dat dat deel in de jaren vlak na 2030 gerealiseerd kan worden.

Realisatie opwekdoel onzeker

De huidige gegevens over opwek laten zien dat met de huidige plannen de doelstelling van zowel de individuele gemeenten niet zondermeer bereikt kan worden. En daarmee is dus ook het regionale doel nog niet bereikt. Stelligheid past hier echter niet. De afspraak uit het reeds genoemde begrippenkader dat vergunde zonprojecten die nog niet kunnen leveren (bijvoorbeeld door netcongestie) slechts voor 10% meegerekend kunnen worden, maakt een aanvullende en individuele analyse noodzakelijk. Kan het vergunde, maar nog niet aangesloten, project tijdig (gelet op verleende SDE-subsidie) worden aangesloten, dan kan dit project uiteindelijk wel voor 100% worden meegeteld.

Dit maakt dat we het niet alleen moeten hebben over of er voldoende projecten in voorbereiding zijn, maar ook over hoe de netcongestie kan worden opgelost, zodat vergunde projecten ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden.

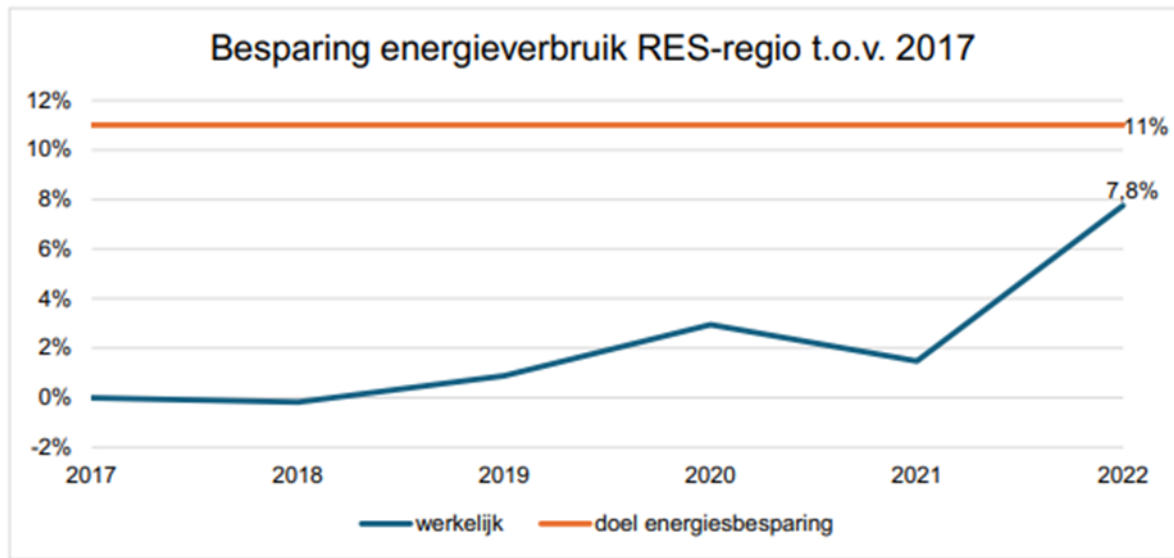
Hoe dan ook, zijn gesprekken nodig over de vraag of, en zo ja hoe, de doelstellingen per gemeente wel (tijdig) bereikt kunnen worden en wat daarvoor nodig is.

Besparingsopgave

Het doel van 11% energiebesparing in 2030 ten opzichte van 2017 in de gebouwde omgeving wordt bepaald door de besparing op warmte (met name aardgas) en elektriciteit. Het gaat hierbij dus niet om de energiebesparing in de mobiliteit en grote industriële complexen in Nederland.

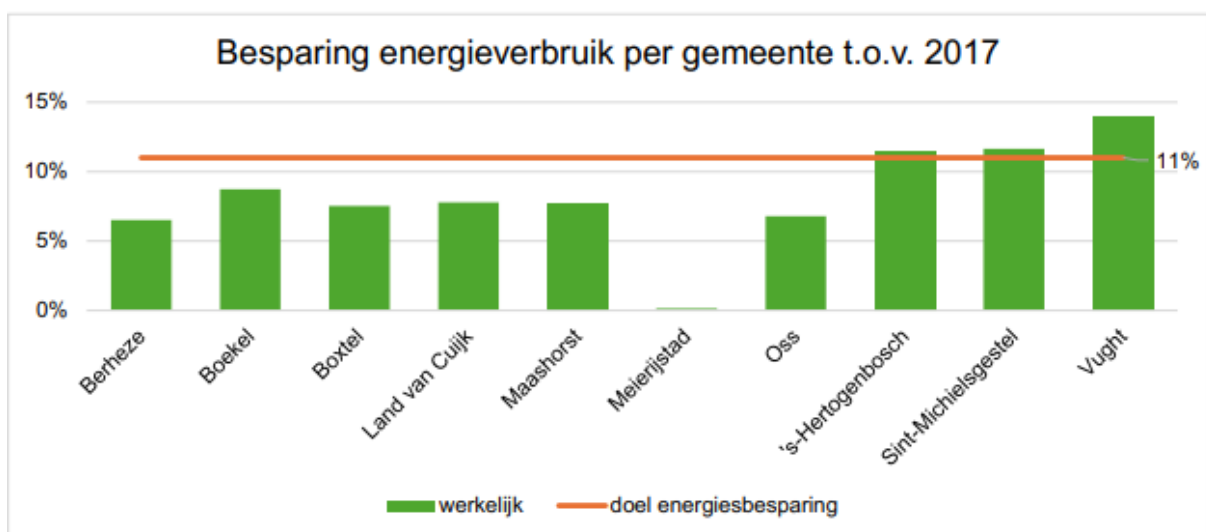
Als we kijken naar het (totale) energieverbruik (figuur 5), dan zien we dat een energiebesparing van 7,8% is gerealiseerd. Als je de trendlijn doortrekt naar 2030, dan is het realistisch te veronderstellen dat het doel van 11% in 2030 of eerder gerealiseerd zal worden.

Verder is een besparing van de warmtevraag bereikt van 16,3%. Door de elektrificatie is het elektriciteitsgebruik juist met 3,5% toegenomen. Dat geeft aan dat we verduurzamen door elektrisch vervoer en warmtepompen. Dat die toename beperkt is, komt door energiebesparing in het elektriciteitsverbruik, maar ook omdat zonnepanelen achter de meter bij kleinverbruik (huishoudens en MKB) niet als opwek, maar als energiebesparing worden meegeteld. Doordat de energie-inhoud van de warmtevraag veel groter is dan van de elektriciteitsvraag, wordt toch een totale energiebesparing van 7,8% gerealiseerd. Deze gegevens zijn gebaseerd op de beschikbare CBS-gegevens uit de Klimaatmonitor en die lopen altijd een jaar achter, waardoor niet de cijfers over 2023, maar over 2022 beschikbaar zijn.

Figuur 5

Kijken we naar de verschillen per gemeente (figuur 6) dan zien we dat er verschillen zitten in de besparing in de energievraag. Die verschillen kunnen het gevolg zijn van ontwikkelingen binnen de gemeente (bv de vestiging van enkele grotere energieverbruikers of elektrisch vervoer).

Figuur 6

Genomen besluiten door de Stuurgroep

In de [Voortgangsrapportage](#) namen we op dat we de voortgang van de RES tweemaal per jaar gaan monitoren. Gelet op de snelheid waarmee de opwek gerealiseerd kan worden vanwege externe factoren (zie hiervoor) en het bestuurlijke gesprek dat plaats gaat vinden heeft de Stuurgroep besloten dat een halfjaarlijkse monitoring op dit moment niet zinvol is. Monitoring vraagt veel capaciteit en middelen terwijl in deze fase een tussentijdse monitor weinig nieuwe relevante informatie oplevert.

In de [Voortgangsrapportage](#) is tevens opgenomen dat gestart wordt met de voorbereiding van de herijking van de RES. Hiertoe zou een plan-MER proces opgestart moeten worden. Tijdens de heisessie(s) van de Stuurgroep is ook geconcludeerd dat de huidige samenwerkingsstrategie onvoldoende aansluit bij de uitdagingen die er liggen in de RES NOB (netcongestie, schaarse

ruimte, veranderende regelgeving). De Stuurgroep besloot dan ook om de nieuwe samenwerkingsstrategie (na 2025) te laten prevaleren boven het starten van het traject naar een RES 2.0.

Met de vriendelijke groet,
de stuurgroep RES NOB, namens deze,

Marieke Moorman
voorzitter stuurgroep RES Noordoost Brabant

Contact

Heeft u vragen naar aanleiding van deze voortgangsrapportage, dan kunt u contact opnemen via info@resnob.nl.

Voor meer informatie zie ook

[RES Noordoost Brabant | Energiewerkplaats Brabant](#)

Verslag 2^e informatieavond Zonnepark Werststeeg

Datum: 14 november 2024

Locatie: Den Durpsherd te Berlicum (recreatiezaal)

Tijd: 19.30-21.30

Aanwezigen:

10-12 omwonenden

2 Kronos-medewerkers, 1 gemeenteambtenaar

AGENDA

- SAMENVATTING
- INLEIDING VOORAF
- PRESENTATIE KRONOS
- ALGEMENE VRAGEN EN ANTWOORDEN
- OPGEHAALDE BELANGEN TIJDENS DIALOOG
- EINDE
- BIJLAGEN

SAMENVATTING

Er zijn 38 uitnodigingen verstuurd. Er zijn circa 10-12 mensen gekomen op deze avond. Het merendeel had zich voor deze avond aangemeld, enkele zijn onaangemeld gekomen. Vanuit de gemeente was er 1 ambtenaar aanwezig om vragen te beantwoorden. Kronos Solar gaf een presentatie aangaande "Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie", en beantwoordde daarna vragen. Hierop volgde zijn verschillende belangen opgehaald. Aan het einde is ook de mogelijkheid geboden anoniem middels een ideeënformulier belangen aan te geven (bijlage 2).

INLEIDING

Tijdens de laatste informatieavond is de vraag gesteld waarom er over de inrichting van het zonnepark gepraat wordt terwijl er, volgens de vraagsteller, geen draagvlak is voor het plan. Deze vraag is ook na de informatieavond door enkele omwonenden gesteld. Uit deze vragen blijkt dat er nog veel onbegrip bestaat bij omwonenden over de regelgeving en procedures. Daarom is besloten om voorafgaand aan de bespreking van het ontwerp eerst kort stil te staan bij deze vraagstukken die nog leven in de omgeving. Dit is gedaan aan de hand van drie vragen:

Waarom vragen we uw belangen?

Er zijn veel partijen met belangen of wensen als het gaat om een zonnepark. Denk daarbij aan bijvoorbeeld gemeente, provincie, natuurorganisaties, Waterschap, Gasunie. Ook omwonenden hebben belangen en wensen. Wij proberen al deze belangen te verzamelen. Logischerwijs komen niet al deze belangen met elkaar overeen, en botsen ze soms. Daarom moet een afweging worden gemaakt tussen de verschillende belangen. Deze afweging moet door de ontwikkelaar worden gemotiveerd (waarom is een bepaald belang wel of niet in het ontwerp verwerkt), en wordt, waar mogelijk, meegenomen in het ontwerp. Bijvoorbeeld een eerder voorstel wat we van een omwonende gehad hebben is om alle panelen links van de gasleidingstrook weg te laten, maar dit zorgt voor een verlies van circa 1,5ha aan panelen, wat betekent dat het zonnepark te weinig stroom oplevert om het rendabel te kunnen maken. Daarmee is dat belang niet haalbaar met een duidelijke motivering.

Hoe zit het met draagvlak?

Het is bij ons bekend dat er omwonenden zijn die tegen het zonnepark zijn. Het is ook begrijpelijk dat mensen niet blij zijn met de komst van een zonnepark in de buurt van hun woning. Wij organiseren informatieavonden zoals deze in een poging om draagvlak te vergroten. Dit gebeurt door het beantwoorden van vragen en het wegnemen van zorgen. Ook gebeurt dit door de belangen en wensen van omwonenden op te halen en mee te nemen in het ontwerp.

Draagvlak is geen voorwaarde voor het voeren van een dialoog over het ontwerp. Het is geen wettelijke eis om iedereen juichend in de zaal te hebben voordat een ontwerp kan worden besproken.

Wanneer is er een goede omgevingsdialoog gevoerd?

Tijdens de vorige bijeenkomst is de opmerking gekomen dat Kronos hier een avond organiseert met als enige doel om het af te vinken van het lijstje, en dat de dialoog dan waarschijnlijk positiever wordt afgeschilderd dan hij werkelijk was. Lezers van het verslag hebben hopelijk kunnen zien dat dit niet het geval is, en dat ook de negatieve meningen op een eerlijke manier zijn opgenomen. Het verslag is ook gecontroleerd door omwonenden, en de opmerkingen die daarop zijn gekomen zijn meegenomen in de definitieve versie van het verslag. Wat voor ons belangrijk is, is dat belanghebbenden goed geïnformeerd zijn, en dat ze voldoende mogelijkheid hebben gehad om informatie te verkrijgen en hun belangen te delen. Dit is wat er ook vanuit de regelgeving van ons wordt gevraagd. Om die reden laten we ook altijd weten dat u op verschillende manieren contact met ons kunt zoeken voor beantwoording van vragen, het maken van opmerkingen en het aangeven van belangen.

PRESENTATIE ONTWERP

Doel van de presentatie is om belangen op te halen met als kernvraag “Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie”. Aan het begin van de presentie is eerst nadere uitleg gegeven over alle componenten waaruit een zonnepark bestaat en de randvoorwaarden waaraan een zonnepark moet voldoen. Vervolgens is het huidige conceptontwerp gedeeld met alle aanwezigen. Hierbij zijn zijaanzichten, plattegronden en foto's gedeeld om een zo goed mogelijk beeld te geven van het huidige ontwerp.

Zie bijlage 1 voor de presentatie.

ALGEMENE VRAGEN EN ANTWOORDEN

- **Biodiversiteit en onderhoud. Hoe garandeer je het onderhoud? Kruidenrijk grasland kan na verloop van tijd gewoon raaigras worden.**
Er komt een beheer- en onderhoudsplan dat onderdeel wordt van de vergunning.
Daarnaast hebben we een monitoringsplicht vanuit de SDE++ subsidie m.b.t de kwaliteit van ecologie, bodem en water.
- **Zonnepark Heidebos ligt ook aan de Werststeeg, waarom wordt hier niet over gesproken?**
Zonnepark Heidebos is van een andere projectontwikkelaar (Sunvest). Het is één van de 3 projecten (een 4e, kleiner park van 0,3ha is afgevalen). Gemeenteambtenaar geeft vervolgens nadere toelichting hierover. Het gaat vanavond dus alleen om zonnepark Werststeeg.
- **Wat is de kans dat het dan wel of niet doorgaat op basis van de vergunning?**
Kronos: Er is op dit moment geen garantie dat dit ook door gaat. Dit is afhankelijk van vergunning, SDE en financial close.
Gemeente: De gemeenteraad moet ermee instemmen. Omwonenden kunnen zienswijze indienen of in beroep gaan na vergunningverlening.
- **Lopen de 3 trajecten ongeveer gelijk in de procedure?**
Gemeente: Zo ongeveer wel, gemeente moet zorgen dat de vergunning ongeveer in 2025 verleend moet zijn, dat halen we niet helemaal maar doen we ons best mee. Ook kijkend naar de provinciale verordening die nu nog ruimte geeft (er komen nieuwe eisen).
- **Is er nog meer bekend over de verkenning van de ecooloog? Is er nog gesproken met natuurgroepen of eigenaren/omwonenden in de omgeving?**
Er is destijds een quickscan gedaan. Dit is niet enkel een ‘snel onderzoekje’ maar daadwerkelijk een veldonderzoek en literatuurstudie. Er zitten wel dassen in het gebied maar deze gebruiken het terrein niet als foerageergebied. Wel zijn er steenuilen aanwezig. We hebben gesproken met de steenuilengroep aangaande de nestkasten. Ecooloog is momenteel bezig met vervolgonderzoek naar de steenuil (n.a.v. de quickscan). Daarbij moeten we rekening houden dat er aanpassingen gedaan moeten worden aan het ontwerp om te zorgen dat het gebied aantrekkelijker wordt of blijft voor de steenuil. We hebben niet omwonenden gevraagd welke dieren er leven in het gebied. Dit heeft namelijk geen directe wetenschappelijke basis. Wanneer iemand bijvoorbeeld een das gezien heeft weet je nog steeds niet of deze foerageert in het gebied of enkel passeert.
- **Maar op het moment dat jij hectares vol plaveit met platen dan kan ik mij niet indenken dat de steenuil gelukkig is, want die moet veel meer moeite doen om aan zijn voer te komen?**
Voor een steenuil geldt dat grote open velden niet heel aantrekkelijk zijn om in te jagen. Zij houden meer van een kleinschaliger landschap. Hagen en heggetjes waar ze jagen op

muizen. Wij kunnen dit in het zonnepark toepassen. De gasleidingstrook kan hier bijvoorbeeld een geschikt gebied voor zijn. Ze houden immers ook van een corridor. Aantrekken van muizen alhier is ook een mogelijkheid. Eventueel ook (een deel van) de rijen verder uit elkaar plaatsen vanaf de nestkasten zodat zo ook daar in een corridor kunnen jagen.

- **Hoe voorkom je dan een potentiële muizenplaag?**
De muizen dienen hopelijk als voedsel voor de steenuilen. Dit is duidelijk een voorbeeld van een tegengesteld belang. Hierin moet dus een afwezig worden gemaakt.
- **Ditzelfde geldt voor de poelen. Ik zit ook niet te wachten op allerlei muggen?**
Ook een goed voorbeeld van een ander belang, waar we een afweging moeten maken.
- **Doen jullie ook de aanplanting en wie is daarvoor verantwoordelijk?**
Wij zijn daar verantwoordelijk voor. Alles binnen het opstalrecht is onze verantwoordelijkheid, dus ook de aanplant en het beheer daarvan.
- **Wat is het voordeel voor de burger?**
Er zitten 2 kanten aan. Het zonnepark moet ergens komen en staat altijd bij iemand in zijn achtertuin. Als het uiteindelijk bij jou in je achtertuin komt heb je helaas pech. Dat is uiteindelijk een last. Wat zijn nou de lusten? Dat kan middels financiële participatie (mede-eigenaarschap) of een omgevingsfonds.
Daarnaast is er natuurlijk een klimaatprobleem en wij proberen daar met zijn allen wat aan te doen. Een zonnepark heeft daarom voor de generaties na ons ook een waarde.
- **Wanneer wordt de financiële participatie gestart?**
Dit start pas nadat de vergunning binnen is. Niet alle cijfers zijn op dit moment duidelijk (we zijn dan verder in de tijd).
- **Waarom is het geen onderdeel van de vergunning?**
We hebben met de gemeente een anterieure overeenkomst waar deze afspraken worden geborgd. Daar wordt momenteel nog aan gewerkt. Er zijn momenteel drie verschillende opties, middels een vast route: 1. Streven naar 50% mede eigenaarschap. 2. Gemeente vult aan tot 50% (wanneer omgeving het niet redt) 3. Omgevingsfonds met een x bedrag per MWh/MWp per jaar.
De insteek is optie 1, mede-eigenaarschap. De andere zijn in basis terugvalopties.
- **Betekent dit dat ook een mogelijke uitkomst kan zijn dat er geen enkele financiële participatie komt?**
Nee, de genoemde opties zijn de hoofdoptie en twee terugvalopties, juist zodat gegarandeerd kan worden dat er altijd financiële participatie is.

OPGEHAALDE BELANGEN TIJDENS DIALOOG

- **Nu zijn alle panelen op het zuiden gericht. Je hoort de laatste tijd ook oost west opties? Is dat nog een optie?**
We kiezen voor zuid omdat hierdoor meer licht op de bodem valt. We moeten ook aan de eisen kunnen voldoen van de SDE++ subsidie (natuurinclusief). We kunnen wel kijken naar een andere optie, echter tot op heden levert dit geen groot voordeel op. We proberen ook de kavellijnen goed te volgen, anders kan het landschappelijk rommeliger worden.
- **Is er ruimte om de toegangsweg elders te leggen in plaats van voor mijn deur?**
In theorie wel. Hij ligt momenteel hier omdat daar ook al een overgang over de sloot zit. In theorie kunnen we een nieuwe overgang maken over de sloot. Wellicht zijn er alternatieven

plekken? **Wellicht aan de Werstkant of via (over) de gasleiding?** Dit was niet de eerste keuze voor de entree. We hebben ook naar het bestaande pad vanaf de Werststeeg gekeken, maar we denken dat dit te smal is. We moeten ook rekening houden met de bouw en toegang. We zullen dit belang meenemen. Het doel van de interne weg is met name om het transformatorstation te bereiken. Ook met die stations kun je schuiven.

- **Is het mogelijk om de schapen ook aan de voorzijde (buiten het hekwerk langs de Werststeeg) te laten grazen? Ik vind het leuk om de schapen te kunnen zien.**
Ja, dat is in principe mogelijk. Dit is afhankelijk van de inrichting. Als er geen recreatie komt (wens recreatie met o.a. bankje, oplaadpunt enz) is het gewoon (kruidenrijk)gras.
- **Is het een optie om de panelen ten westen van de gasleidingsstrook weg te laten?**
Dan missen we te veel panelen, zo'n 1,5ha, wekken we te weinig op en krijgen we het financiële plaatje niet rond. Enkele rijen weglaten is bespreekbaar (omhoogschuiven). Dat zijn we nader aan het onderzoeken.
- **Waarom zit er een knik in het ontwerp ten zuid oosten bij de gasleiding?**
Dit komt vermoedelijk door de gasleidingstrook, om meer groen te behouden. Het is wellicht logischer om het hekwerk door te trekken.
- **Kan de pizzapunt (panelen westzijde gasleiding) niet voor de boerderij ten noorden?**
Daar ligt het in zichtlijn van een andere woning. Deze woning wordt al aan verschillende zijden ingebouwd. Het ligt dan tevens ook dichterbij de andere woningen aan de Werstkant. Dit is dus wederom een belangenafweging.
- **Is er dan misschien een combinatie mogelijk, een verdeling van de lasten?**
We zouden inderdaad kunnen kijken of het mogelijk is om een aantal panelen erbij te zetten op het lege vlak aan de noordzijde, en een aantal weghalen aan de zuidzijde. We gaan dit onderzoeken.
- **Met het oog op steenuilen zou het potentieel ook beter zijn wat meer van de zuidzijde vrij te laten**
Ja, dat zou zeker kunnen. We gaan dit verder bekijken.
- **Het hekwerk en de panelen zelf, welke hoogte krijgen die?**
Grofmazig hekwerk met houten palen, circa 1,90 hoog. Gaas 10 cm boven de grond t.b.v. kleine zoogdieren die dan het park kunnen gebruiken als foerageergebied. Panelen staan op circa 2 meter. Struweel er omheen wordt (minimaal) 3 meter.
- **Hoe ga je voorkomen dat het groen dan op juist hoogte wordt onderhouden. Ivm minimale en maximale hoogte groen? Voorkomen dat het niet op 1,5 meter worden afgezaagd**
Alles wordt vastgelegd in een beheerplan. Daarin worden ook de (snoei) hoogtes bepaald.
- **Niet overal is 5 meter struweel, andere delen weer 3 meter, waarom?**
In het zuiden zijn er direct aanwonenden die er direct opkijken, vandaar daar breder struweel.
- **Ik woon zelf op de Werstkant en kijk nu precies op die punt uit (noord oostelijke punt). Kan daar niet ook wat meer begroeiing, zo dik als mogelijk?**
We nemen dat mee in de belangen.
- **Ok, maar toe hoever wordt dat gehonoreerd?**
We moeten naar alle belangen kijken en daar een afweging in maken. We kunnen nu helaas geen garanties geven.
- **Je had het vorige keer over batterijen, staan die al ingetekend?**
Die staan hier. Staat er nu 1 in maar zullen er 2 worden. Kunnen in loop van tijd nog veranderen.
- **Is er een mogelijkheid voor een buurtbatterij?**

Dat gaat over opslag voor de buurt. De batterijen zijn voor het park zelf om de pieken af te vlakken (indirecte verplichting vanuit de SDE). Woningen in de buurt zijn aangesloten op het laagspanningsnet, terwijl het zonnepark op het middenspanningsnet zit.

- **Hoe zit het met de veiligheid van het project. Wordt het beveiligd? Ook aangaande de accu's?**

Er is camerabewaking 24/7 (naast het hekwerk). Ook zijn er eisen vanuit de verzekering. Met de veiligheidsregio wordt de veiligheid verder afgestemd en advies opgevolgd.

- **Hoe hoog staan de camera's?**

Circa 3 meter hoog op het voorbeeld. Camera's nemen enkel beeld op binnen de contouren van het zonnepark.

- **Is er planschade? Is die er? Komt die er?**

Gemeente: Daar zijn wettelijke spelregels voor. Dit heet tegenwoordig nadeelcompensatie (onder de omgevingswet). Je komt alleen in aanmerking als je nadeel zo groot is dat je gecompenseerd moeten worden. Daar zijn taxateurs voor. (nadeel moet groter zijn dan 4 %, meen ik) Gemeente kan schade doorhevelen naar Kronos.

EINDE

- Bij het einde zijn nogmaals de contactgegevens van Kronos gedeeld
- Ook is de mogelijkheid geboden anoniem middels een ideeënformulier belangen aan te geven.
- Kronos heeft aangegeven een verslag van de avond te maken en deze te delen met alle aanwezigen en iedereen op de mailinglijst.
- Het uiteindelijke ontwerp zal ook met omgeving worden gedeeld. Belangen zullen hierin zoveel als mogelijk worden afgewogen en waar mogelijk worden geïntegreerd in het ontwerp. Ecologisch vervolgonderzoek voor de steenuil loopt nog. Hier zal het ontwerp mogelijk ook nog invloed op hebben.

BIJLAGEN

- Bijlage 1-Presentatie Kronos Solar
- Bijlage 2-Ideeenformulier

BIJLAGE M

Informatieavond Zonnepark Werststeeg 14.11.2024

Agenda

1. Inleiding

2. Ontwerp

3. Dialoog

4. Afsluiting

An aerial photograph of a solar farm. The image shows multiple rows of blue photovoltaic solar panels installed on a field. The panels are separated by light-colored gravel paths or gutters. In the bottom left corner, there is a dense area of green trees and foliage. The overall scene is captured from a high angle, looking down at the solar array.

1. Inleiding

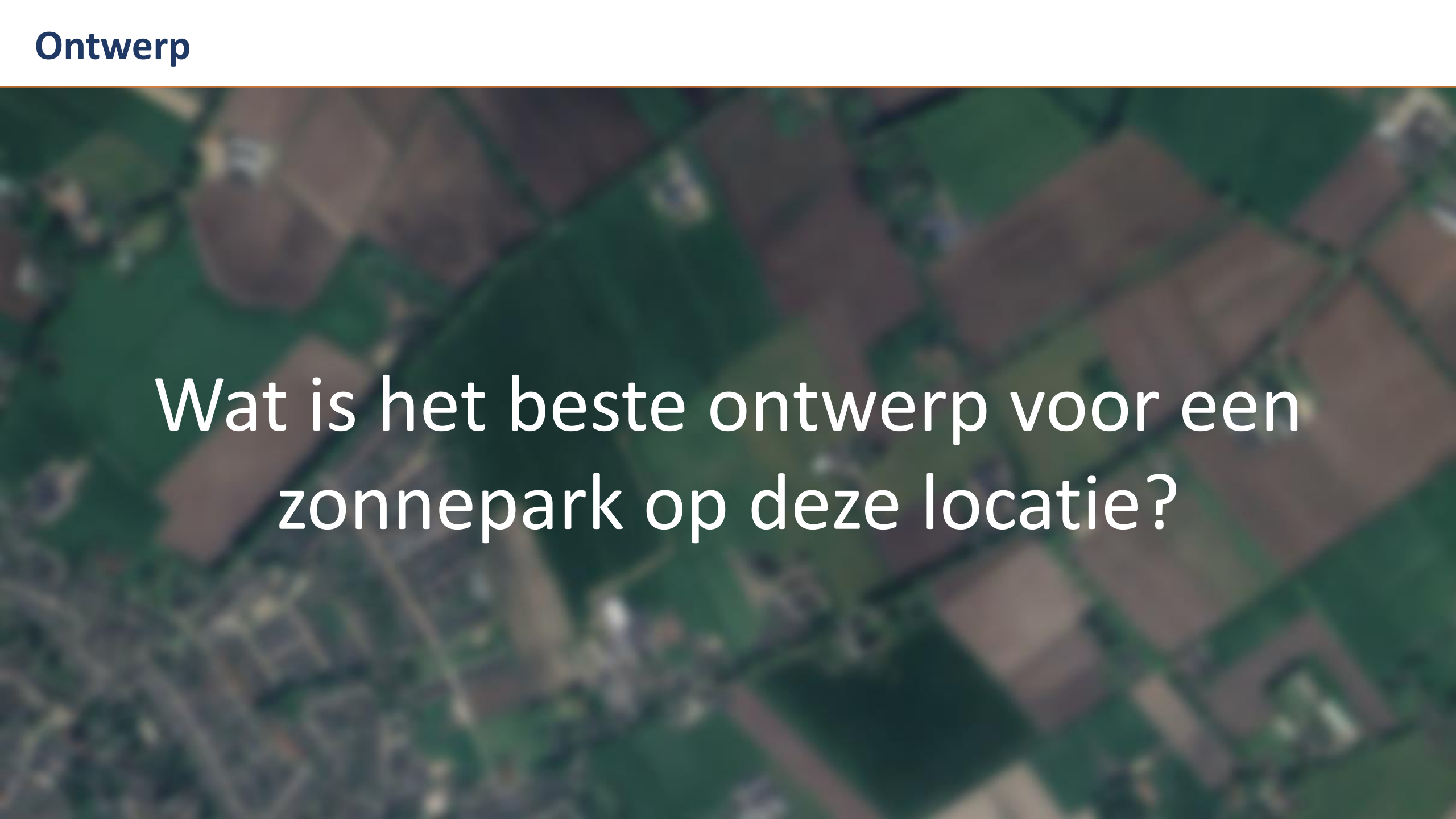
Inleiding

Doel van de avond: Verzamelen van belangen

- Waarom vragen we uw belangen?
 - Wij vragen iedereen die een belang heeft om dit met ons te delen
 - We maken een afweging van alle verschillende belangen
 - Waar mogelijk worden de belangen verwerkt in het ontwerp
- Hoe zit het met draagvlak?
 - Informatieavonden worden georganiseerd om het draagvlak te vergroten
 - Draagvlak is geen voorwaarde voor het voeren van een dialoog over het ontwerp
- Wanneer is er een goede omgevingsdialoog gevoerd?
 - Belanghebbenden zijn voldoende geïnformeerd
 - Belanghebbenden hebben voldoende mogelijkheid gehad om informatie te verkrijgen en hun belangen te delen

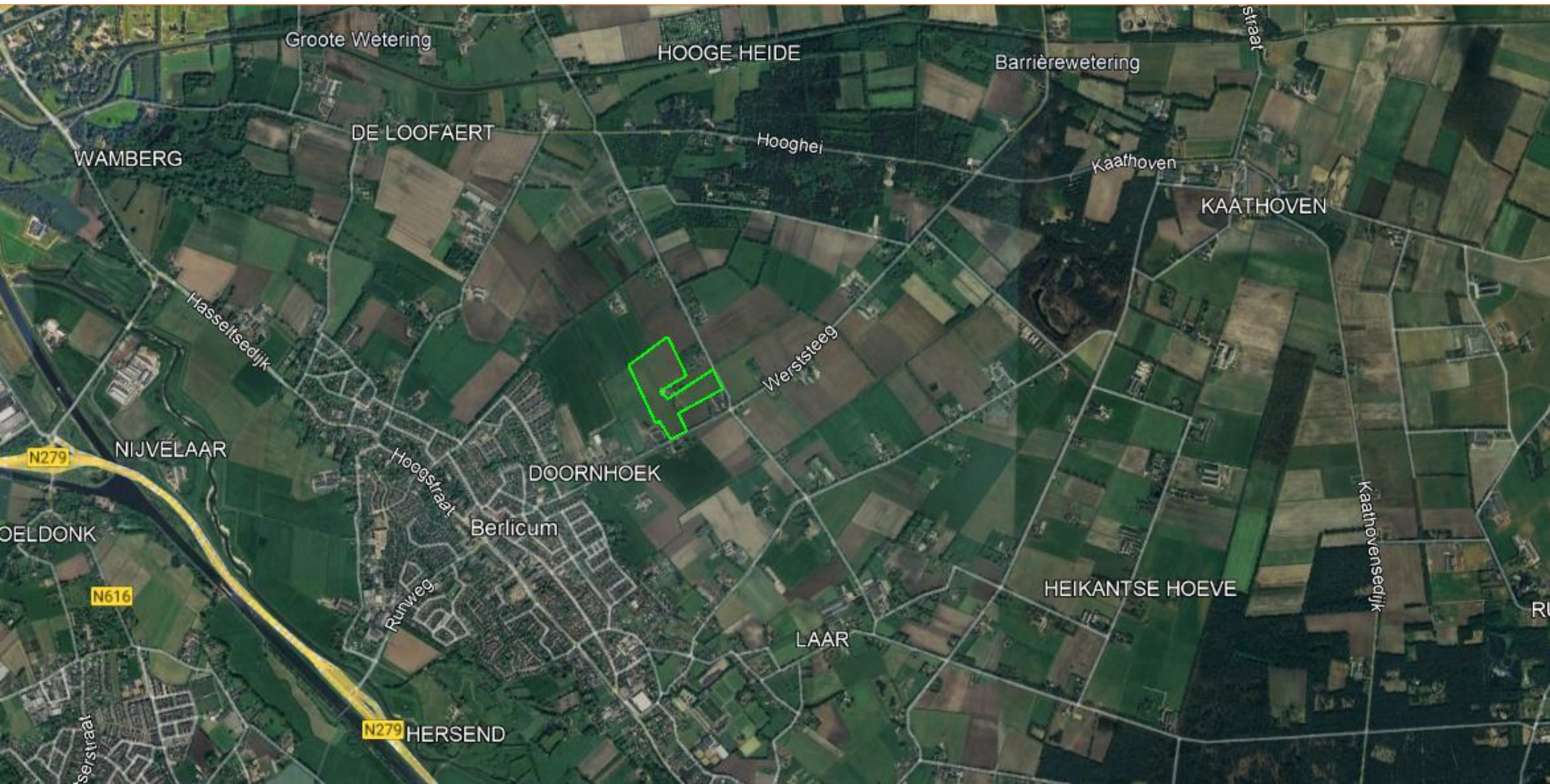
An aerial photograph of a large-scale solar farm. The image shows numerous rows of blue photovoltaic solar panels installed on a flat, light-colored ground. The panels are separated by narrow, light-colored access paths or gutters. In the lower-left corner, there is a dense cluster of green trees, partially obscuring the solar panels. The overall perspective is from directly above, looking down at the array of panels.

2. Ontwerp

Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie?

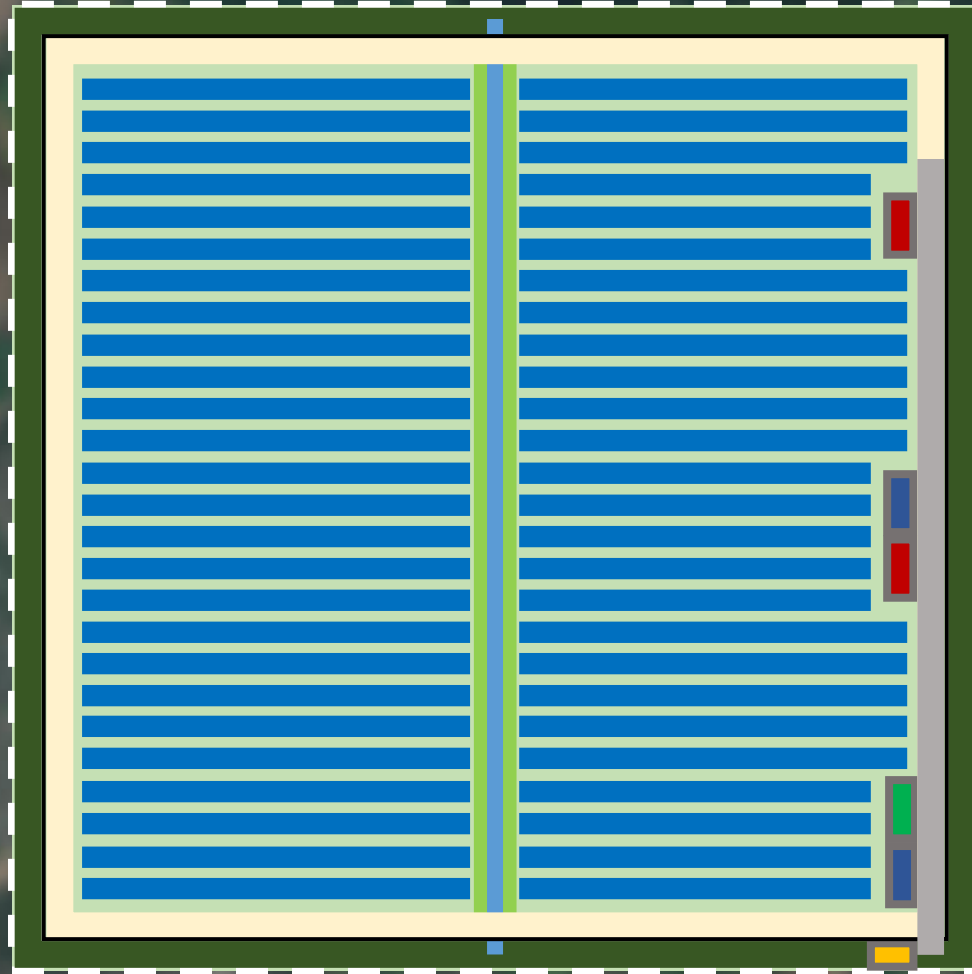
Ontwerp: Het plangebied

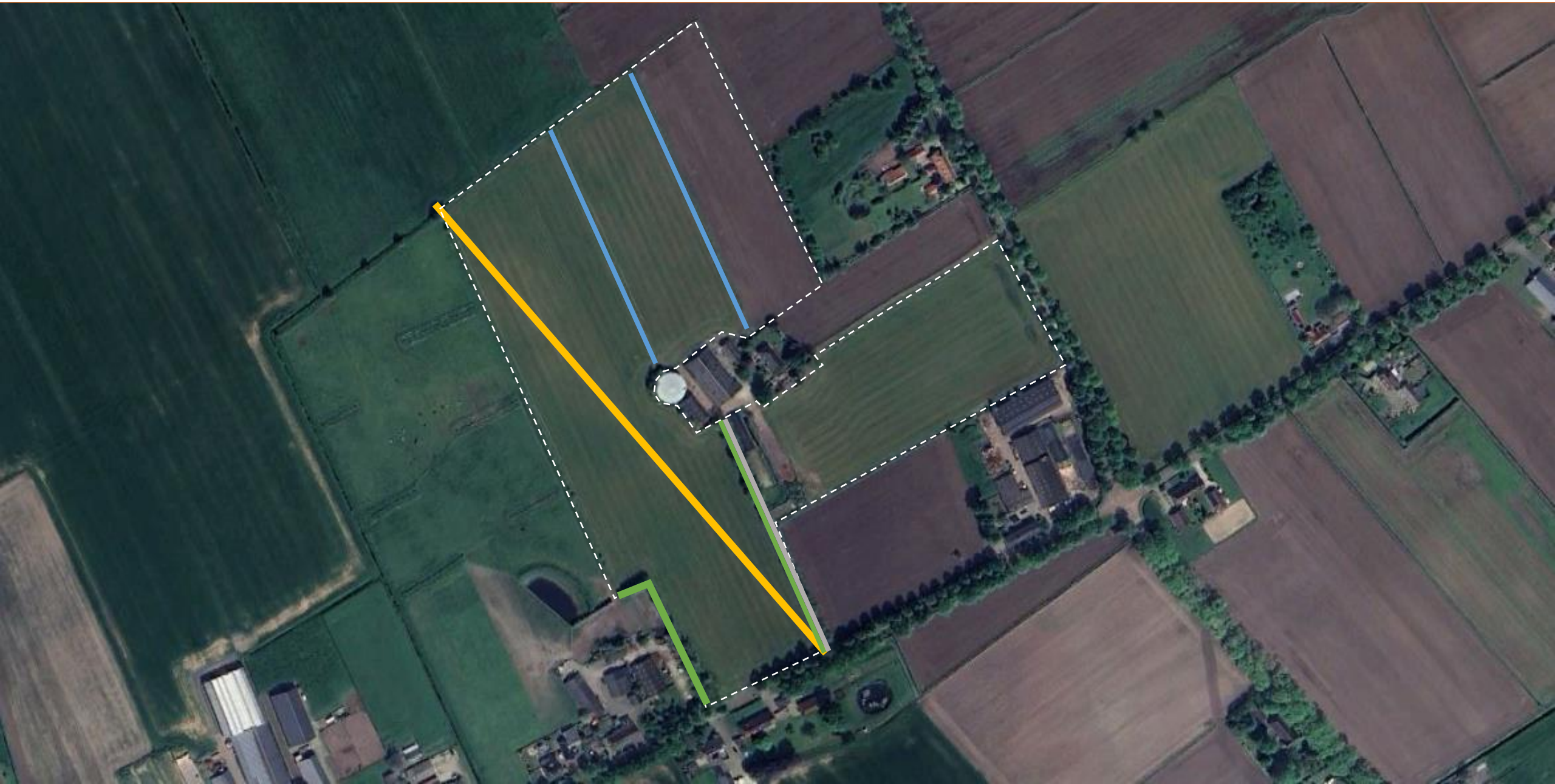
Ontwerp: Het plangebied

Ontwerp: Schematische weergave zonnepark

Ontwerp: Opzet

Ontwerp: Randvoorwaarden

Technisch noodzakelijk

- Zonnepanelen (10MWp)
- Transformatoren
- Inkoopstation (bij entree)
- Batterijen
- Container reserveonderdelen
- Container besturingssysteem
- Interne weg
- Onderhoudsstroken
- Geen panelen op leidingstrook

Beleidsmatig noodzakelijk

- Versterking biodiversiteit
- 25% afstand paneelrijen (SDE++)
- Maatregelen Steenuil

Optioneel

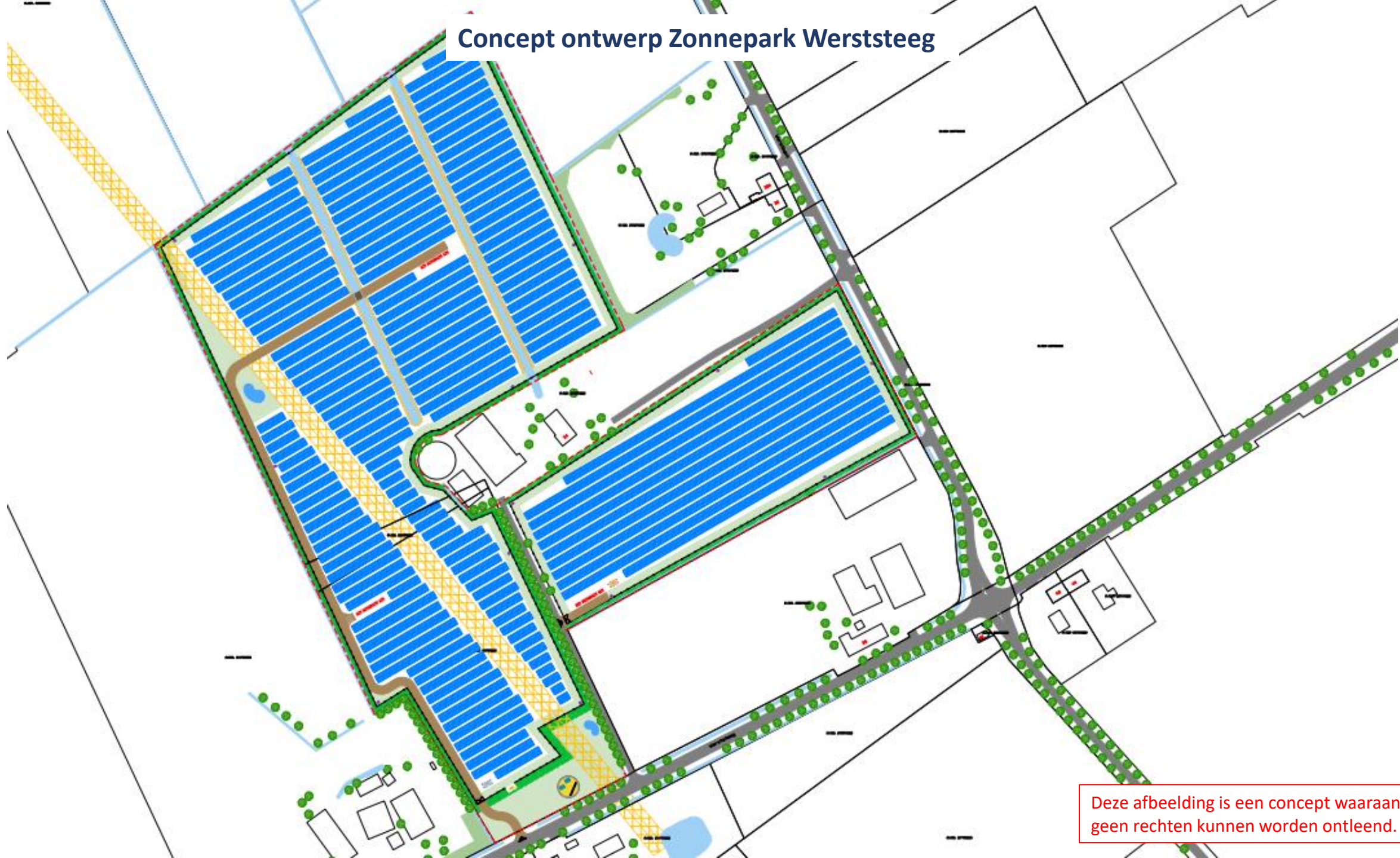
- Visuele afscherming
- Waterberging
- Recreatie
- Informatievoorziening

Beheer

- Geen kunstverlichting
- Groenonderhoud
- Schapenbegrazing
- Monitoring
 - Bodem
 - Water
 - Ecologie

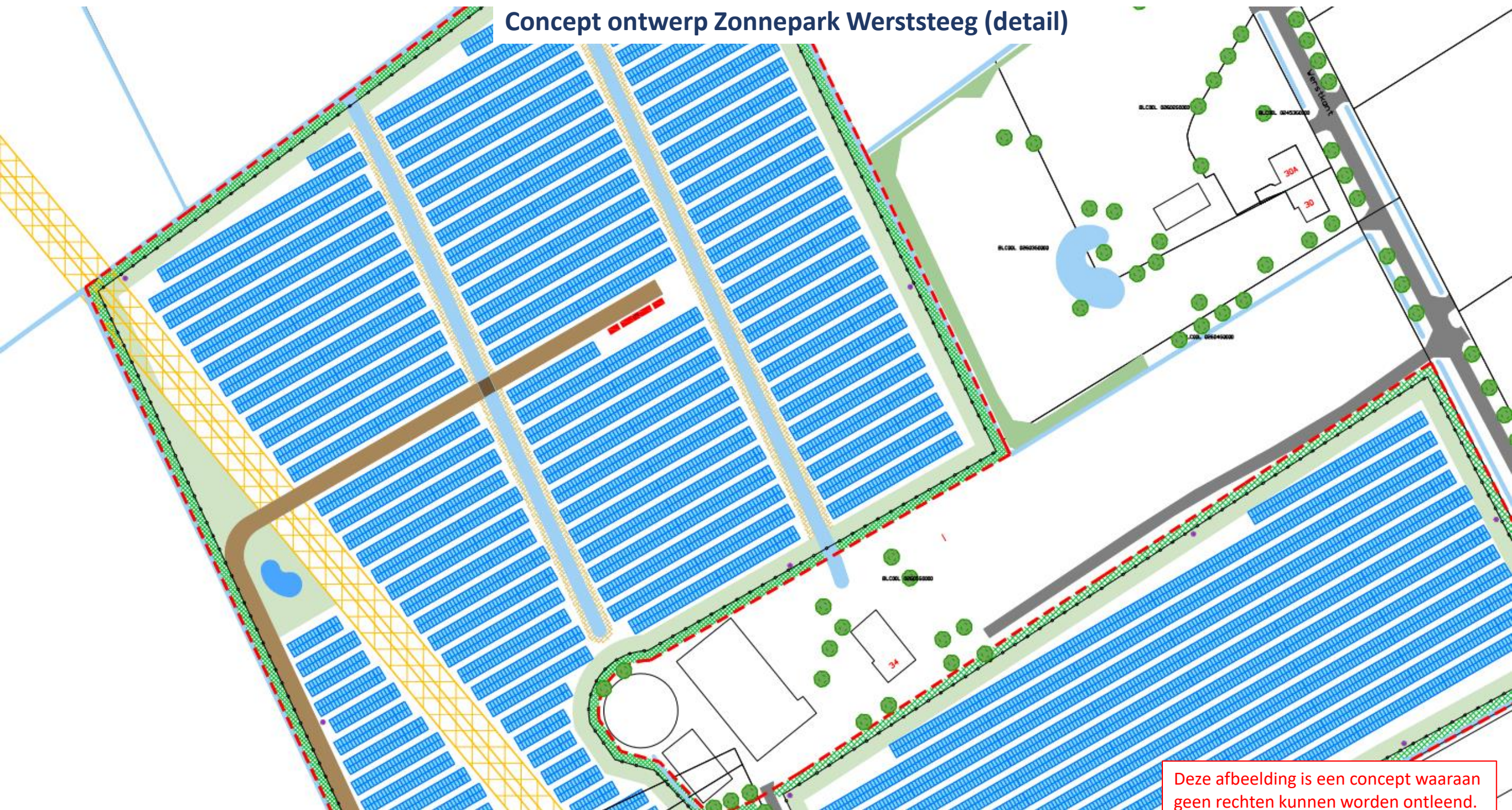

Concept ontwerp Zonnepark Werststeeg

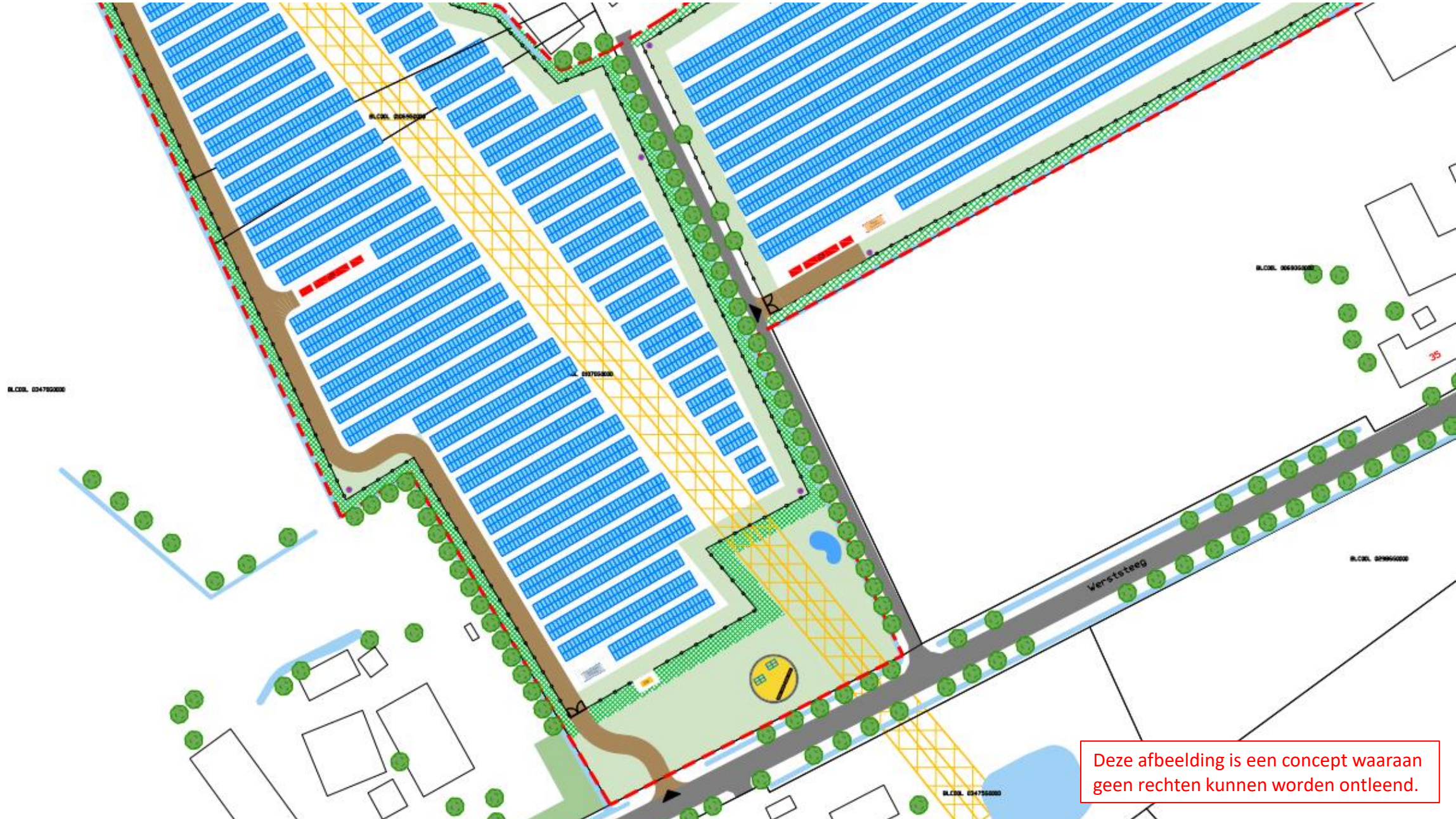
Deze afbeelding is een concept waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

Concept ontwerp Zonnepark Werststeeg (detail)

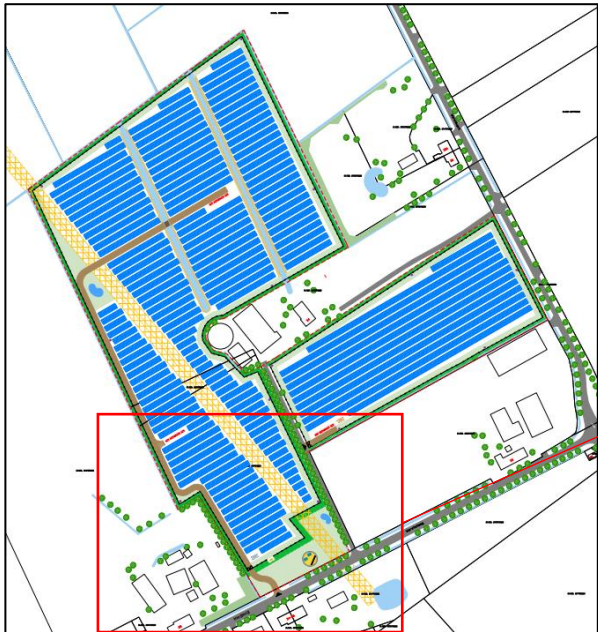
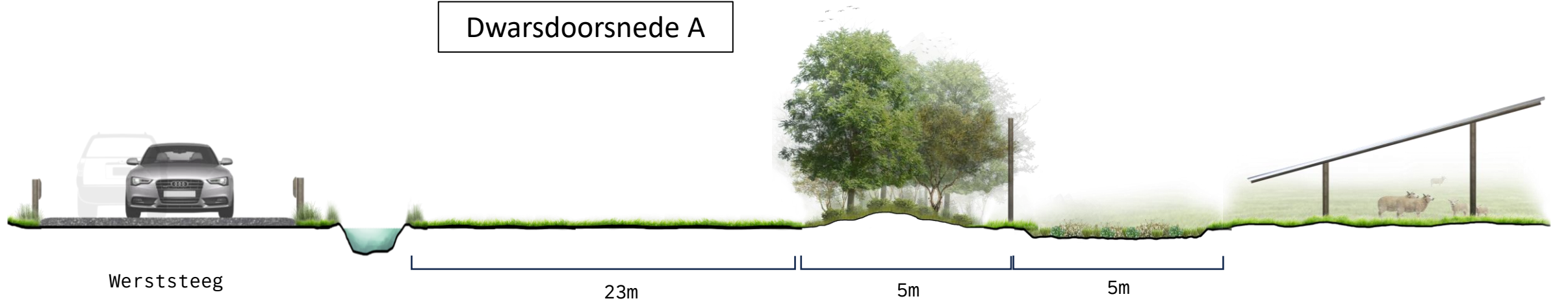
Deze afbeelding is een concept waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

Concept ontwerp Zonnepark Werststeeg (detail)

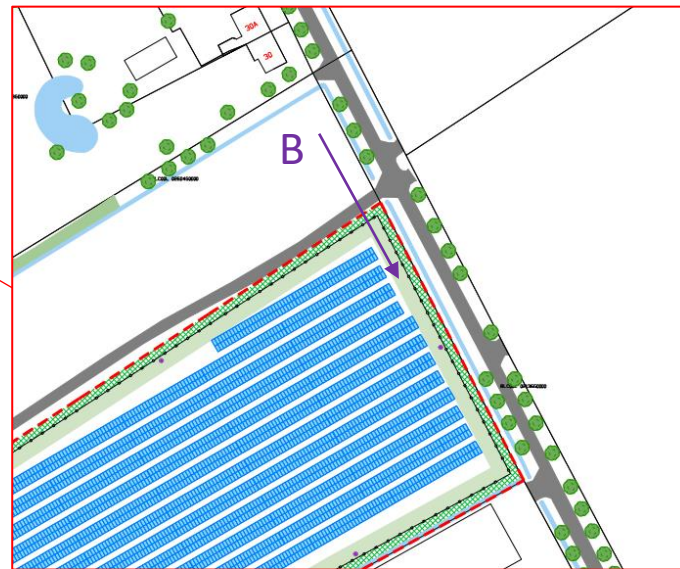
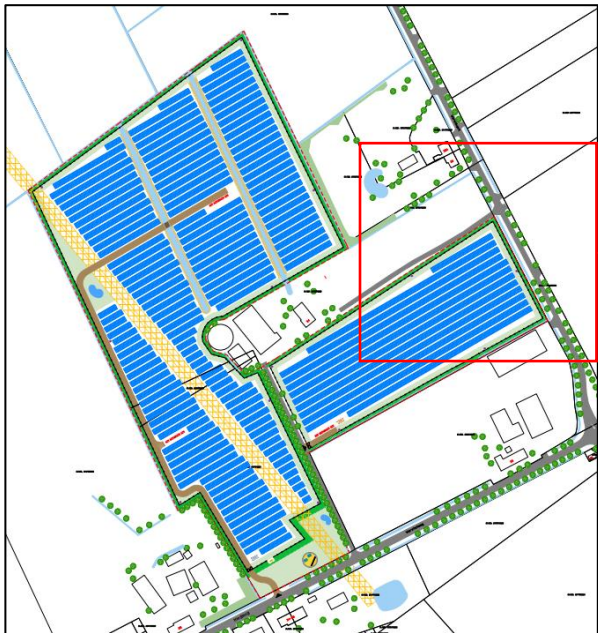
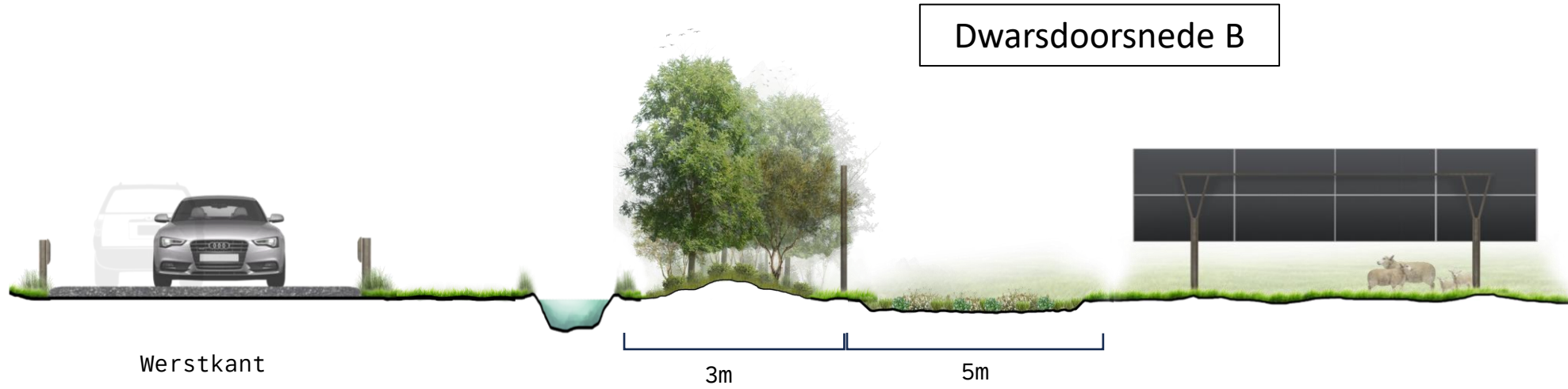

Deze afbeelding is een concept waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

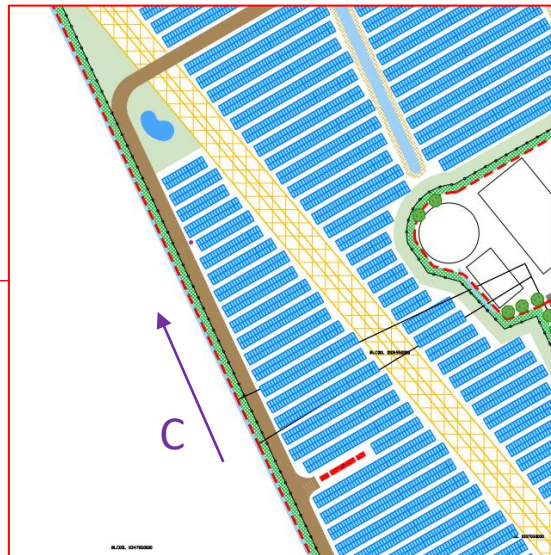
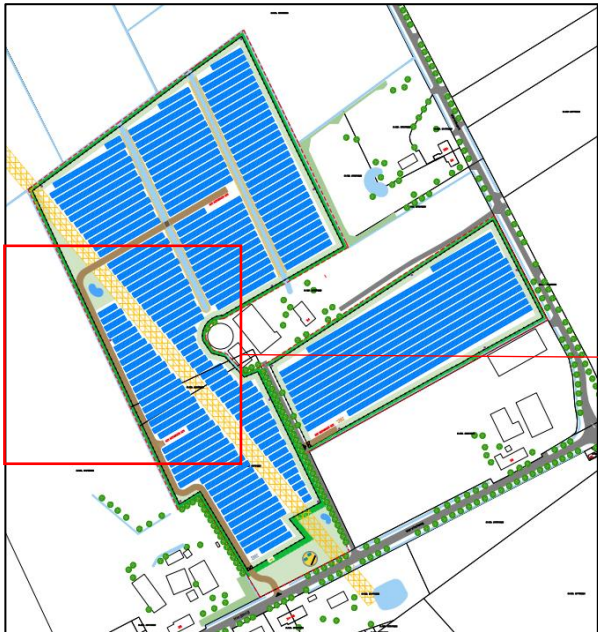
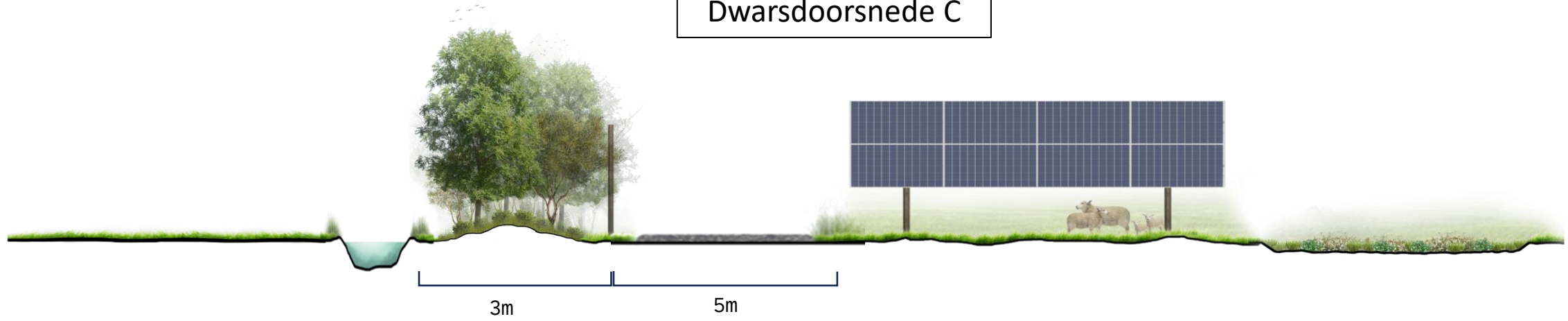
Dwarsdoorsnede A

Dwarsdoorsnede B

Dwarsdoorsnede C

Voorbeeld van een poel (1 jaar oud)

Voorbeeld van aanplant (3 jaar oud)

Voorbeeld van aanplant (3 jaar oud)

Voorbeeld van aanplant (3 jaar oud)

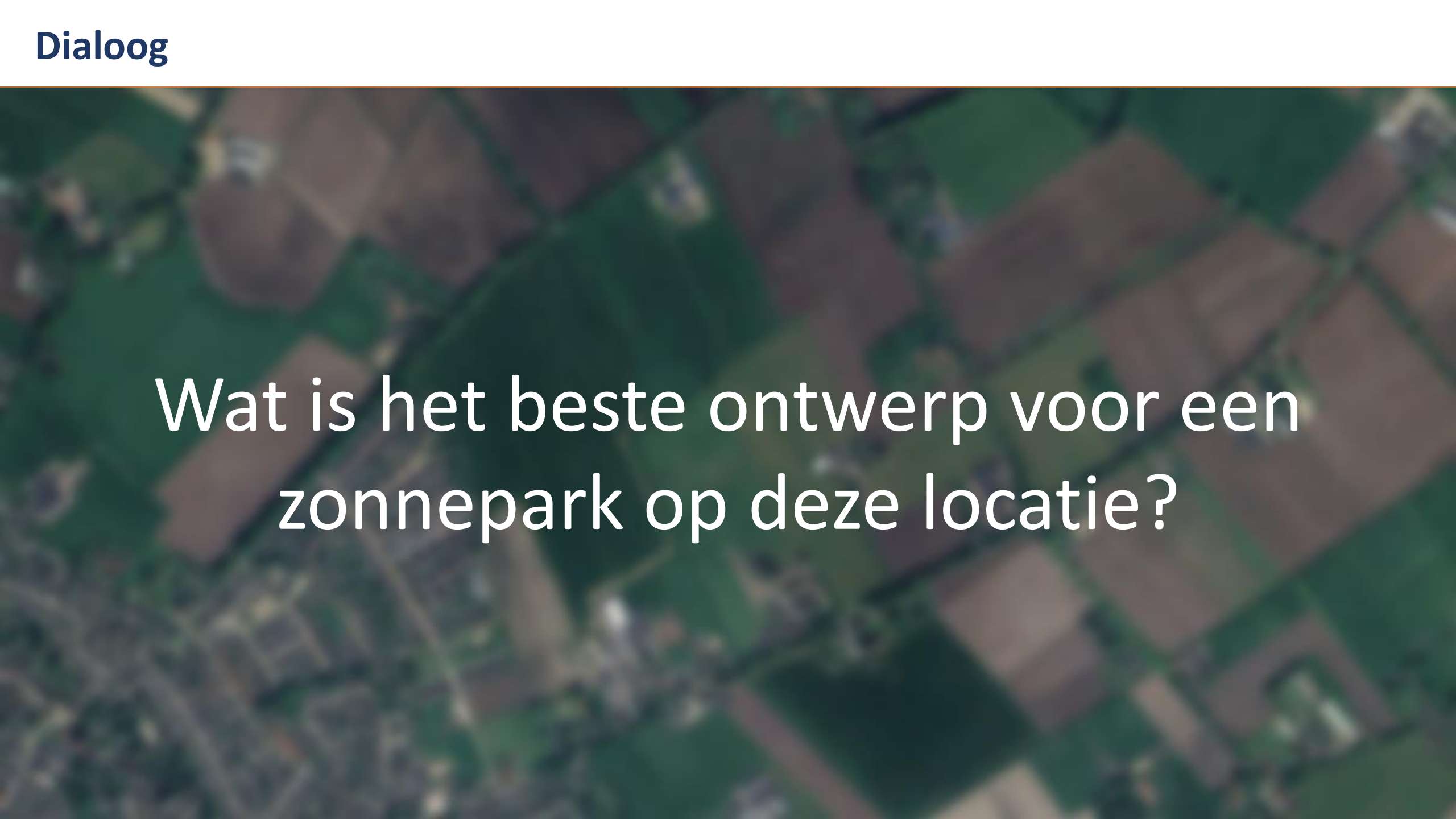

Voorbeeld van aanplant (2 jaar oud)

An aerial photograph showing a large array of blue solar panels installed on a roof. The panels are arranged in a grid pattern, separated by yellowish-brown metal rails. To the left of the solar array, there is a dense cluster of green trees. The entire image is overlaid with a semi-transparent dark blue horizontal band across the middle, which contains the text '3. Dialog'.

3. Dialog

Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie?

An aerial photograph of a solar farm. The image shows multiple rows of blue photovoltaic solar panels installed on a field. The panels are separated by light-colored gravel paths or gutters. In the bottom left corner, there is a dense area of green trees and foliage. The overall scene is captured from a high angle, looking down at the solar array.

4. Afsluiting

Afsluiting

Vervolg

- Evaluatie en verwerking van belangen in planontwerp
- Opstellen vergunningaanvraag
- Beoordeling vergunningaanvraag door gemeente

Op de hoogte blijven?

Wilt u op de hoogte worden gehouden van dit project? Stuur u dan een mail met uw naam en adres aan Roald Blijleven.

Projectmanagers Kronos Solar

Roald Blijleven	roald.blijleven@kronos-solar.com
Dirk-Jan Klein	dirk-jan.klein@kronos-solar.com

06 2488 1722
06 3647 8461

Projectwebsite

www.zonnepark-werststeeg.nl

Einde

Informatieavond Zonnepark Werststeeg

Zonnepark Werststeeg – Ideeënbus formulier

Schrijf hieronder uw ideeën/belangen /suggesties op. Doe dit formulier daarna in de ideeënbus.

Schrijf hieronder uw contactgegevens op zodat wij eventueel contact met u kunnen opnemen over uw ideeën/belangen /suggesties. Wilt u dat liever niet, kunt u dit ook leeglaten.

Zonnepark Werststeeg – Ideeënbus formulier

Schrijf hieronder uw ideeën/belangen /suggesties op. Doe dit formulier daarna in de ideeënbus.

Schrijf hieronder uw contactgegevens op zodat wij eventueel contact met u kunnen opnemen over uw ideeën/belangen /suggesties. Als u dat niet wenselijk vindt, kunt u dit ook leeglaten.

Keukentafelgesprek Werststeeg 25

27.11.2024

Hieronder een overzicht van de opgehaalde belangen bij het keukentafelgesprek op Werststeeg 25.

- Nagaan of de interne weg het gewicht van brandweervoertuigen aankan;
- Nagaan of de interne weg over de gasleidingstrook kan lopen;
- Geluidsniveaus en elektromagnetische velden en trillingen/resonantie (overdracht van trillingen vanuit machines/apparaten via de grond naar de omgeving): Voor het inkoopstation en de batterijen uitzoeken hoe het hiermee zit, en op basis daarvan overwegen de afstand tot Werststeeg 25 (en andere woningen) te vergroten (ook met het oog op het mogelijke effect op de paarden die worden gehouden). Uit 1 voorbeeld blijkt dat bij een 2-4MWp batterij nog op 100m afstand 50-60dB geluid hoorbaar is;
- Zoveel mogelijk inzetten van elektrisch bouw materiaal;
- Toepassen snelgroeiend struweel;
- Nagaan of er 25% inpassing wordt gedaan (op basis van de gedragscode Zon op Land);
- Niet toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen;
- Nagaan of de ingetekende poelen goed zijn ingericht;
- Een 5m brede haag aan de westzijde;
- Nagaan hoe het onderhoud aan de schouwsloot aan de noordzijde wordt geregeld.

Keukentafelgesprek Werstkant 34

27-11-2024

Hieronder een overzicht van de opgehaalde belangen bij het keukentafelgesprek van Werstkant 34.

- De waterlopen rondom het projectgebied moeten worden onderhouden door de grondeigenaren. Dit wordt momenteel ombeurten gedaan van beide zijden. Hier moet in het plan rekening mee worden gehouden, bijvoorbeeld door een 5m brede onderhoudsstrook te houden tussen hekwerk en waterloop;
- De eerste ~30m van de oostelijke 'arm' van het projectgebied wordt gebruikt voor voedselopslag. Hier kunnen geen panelen staan;
- Graag nagaan hoe regelmatig het zonnepark bezocht wordt na realisatie;
- Het stuk aan de oostzijde voor de woning vrijlaten van panelen, als landbouwgrond behouden;
- Mogelijkheid onderzoeken om de bestaande weg te gebruiken voor de toegang > eventueel alleen tijdens de bouwfase;
- Beperken inpassingsmaatregelen i.v.m. verwijderen zonnepark over 25 jaar.

VAN Roald Blijleven
Kronos Solar Projects
ADRES Rijswijkseplein 786
2516 LX Den Haag
TEL 06 2488 1722
E-MAIL roald.blijleven@kronos-solar.com
WEBSITE www.kronos-solar.com

Datum: 31 oktober 2024

Betreft: Zonnepark Werststeeg: Informatieavond 2

Beste meneer, mevrouw,

Kronos Solar organiseert een nieuwe informatieavond over Zonnepark Werststeeg. Omdat tijdens de vorige avond (op 11 september) vooral veel vragen werden gesteld aan de wethouder en de gemeente is hier slechts beperkt tijd geweest voor de omgevingsdialoog over het zonnepark. Daarom zal hier op deze tweede avond extra aandacht aan worden besteed. De vraag die op deze avond aan u wordt gesteld is:

Wat is het beste ontwerp voor een zonnepark op deze locatie?

Denk daarbij bijvoorbeeld aan de volgende onderwerpen:

- Landschappelijke inpassing (waar komt aanplant, wat voor soorten, type beheer)
- Vergroting biodiversiteit (welke maatregelen, gericht op welke diersoorten, type beheer)
- Recreatie (is recreatie gewenst, inrichting, welk type)
- Inrichting zonnepark (paneelhoogte, opstelling, locatie transformatorstations, kleuren)
- Lokaal eigendom (hoe kunnen inkomsten van het zonnepark terugvloeien naar de samenleving)

Informatieavond

Datum: Donderdag 14 november 2024

Tijd: 19:30 – 21:30

Locatie: Den Durpsherd, Kerkwijk 61, Berlicum

Aanwezigen: Omwonenden, lokale belangenpartijen, gemeente Sint Michielsgestel, Kronos Solar

Komt u naar de informatieavond? Laat ons dit dan weten met een mail naar roald.blijleven@kronos-solar.com onder vermelding van uw adres en het aantal mensen waarmee u komt. Op die manier kunnen we samen met het personeel van de locatie de avond beter voor u voorbereiden.

Meer informatie

Op zonnepark-werststeeg.nl kunt u de projectwebsite terugvinden. Hierop vindt u informatie over het project, de locatie, het ontwerp en de participatie. Ook kunt u via deze weg contact met ons opnemen om vragen te stellen of suggesties te doen.

Met vriendelijke groet,

Roald Blijleven
Kronos Solar